

مشخصات کلی و برنامه آموزشی

سطح دو «پیوسته» خواهران

مصوب یکصد و هفدهمین (۱۱۷)

جلسه شورای آموزش المصطفی (ص)؛ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۷

«دفتر کل برنامه ریزی و ساماندهی واحدهای آموزشی»

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

« فهرست »

فصل اوّل : مشخصات کلی برنامه سطح دو پیوسته خواهران	۴
۱.تعریف :	۵
۲.اهداف کلی :	۵
۳. سیاست‌های کلی :	۵
۴.اعتبار بخشی به مدرک سطح :	۶
۵.طول دوره و شکل آن :	۶
۶.محورهای دروس:	۷
فصل دوّم : جداول دروس سطح دو پیوسته خواهران	۸
الف)جدول کلی برنامه آموزشی سطح دو پیوسته خواهران:	۹
ب)جداول موضوعی دروس :	۱۲
فصل سوّم : سرفصل دروس سطح دو «پیوسته» خواهران	۱۷
۱) سرفصل دروس ادبیات عرب	۱۸
۲)سرفصل دروس فقهی	۴۴
۳)سرفصل دروس اصولی	۷۵
۴)سرفصل دروس قرآنی و حدیثی	۸۳
۵) سرفصل دروس منطق ،فلسفه ، عقاید،ادیان ومذاهب	۱۱۰
۶) سرفصل دروس تاریخ و سیره	۱۴۱
۷) اندیشه سیاسی	۱۵۹
۸) سرفصل دروس اخلاق اسلامی	۱۶۳
۹) سرفصل درس زن وخانواده	۱۷۰
۱۰) سرفصل درس ادبیات فارسی	۱۷۹
۱۱) سرفصل دروس روشی	۱۸۱
۱۲) سرفصل درس نیاز های منطقه ای	۱۹۳

فصل اوّل :

مشخصات کلی برنامه سطح دو

پیوسته خواهران

۱. تعریف:

سطح دویپوسته خواهران ، مقطعی از تحصیلات حوزوی است که طلاب خواهر در طول دوره، علوم اسلامی را درحد آشنایی وشناخت نسبی فرا گرفته، مهارت بکارگیری آن را در مقطع مربوطه یافته و پس از گذراندن دروس، موفق به دریافت مدرک «سطح دو پیوسته» خواهند شد.

تبصره: شرط ورود به این سطح، داشتن «مدرک دیپلم» می باشد.

۲. اهداف کلی:

- ۱) ارتقاء سطح معرفت و ایمان اسلامی و تقویت بنیان‌های فکری و اعتقادی؛
- ۲) تخلق و تأدب به اخلاق و آداب اسلامی و آداب فردی و اجتماعی؛
- ۳) آشنایی با هویت حوزه و روحانیت، اخلاق، آداب و زی طلبگی، و تخلق و تأدب به آن؛
- ۴) تسلط و مهارت بکارگیری صرف و نحو؛
- ۵) آشنایی با معارف و عقائد، اخلاق اسلامی، فقه، اصول و سیره معصومین (ع)؛
- ۶) آشنایی اجمالی با تفسیر قرآن، نهج البلاغه و صحیفه سجادیه ،
- ۷) تقویت روحیه اعتماد به نفس، خلاقیت، تفکر و آزاد اندیشی مطابق با معیارها و ارزش‌های دینی؛
- ۸) آشنایی با روش تحقیق، بیان احکام و تبلیغون خطابه ؛
- ۹) تربیت طلاب مستعد برای ورود به سطوح بالاتر.

۳. سیاست‌های کلی:

سیاست‌های کلی این دوره عبارت است از:

- ۱) اهتمام نسبت به سلامت جسمی و نشاط و شادابی طلاب؛
- ۲) فراهم آوردن زمینه و شرایط برای رشد جامع و متوازن طلاب در ابعاد شناختی، مهارتی و نگرشی؛
- ۳) حفظ و تقویت سنت‌های حسنه حوزه‌های علمیه در تعلیم و تربیت؛
- ۴) اهتمام به ارتباط مؤثر طلاب با فضلا و بزرگان، و معرفی عالمان ربانی به ویژه بانوان عالمه به عنوان الگوهای رفتاری در حیات علمی و معنوی؛
- ۵) تأکید بر شناسایی استعدادهای گوناگون طلاب و هدایت آنان در مسیر رشد و تحصیل؛
- ۶) تأکید بر آموزش کاربردی علوم مقدماتی؛
- ۷) به روز کردن روش‌ها و ابزارهای آموزش؛
- ۸) تأکید بر استفاده از شیوه‌های ارزشیابی تحصیلی کارآمد؛
- ۹) تأکید بر استفاده از اساتید، مدیران و کادر اجرایی مهذب، با تجربه، منظم، خلاق و فعال.

۴. اعتبار بخشی به مدرک سطح :

۱. شورای عالی انقلاب فرهنگی، در جلسه ۸۰۵ مورخ ۱۳۹۶/۱۲/۱۵، به پیشنهاد مورخ ۱۳۹۵/۶/۱۴ شورای عالی حوزه‌های علمیه، ماده واحده‌ای را به شرح زیر، به تصویب رسانده، و طی نامه ۹۷/۲۰۹۰/د ش مورخ ۹۷/۱۲/۱۷ به جامعه المصطفی ابلاغ کرده است.

«ماده واحد : مدیریت جامعه المصطفی^(ص) می‌تواند به طلاب غیرایرانی فارغ التحصیل سطوح (۱) تا (۴) فقه و اصول که مطابق شیوه مرسوم در حوزه‌های علمیه، در جامعه المصطفی تحصیل نموده‌اند، با شرایط زیر، مدرک تحصیلی حوزوی اعطاء نماید :
۱. متون درسی سطوح (۱) و (۲) جامعه المصطفی حداقل ۸۵٪ و سطوح (۳) و (۴) آن حداقل ۹۰٪ با سطوح همتراز در حوزه علمیه تطبیق نماید.

۲. صلاحیت اساتید راهنما، مشاور و داور پایان نامه‌ها، مورد تأیید مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه قرار گیرد.

۵. طول دوره و شکل آن :

- ۱) دوره سطح دو پیوسته خواهران، « ۱۷۲ واحد» می‌باشد.
- ۲) نظام و شکل دوره به صورت نیمسالی «ترمی - واحدی» می‌باشد.
- ۳) طول دوره حداکثر «۱۰ نیمسال» تحصیلی است.
- ۴) در هر نیمسال حدود «۱۸ واحد» ارائه می‌گردد.
- ۵) هر واحد درس نظری «۱۶ ساعت» و هر واحد درس عملی «۳۲ ساعت» می‌باشد.

۶. محورهای دروس:

ردیف	محورهای دروس	تعداد واحد
۱	ادبیات عربی	۳۲
۲	منطق	۱۰
۳	فلسفه اسلامی	۶
۴	فقه (۸ واحد احکام)	۳۲
۵	فقه مقارن	۲
۶	اصول فقه	۱۲
۷	قرآن	۱۶
۸	حدیث	۶
۹	عقاید اسلامی	۱۰
۱۰	ادیان و مذاهب	۶
۱۱	سیره و تاریخ	۱۰
۱۲	اخلاق اسلامی	۶
۱۳	زن و خانواده	۸
۱۴	اندیشه سیاسی	۲
۱۵	ادبیات فارسی	۲
۱۶	روش‌ها و مهارت‌ها	۱۰
۱۷	نیازهای منطقه ای	۲
	جمع	۱۷۲

فصل دوّم :

جداول دروس سطح دو پیوسته

خواهران

الف) جدول کلی برنامه آموزشی سطح دو بیوسته خواهران:

ردیف	عنوان	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	ملاحظات
			نظری	عملی	جمع		
۱	صرف (۱)	۴	۴۸	۳۲	۸۰	-	
۲	صرف (۲)	۴	۶۴	۰	۶۴	صرف (۱)	
۳	صرف کاربردی	۲	۰	۶۴	۶۴	صرف (۲)	
۴	نحو (۱)	۲	۳۲	.	۳۲	-	آشنایی اجمالی با دانش نحو
۵	نحو (۲)	۴	۶۴	۰	۶۴	نحو (۱)	
۶	نحو (۳)	۴	۶۴	۰	۶۴	نحو (۲)	
۷	نحو (۴)	۴	۶۴	۰	۶۴	نحو (۲)	
۸	تجزیه و ترکیب	۲	۰	۶۴	۶۴	نحو (۳)	متن از آیات و روایات باشد.
۹	آشنایی با دانش بلاغت	۲	۳۲	۰	۳۲	نحو (۳)	
۱۰	درک متن	۲	.	۶۴	۶۴	نحو (۳)	
۱۱	متن خوانی	۲	.	۶۴	۶۴	درک متن	
۱۲	آشنایی با دانش منطق	۲	۳۲	۰	۳۲	-	
۱۳	منطق (۱)	۴	۶۴	۰	۶۴	آشنایی با دانش منطق	
۱۴	منطق (۲)	۴	۶۴	۰	۶۴	منطق (۱)	
۱۵	فلسفه اسلامی مقدماتی	۲	۳۲	۰	۳۲	منطق (۱)	
۱۶	فلسفه اسلامی عمومی	۴	۶۴	۰	۶۴	فلسفه اسلامی مقدماتی	
۱۷	احکام عمومی	۴	۴۸	۳۲	۸۰	-	
۱۸	احکام بانوان (۱)	۲	۰	۶۴	۶۴	احکام عمومی	
۱۹	احکام بانوان (۲)	۲	۰	۶۴	۶۴	احکام بانوان (۱)	
۲۰	آشنایی با دانش فقه	۲	۳۲	۰	۳۲	احکام عمومی	
۲۱	فقه (۱)	۳	۴۸	۰	۴۸	آشنایی با دانش فقه	
۲۲	فقه (۲)	۳	۴۸	۰	۴۸	فقه (۱)	
۲۳	فقه (۳)	۴	۶۴	۰	۶۴	فقه (۱)	
۲۴	فقه (۴)	۴	۶۴	۰	۶۴	فقه (۲)	
۲۵	فقه (۵)	۴	۶۴	۰	۶۴	فقه (۲)	
۲۶	آشنایی با قواعد فقهی	۲	۳۲	۰	۳۲	اصول (۲)	
۲۷	فقه مقارن	۲	۰	۶۴	۶۴	فقه (۴)	
۲۸	نقد شبهات فقهی - حقوقی حوزه زنان	۲	۳۲	۰	۳۲	فقه (۴)	
۲۹	آشنایی با دانش اصول	۲	۳۲	۰	۳۲	آشنایی با دانش منطق	
۳۰	اصول فقه (۱)	۵	۸۰	۰	۸۰	آشنایی با دانش اصول	
۳۱	اصول فقه (۲)	۵	۸۰	۰	۸۰	اصول فقه (۱)	
۳۲	قرائت و روان خوانی قرآن	۲	۰	۶۴	۶۴	-	
۳۳	قرائت تکمیلی	۲	۱۶	۳۲	۴۸	قرائت و روان خوانی	

ردیف	عنوان	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	ملاحظات
			نظری	عملی	جمع		
۳۴	تجوید قرآن	۲	۰	۶۴	۶۴	قرائت و روان خوانی	
۳۵	حفظ قرآن	۲	۳۲	۰	۳۲	-	سور منتخب جزء ۳۰
۳۶	تفسیر تربیتی	۲	۳۲	۰	۳۲	-	تفسیر سوره قدر تا پایان قرآن مجید
۳۷	ترجمه و مفاهیم قرآن (۱)	۲	۳۲	۰	۳۲	-	مفاهیم منتخب از آیات قرآن
۳۸	ترجمه و مفاهیم قرآن (۲)	۲	۳۲	۰	۳۲	-	با تاکید بر مباحث تربیتی خانواده
۳۹	آشنایی با علوم قرآن	۲	۳۲	۰	۳۲	-	
۴۰	آشنایی با دانش حدیث	۲	۳۲	۰	۳۲	-	
۴۱	آشنایی با نهج البلاغه	۲	۳۲	۰	۳۲	-	
۴۲	آشنایی با صحیفه سجاده	۲	۳۲	۰	۳۲	-	
۴۳	عقاید اسلامی (۱)	۴	۶۴	۰	۶۴	آشنایی با دانش منطق	مباحث توحید و نبوت
۴۴	عقاید اسلامی (۲)	۴	۶۴	۰	۶۴	عقاید (۱)	مباحث امامت، معاد، جهان شناسی و انسان شناسی
۴۵	مهدویت	۲	۳۲	۰	۳۲	عقاید (۲)	
۴۶	آشنایی با فرق و مذاهب اسلامی	۲	۳۲	۰	۳۲	عقاید (۲)	
۴۷	شیعه شناسی	۲	۳۲	۰	۳۲	آشنایی با فرق و مذاهب اسلامی	
۴۸	آشنایی با ادیان	۲	۳۲	۰	۳۲	عقاید (۲)	
۴۹	اخلاق اسلامی (۱)	۲	۳۲	۰	۳۲	-	۱. آشنایی اجمالی با علم اخلاق اسلامی و ایجاد انگیزه و التزام عملی نسبت به تکالیف دینی و عبادات ۲. آشنایی با آداب و شرایط معلم و متعلم و به کار گیری آنها در تعلیم و تعلم
۵۰	اخلاق اسلامی (۲)	۲	۳۲	۰	۳۲	-	اخلاق بندگی
۵۱	اخلاق اسلامی (۳)	۲	۳۲	۰	۳۲	-	اخلاق اجتماعی
۵۲	تاریخ اسلام (۱)	۲	۳۲	۰	۳۲	-	تاریخ پیامبر (ص)
۵۳	تاریخ اسلام (۲)	۲	۳۲	۰	۳۲	-	تاریخ اهل بیت (ع)
۵۴	سیره حضرت زهرا (ع)	۲	۳۲	۰	۳۲	-	
۵۵	سیره تربیتی معصومین (ع)	۲	۳۲	۰	۳۲	-	
۵۶	تاریخ معاصر	۲	۳۲	۰	۳۲	-	با تاکید بر تاریخ انقلاب اسلامی
۵۷	اندیشه سیاسی معاصر	۲	۳۲	۰	۳۲	-	با تاکید بر اندیشه سیاسی امامین انقلاب

ملاحظات	پیش نیاز	ساعت			تعداد واحد	عنوان	ردیف
		جمع	عملی	نظری			
	-	۳۲	۰	۳۲	۲	زن در اسلام	۵۸
با تاکید بر مباحث تربیتی	-	۳۲	۰	۳۲	۲	خانواده در اسلام	۵۹
به مباحث کمک های اولیه توجه شود.	خانواده در اسلام	۳۲	۰	۳۲	۲	مهارت های تدبیر خانواده	۶۰
	-	۳۲	۰	۳۲	۲	تربیت فرزند	۶۱
	-	۳۲	۰	۳۲	۲	زبان و ادبیات فارسی	۶۲
	-	۴۸	۳۲	۱۶	۲	آیین نگارش	۶۳
	آیین نگارش	۴۸	۳۲	۱۶	۲	روش تحقیق	۶۴
	احکام بانوان (۲)	۶۴	۶۴	۰	۲	روش بیان احکام	۶۵
	-	۶۴	۶۴	۰	۲	روش تبلیغ و فن خطابه	۶۶
	-	۳۲	۰	۳۲	۲	هدایت تحصیلی	۶۷
عنوان و سرفصل این درس با توجه به نیاز طلاب واحد آموزشی با حضور اساتید و معاونان واحد آموزشی با مدیریت مدیر واحد آموزشی نهایی و به معاونت آموزش ستاد ارسال گردد.	-	۳۲	۰	۳۲	۲	نیازهای منطقه ای	۶۸
		۳۱۸۴	۸۶۴	۲۳۲۰	۱۷۲	مجموع	

(ب) جداول موضوعی دروس :

۱. ادبیات عربی :

ردیف	عنوان	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	توضیحات
			نظری	عملی	جمع		
۱	صرف (۱)	۴	۴۸	۳۲	۸۰	-	
۲	صرف (۲)	۴	۶۴	۰	۶۴	صرف (۱)	
۳	صرف کاربردی	۲	۰	۶۴	۶۴	صرف (۲)	
۴	نحو (۱)	۲	۳۲	۰	۳۲	-	آشنایی اجمالی با دانش نحو
۵	نحو (۲)	۴	۶۴	۰	۶۴	نحو (۱)	
۶	نحو (۳)	۴	۶۴	۰	۶۴	نحو (۲)	
۷	نحو (۴)	۴	۶۴	۰	۶۴	نحو (۲)	
۸	تجزیه و ترکیب	۲	۰	۶۴	۶۴	نحو (۳)	متن از آیات و روایات باشد.
۹	آشنایی با دانش بلاغت	۲	۳۲	۰	۳۲	نحو (۳)	
۱۰	درک متن	۲	۰	۶۴	۶۴	نحو (۳)	
۱۱	متن خوانی	۲	۰	۶۴	۶۴	درک متن	
جمع		۳۲	۳۶۸	۲۸۸	۶۵۶		

۲. منطق و فلسفه

ردیف	عنوان	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	توضیحات
			نظری	عملی	جمع		
۱	آشنایی با دانش منطق	۲	۳۲	۰	۳۲	-	
۲	منطق (۱)	۴	۶۴	۰	۶۴	آشنایی با دانش منطق	
۳	منطق (۲)	۴	۶۴	۰	۶۴	منطق (۱)	
۴	فلسفه اسلامی مقدماتی	۲	۳۲	۰	۳۲	منطق (۱)	
۵	فلسفه اسلامی عمومی	۴	۶۴	۰	۶۴	فلسفه اسلامی مقدماتی	
جمع		۱۶	۲۵۶	۰	۲۵۶		

۳. فقه :

ردیف	عنوان	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	توضیحات
			نظری	عملی	جمع		
۱	احکام عمومی	۴	۴۸	۳۲	۸۰	-	
۲	احکام بانوان (۱)	۲	۰	۶۴	۶۴	احکام عمومی	
۳	احکام بانوان (۲)	۲	۰	۶۴	۶۴	احکام بانوان (۱)	
۴	آشنایی با دانش فقه	۲	۳۲	۰	۳۲	احکام عمومی	
۵	فقه (۱)	۳	۴۸	۰	۴۸	آشنایی با دانش فقه	

ردیف	عنوان	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	توضیحات	
			نظری	عملی	جمع			
۶	فقه (۲)	۳	۴۸	۰	۴۸	فقه (۱)		
۷	فقه (۳)	۴	۶۴	۰	۶۴	فقه (۱)		
۸	فقه (۴)	۴	۶۴	۰	۶۴	فقه (۲)		
۹	فقه (۵)	۴	۶۴	۰	۶۴	فقه (۲)		
۱۰	آشنایی با قواعد فقهی	۲	۳۲	۰	۳۲	اصول (۲)		
۱۱	فقه مقارن	۲	۰	۶۴	۶۴	فقه (۴)		
۱۲	نقد شبهات فقهی - حقوقی حوزه زنان	۲	۳۲	۰	۳۲	فقه (۴)		
جمع					۳۴	۴۳۲	۲۲۴	۶۵۶

۴. اصول فقه :

ردیف	عنوان	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	توضیحات	
			نظری	عملی	جمع			
۱	آشنایی با دانش اصول	۲	۳۲	۰	۳۲	آشنایی با دانش منطق		
۲	اصول فقه (۱)	۵	۸۰	۰	۸۰	آشنایی با دانش اصول		
۳	اصول فقه (۲)	۵	۸۰	۰	۸۰	اصول فقه (۱)		
جمع					۱۲	۱۹۲	۰	۱۹۲

۵. قرآن :

ردیف	عنوان	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	توضیحات	
			نظری	عملی	جمع			
۱	قرائت و روان خوانی قرآن	۲	۰	۶۴	۶۴			
۲	قرائت تکمیلی	۲	۱۶	۳۲	۴۸	قرائت و روان خوانی		
۳	تجوید قرآن	۲	۰	۶۴	۶۴	قرائت و روان خوانی		
۴	حفظ قرآن	۲	۳۲	۰	۳۲	-	سور منتخب از جزء ۳۰	
۵	تفسیر ترتیبی	۲	۳۲	۰	۳۲		سوره قدر تا پایان قرآن مجید	
۶	ترجمه و مفاهیم قرآن (۱)	۲	۳۲	۰	۳۲	-	مفاهیم منتخب از آیات قرآن	
۷	ترجمه و مفاهیم قرآن (۲)	۲	۳۲	۰	۳۲	-	با تاکید بر مباحث تربیتی	
۸	آشنایی با علوم قرآن	۲	۳۲	۰	۳۲	-		
جمع					۱۶	۱۷۶	۱۶۰	۳۳۶

۶. حدیث :

ردیف	عنوان	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	توضیحات
			نظری	عملی	جمع		
۱	آشنایی با دانش حدیث	۲	۳۲	۰	۳۲	-	
۲	آشنایی با نهج البلاغه	۲	۳۲	۰	۳۲	-	

ردیف	عنوان	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	توضیحات
			نظری	عملی	جمع		
۳	آشنایی با صحیفه سجادیه	۲	۳۲	۰	۳۲	-	
	جمع	۶	۹۶	۰	۹۶	-	

۷. عقاید و ادیان مذاهب:

ردیف	عنوان	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	توضیحات
			نظری	عملی	جمع		
۱	عقاید اسلامی (۱)	۴	۶۴	۰	۶۴	آشنایی با دانش منطق	مباحث توحید و نبوت
۲	عقاید اسلامی (۲)	۴	۶۴	۰	۶۴	عقاید (۱)	مباحث امامت، معاد، جهان شناسی و انسان شناسی
۳	مهدویت	۲	۳۲	۰	۳۲	عقاید (۲)	
۴	آشنایی با ادیان	۲	۳۲	۰	۳۲	عقاید (۲)	
۵	فرق و مذاهب اسلامی	۲	۳۲	۰	۳۲	عقاید (۲)	
۶	شیعه شناسی	۲	۳۲	۰	۳۲	فرق و مذاهب اسلامی	
	جمع	۱۶	۲۵۶	۰	۲۵۶		

۸. تاریخ و سیره:

ردیف	عنوان	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	توضیحات
			نظری	عملی	جمع		
۱	تاریخ اسلام (۱)	۲	۳۲	۰	۳۲	-	تاریخ پیامبر (ص)
	تاریخ اسلام (۲)	۲	۳۲	۰	۳۲	-	تاریخ اهل بیت (ع)
	سیره حضرت زهرا (ع)	۲	۳۲	۰	۳۲	-	
	سیره تربیتی معصومین (ع)	۲	۳۲	۰	۳۲	-	
	تاریخ معاصر	۲	۳۲	۰	۳۲	-	با تاکید بر انقلاب اسلامی
	جمع	۱۰	۱۶۰	۰	۱۶۰		

۹. اندیشه سیاسی:

ردیف	عنوان	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	توضیحات
			نظری	عملی	جمع		
۱	اندیشه سیاسی معاصر	۲	۳۲	۰	۳۲	-	با تاکید بر اندیشه سیاسی امامین انقلاب
	جمع	۲	۳۲	۰	۳۲	-	

۱۰. اخلاق اسلامی:

ردیف	عنوان	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	توضیحات
			نظری	عملی	جمع		
	اخلاق اسلامی (۱)	۲	۳۲	۰	۳۲	-	۱. آشنایی اجمالی با علم اخلاق اسلامی و ایجاد انگیزه و التزام عملی نسبت به تکالیف دینی و عبادات و آشنایی با آداب ۲. شرایط معلم و متعلم و به کار گیری آنها در تعلیم و تعلم
۱	اخلاق اسلامی (۲)	۲	۳۲	۰	۳۲	-	اخلاق بندگی
۲	اخلاق اسلامی (۳)	۲	۳۲	۰	۳۲	-	اخلاق اجتماعی
جمع		۶	۹۶	۰	۹۶	-	

۱۱. زن و خانواده :

ردیف	عنوان	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	توضیحات
			نظری	عملی	جمع		
۱	زن در اسلام	۲	۳۲	۰	۳۲	-	
۲	خانواده در اسلام	۲	۳۲	۰	۳۲	-	با تاکید بر مباحث تربیتی
۳	مهارت های تدبیر خانواده	۲	۳۲	۰	۳۲	خانواده در اسلام	به مباحث کمک های اولیه توجه شود.
۴	تربیت فرزند	۲	۳۲	۰	۳۲	-	
جمع		۸	۱۲۸	۰	۱۲۸	-	

۱۲. زبان فارسی :

ردیف	عنوان	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	توضیحات
			نظری	عملی	جمع		
۱	ادبیات و زبان فارسی	۲	۳۲	۰	۳۲	-	
جمع		۲	۳۲	۰	۳۲	-	

۱۳. روش ها و مهارت ها :

ردیف	عنوان	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	توضیحات
			نظری	عملی	جمع		
۵	روش تبلیغ و فن خطابه	۲	۰	۶۴	۶۴	-	
۶	آیین نگارش	۲	۱۶	۳۲	۴۸	-	
۷	روش تحقیق	۲	۱۶	۳۲	۴۸	-	
۸	روش بیان احکام	۲	۰	۶۴	۶۴	احکام بانوان (۲)	
جمع		۸	۳۲	۱۹۲	۲۲۴	-	

۱۴. درس نیازهای منطقه ای :

توضیحات	پیش نیاز	ساعت			تعداد واحد	عنوان	رتبه
		جمع	عملی	نظری			
عنوان و سرفصل این درس ، با توجه به نیاز طلاب واحد آموزشی ، باید در جلسه و یا جلساتی با حضور اساتید و معاونان واحد آموزشی با مدیریت مدیر واحد آموزشی نهایی و به معاونت آموزش ستاد ارسال گردد.	-	۳۲	۰	۳۲	۲	نیازهای منطقه ای	۱
		۳۲	۰	۳۲	۲	جمع واحدها	

فصل سوّم :

سرفصل دروس سطح دو «پیوسته» خواهران

(۱) سرفصل دروس ادبیات عرب

صرف (۱)

پیش نیاز: ندارد	نظری (۳)	نوع واحد	۴	تعداد واحد	۱. عنوان درس: صرف (۱)
	عملی (۱)		۸۰	تعداد ساعت	

۲. هدف: فهم اصطلاحات، مفاهیم و قواعد اساسی پر کاربرد فعل و توانایی بازگویی و کاربرد آنها.

۳. سرفصل دروس:

۱. مقدمات

- تعریف و فایده علم صرف
- موضوع علم صرف
- تاریخچه و منابع علم صرف
- ساختار علم صرف
- وزن و بناء کلمات
- سالم و غیر سالم

۲- مبحث فعل

- فعل و اقسام آن
- اصل فعل
- انواع فعل
- لازم و متعدی
- معلوم و مجهول
- ساخت صیغه های فعل ثلاثی مجرد
 - ماضی معلوم
 - مضارع معلوم
 - امر معلوم
 - ماضی مجهول
 - مضارع مجهول
 - امر مجهول
- ساخت فعل غیر سالم ثلاثی مجرد
 - مضاعف
 - مهموز
 - معتل
 - هدف شناسی قواعد اعلال
- حالات افعال
- حالات فعل ماضی

- حالات فعل مضارع
- حال و استقبال
- منفی
- استفهامی
- منصوب و مجزوم
- مؤکد
- باب های ثلاثی مزید
- تفاوت ثلاثی مجرد با ثلاثی مزید
- معرفی ابواب مشهور، بیان معانی و ویژگی های هر باب
- ابواب رباعی
- رباعی مجرد،
- رباعی مزید
- فعل صناعی
- فعل غیر متصرف

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	آزمون شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	+	+	+	-

۵. منابع آموزشی:

- متن تدوینی المصطفی (ص)
- دانش صرف؛ سید حمید جزایری
- صرف ساده؛ سید محمد رضا طباطبایی
- صرف میر؛ میر سید شریف
- علوم العربیه؛ هاشم حسینی
- شرح تصریف؛ تفتازانی

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. ارایه‌ی جداول کاربردی و تمارین مناسب با استفاده از آیات و روایات ضروری است؛ ضمناً در پایان، جدول تجزیه فعل به صورت کامل ارائه گردد.
۲. مباحث وزن در دو بخش ارائه شود؛ وزن کلمه سالم در ذیل بحث وزن کلمه آورده شود و مباحث وزن غیرسالم در ذیل عناوین مرتبط (مضاعف، مهموز، معتل) ارائه گردد و قبل از ابواب ثلاثی مزید، مباحث وزن جمع‌بندی گردد.
۳. در ابواب ثلاثی مزید و رباعی مجرد به مباحث اعلال، مضاعف، مهموز و نون تأکید نیز توجه گردد.
۴. مباحثه این دروس ضرورت دارد. طلاب نسبت به انجام این مهم، مورد تشویق و ترغیب قرار گیرد.
۵. حتی المقدور متن و تدریس این درس به زبان فراگیران باشد.

۶. در طول دوره به تناسب به «ترجمه‌ی افعال» توجه شود.

۷. در طول دوره به تناسب به مباحث لغت و نحوه استفاده از معاجم لغوی توجه شود.

۸. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.

۹. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ در کلاس درس، مشارکت داده شوند.

۱۰. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

صرف (۲)

پیش نیاز : صرف (۱)	نظری	نوع واحد	۴	تعداد واحد	۱. عنوان درس: صرف (۲)
	عملی		۶۴	تعداد ساعت	

۲. هدف: فهم مسائل و قواعد پرکاربرد اسم و توانایی بازگویی و کاربرد آنها.

۳. سرفصل دروس:

۱- مبحث اسماء

- تغییرات لفظی اسم
- تقسیمات اسم
- اسم منقوص، مقصور، ممدود
- اسم ذات و معنا
- مصدر و انواع آن
- مفرد، مثنی، جمع
- مذکر و مؤنث
- منسوب و غیر منسوب
- مصغر و غیر مصغر
- معرفه و نکره
- جامد و مشتق
- تعریف
- انواع مشتق
- اسم فاعل
- اسم مفعول
- صفت مشبیه
- صیغه مبالغه
- صیغه تفضیل
- اسم زمان و مکان
- اسم آلت

۲. روش شناسی علم صرف

۳. خاتمه

- التقاء ساکنین، همزه قطع و وصل، قواعد رسم الخط

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	آزمون شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	+	+	+	-

۵. منابع آموزشی:

۱. متن تدوینی المصطفی (ص)
۲. دانش صرف؛ سید حمید جزایری
۳. صرف ساده؛ سید محمد رضا طباطبایی
۴. صرف میر؛ میر سید شریف
۵. دانش صرف؛ سید حمید جزایری
۶. علوم العربیه؛ هاشم حسینی
۷. شرح تصریف؛ تفتازانی

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. ارایه‌ی جداول کاربردی و تمارین مناسب با استفاده از آیات و روایات ضروری است. ضمناً در پایان، جدول تجزیه اسم به صورت کامل ارائه گردد.
۲. در مشتقات به مباحث تغییرات کلمه اعلال، ادغام و مهموز نیز توجه گردد.
۳. حتی المقدور متن و تدریس این درس به زبان طلاب باشد.
۴. در طول دوره به تناسب به «ترجمه‌ی اسم‌ها» توجه شود.
۵. در طول دوره به تناسب به مباحث لغت و نحوه‌ی استفاده از معاجم لغوی توجه شود.
۶. مباحثه این دروس ضرورت دارد. طلاب نسبت به انجام این مهم، مورد تشویق و ترغیب قرار گیرند.
۷. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
۸. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و حل تمارین، در کلاس درس مشارکت داده شوند.
۹. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

صرف کاربردی

پیش نیاز : صرف (۲)	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: صرف کاربردی
	عملی		۶۴	تعداد ساعت	

۲. هدف:

- تسلط بر مباحث کاربردی علم صرف
- آشنایی با دشواری های علم صرف

۳. سرفصل درس:

- کلیات صرف
- اشتقاق و زیادت حروف
- اعلال و قلب مکانی
- ادغام و احکام آن
- تمیز اوزان
- تغییرات معنایی در صرف (در ابواب و غیر آن)
- بحث الحاق و حکم آن
- التقاء ساکنین
- کتابت (فصل و وصل، نقص و بدل)

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+		+	-	-

۵. منابع آموزشی:

۱. صرف ساده؛ سید محمد رضا طباطبایی

۲. علوم العربیه (ج ۱)؛ سید هاشم حسینی تهرانی

۳. صرف کاربردی؛ داوود فائزی نسب

۴. شرح شافیه ابن حاجب؛ رضی الدین استرآبادی

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. تمرین مناسب از آیات و روایات و اشعار با رعایت محدودیت زمانی ارایه گردد.
۲. لغت شناسی طلاب با رویکردی صرفی با استفاده از معاجم لغوی تقویت شود.
۳. استفاده از آیات و روایات متناسب با سطح آموزشی در متن و تمارین ضروری است.
۴. مباحثه این درس ضرورت دارد. طلاب نسبت به انجام این مهم مورد تشویق و ترغیب قرار گیرند.
۵. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
۶. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و حل تمارین، در کلاس درس مشارکت داده شوند..
۷. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

- مستثنی

• مجزورات

- مجرور به حرف جر (اشاره اجمالی به متعلق)

- مضاف الیه

• توابع (نعت، تأکید، بدل (بدل کل و بعض)، عطف نسق)

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	+	-

۵. منابع آموزشی:

۱. متن تدوینی المصطفی (ص)

۲. مفاهیم علم نحو (۱)؛ محمود رضا عصار

۳. درسنامه نحو؛ محمد رضا پایانی

۴. نحو مقدماتی؛ صفایی، حمید محمدی

۵. نحو کاربردی مقدماتی؛ سیدحسین ایرانی

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. استفاده از آیات و روایات ساده در متن و تمرین کتاب ضروری است.

۲. در این مرحله تأکید بر مباحث مهم و پرکاربرد نحوی و بدون ذکر فروع می باشد.

۳. در مفاعیل، موارد نیابی ذکر نشود.

۴. باتوجه به ضرورت مباحثه، لازم است طلاب نسبت به انجام این مهم، مورد تشویق و ترغیب قرار گیرند.

۵. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.

۶. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و حل تمرین، در کلاس درس مشارکت داده شوند.

۷. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

نحو (۱)

پیش نیاز: -	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: نحو (۱)
	عملی		۳۲	تعداد ساعت	

۲. هدف: آشنایی اجمالی با دانش نحو و مفاهیم کاربردی آن

۳. سرفصل درس:

➤ کلیات

- تعریف علم نحو

- تعریف واقسام کلمه و علائم هر یک

- اعراب و بناء

➤ اعراب فعل

- رفع

- نصب

- جزم

➤ اعراب اسم

• مرفوعات

- فاعل

- نائب فاعل

- مبتدا و خبر

- نواسخ (افعال ناقصه، حروف مشبهه بالفعل، ما و لا شبیه به لیس)

• منصوبات

- مفاعیل (مفعول به، مفعول مطلق، مفعول فیه، مفعول له)

- منادی

- حال

- تمییز

- مستثنی

• مجزورات

- مجرور به حرف جر (اشاره اجمالی به متعلق)

- مضاف الیه

• توابع (نعت، تأکید، بدل (بدل کل و بعض)، عطف نسق)

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	+	-

۵. منابع آموزشی:

۱. متن تدوینی المصطفی (ص)

۲. مفاهیم علم نحو (۱)؛ محمود رضا عساری

۳. درسنامه نحو؛ محمد رضا پایانی

۴. نحو مقدماتی؛ صفایی

۵. نحو مقدماتی

۶. نحو کاربردی مقدماتی؛ سیدحسین ایرانی

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. استفاده از آیات و روایات ساده در متن و تمرین کتاب ضروری است.

۲. در این مرحله تأکید بر مباحث مهم و پرکاربرد نحوی و بدون ذکر فروع می باشد.

۳. در مفاعیل، موارد نیایی ذکر نشود.

۴. باتوجه به ضرورت مباحثه، لازم است طلاب نسبت به انجام این مهم، مورد تشویق و ترغیب قرار گیرند.

۵. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.

۶. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و حل تمرین، در کلاس درس مشارکت داده شوند.

۷. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

نحو (۲)

پیش نیاز : نحو (۱)	نظری	نوع واحد	۴	تعداد واحد	۱. عنوان درس: نحو (۲)
	عملی		۶۴	تعداد ساعت	

۲. هدف:

- شناخت اعراب و بنای فعل و اسم
- شناخت جمله و ارکان و قیود آن
- شناخت جمله اسمیه و فعلیه و ارکان آنها

۳. سرفصل درس:

کلیات

- تعریف، موضوع، فائده و ساختار علم نحو
- آشنایی اجمالی با تاریخچه، مکاتب و منابع نحوی

عوامل فعل

- عامل رفع
- عامل نصب
- عامل جزم

فعل های معرب و علائم اعراب آن اعم از ظاهری (اصلی و بنایی) و تقدیری

- مضارع

- امر غایب و متکلم

فعل های مبنی و علائم بناء :

- ماضی

- مضارع

- امر

- عوامل اسم

- انواع عوامل : فعل ، شبه فعل (اسماء عامله) و حروف

- علائم اعراب اسم

- علائم ظاهری (اصلی)

- علائم ظاهری (نیایی)

- موارد اعراب تقدیری و علائم آن

- علائم بناء اسم

- فتحه

- ضمه

- كسره

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	+	-

۵. منابع آموزشی:

۱. متن تدوینی المصطفی

۲. الهدایة فی النحو فی ثوبها الجدید؛ حسین شیرافکن

۳. النحو الجامع؛ سید حمید جزایری

۴. مبادئ العربیة (ج ۴ قسم النحو)؛ رشید شرتونی، تصحیح حمید محمدی

۵. نحو کاربردی عالی (۱)؛ سید حسین ایرانی

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. بخش‌هایی از متون کتب نحوی مانند «الهدایة» توسط اساتید برای طلاب انتخاب گردد و بیست درصد نمره به فهم و تحقیق پیرامون آن متن اختصاص داده شود.

۲. توجه به عبارت‌خوانی (عبارت متن کتاب یا عبارت جدید که در قالب تمرین آورده می‌شود) مورد نظر قرار گیرد.

۳. استفاده از آیات و روایات متناسب با سطح آموزشی در متن و تمارین ضروری است.

۴. باتوجه به ضرورت مباحثه، لازم است طلاب نسبت به انجام این مهم، مورد تشویق و ترغیب قرار گیرند.

۵. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
۶. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و حل تمارین، در کلاس درس مشارکت داده شوند.
۷. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

نحو (۳)

پیش نیاز :	نظری	نوع واحد	۴	تعداد واحد	۱. عنوان درس: نحو (۳)
	عملی		۶۴	تعداد ساعت	

۲. هدف:

- شناخت نواسخ و احکام آنها
- شناخت منصوبات و اقسام و احکام آنها

۳. سرفصل درس:

- نواسخ: معانی و احکام هر یک
 - افعال ناقصه
 - افعال مقاربه
 - افعال قلوب
 - حروف مشبهه بالفعل
 - حروف شبیه به لیس
 - «لا» نفی جنس
- منصوبات: اقسام، تعریف و مهمترین احکام هر یک
 - مفعول به
 - (مباحثی مانند اشتغال، نداء، اختصاص، تحذیر و اغراء نیز مطرح شود)
 - مفعول مطلق
 - مفعول فیه
 - مفعول له
 - مفعول معه
 - منصوب به نزع خافض
 - حال
 - تمییز
 - مستثنی

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
*	-	*	*	-

۵. منابع آموزشی:

۱. کتاب تدوینی المصطفی

۲. الهدایة فی النحو فی ثوبها الجدید؛ حسین شیرافکن

۳. النحو الجامع؛ سید حمید جزایری

۴. مبادئ العربیة (ج ۴ قسم النحو)؛ رشید شرتونی، تصحیح حمید محمدی

۵. نحو کاربردی عالی (۲)؛ سید حسین ایرانی

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. بخش هایی از متون کتب نحوی مانند «الهدایة» توسط اساتید برای طلاب انتخاب گردد و بیست درصد نمره به فهم و تحقیق پیرامون آن متن اختصاص داده شود.
۲. توجه به عبارت خوانی (عبارت متن کتاب یا عبارت جدید که در قالب تمرین آورده می شود) مورد نظر قرار گیرد.
۳. استفاده از آیات و روایات متناسب با سطح آموزشی در متن و تمارین ضروری است.
۴. مباحثه این دروس ضرورت دارد. طلاب نسبت به انجام این مهم مورد تشویق و ترغیب قرار گیرند.
۵. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سرفصل درس، صورت گیرد.
۶. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و حل تمارین، در کلاس درس مشارکت داده شوند.
۷. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

نحو (۴)

پیش نیاز : نحو (۲)	نظری	نوع واحد	۴	تعداد واحد	۱. عنوان درس: نحو (۴)
	عملی		۶۴	تعداد ساعت	

۲. هدف:

- شناخت مجرورات و اقسام و احکام آنها
- شناخت توابع و اقسام و احکام آنها
- آشنایی با مباحث تکمیلی

۳. سرفصل درس:

• مجرورات

- مجرور به حرف جر (معانی حروف جر، متعلق)
- مضاف الیه (اضافه لفظیه و معنویه)

• توابع: تعریف و مهمترین احکام هر یک

- نعت: نعت حقیقی و سببی و احکام آنها
- تأکید: تأکید لفظی و معنوی
- بدل: بدل کل، بدل بعض، بدل اشمال و
- عطف بیان
- عطف نسق

• مباحث تکمیلی

- اسماء عامله: مصدر، اسم فاعل، اسم مفعول، صفت مشبیه، اسم تفضیل، اسم فعل
- فعل تعجب
- افعال مدح و ذم
- منصرف و غیر منصرف
- اسماء عدد

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
*	-	*	*	-

۵. منابع آموزشی:

۱. متن تدوینی المصطفی

۲. الهدایة فی النحو فی ثوبها الجدید؛ حسین شیرافکن

۳. النحو الجامع؛ سید حمید جزایری

۴. مبادی العربیة (ج ۴ قسم النحو)؛ رشید شرتونی، تصحیح حمید محمدی

۵. نحو کاربردی عالی (۲)؛ سید حسین ایرانی

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. توجه به عبارت خوانی (عبارت متن کتاب یا عبارت جدید که در قالب تمرین آورده می شود) مورد نظر قرار گیرد.

۲. استفاده از آیات و روایات متناسب با سطح آموزشی در متن و تمرین ضروری است.

۳. مباحثه این دروس ضرورت دارد. طلاب نسبت به انجام این مهم مورد تشویق و ترغیب قرار گیرند.

۴. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.

۵. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و حل تمرین، در کلاس درس مشارکت داده شوند..

۶. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

تجزیه و ترکیب

پیش نیاز: (نحو ۳)	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: تجزیه و ترکیب
	عملی		۶۴	تعداد ساعت	

۲. هدف: توانایی تطبیق قواعد صرف و نحو (با تاکید بر ترکیب) در حد شناخت متون عربی با محوریت آیات و روایات.

۳. سرفصل دروس:

۱. مباحث مقدماتی

- قواعد تجزیه و ترکیب پیشرفته
- تجاذب اعراب و معنا
- تبیین تفاوت نقش ها در موارد مشابه

۲. تجزیه و ترکیب قرآن کریم؛ از سوره های مائده آیه ۶؛ آل عمران آیه ۲۵۵-۱۲۵۷ حزب آیه ۳۳.

۳. تجزیه و ترکیب نهج البلاغه؛ حدود ۲۰ سطر از خطبه ها و نامه ها.

روش تدریس: تفهیم مفاهیم اساسی بر اساس مبادی تصویری در تفهیم قواعد اساسی با توجه به مبادی تصدیقی و افزایش توان بازگویی و کاربرد آنها.

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	آزمون شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	+	+	+	+

۵. منابع آموزشی:

- متن تدوینی المصطفی (ص)
- کلمة الله العلیا؛ محمد رضا آدینه وند
- اعراب ثلاثین سوره من القرآن الکریم؛ ابن خالویه
- تجزیه و ترکیب؛ حسین شیر افکن
- معجم النحو؛ عبد الغنی الدقر
- اعراب القرآن؛ الدرویش
- الجدول؛ محمود صافی

- اعراب القرآن (۱ جلدی)؛ طنطاوی
- نرم افزار دانشنامه علوی (بخش تجزیه و ترکیب)

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. در این مرحله تأکید بیشتری بر «ترکیب» می باشد.
۲. مباحث کلیدی و مهم مانند: تشخیص منصوبات و اضافه لفظیه و معنویه و اعراب جمل و ... در آیات و روایات انتخاب شده بیشتر مورد توجه قرار گیرد.
۳. وجود تمرین برای هر درس جهت فعالیت خارج از کلاس ضروری است.
۴. انتخاب برخی از متونی که دارای وجوه اعرابی متعدد هستند در اولویت است.
۵. مباحثه این دروس ضرورت دارد. طلاب نسبت به انجام این مهم مورد تشویق و ترغیب قرار گیرند.
۶. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
۷. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و حل تمارین، در کلاس درس مشارکت داده شوند.
۸. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

آشنایی با دانش بلاغت

پیش نیاز : نحو(۳)	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: آشنایی با دانش بلاغت
	عملی		۳۲	تعداد ساعت	

۲. هدف:

- آشنایی با علوم بلاغی (معانی، بیان، بدیع)
- آگاهی از نقش علوم بلاغی در درک دقیق تر متون

۳. سرفصل درس:

- مباحث مقدماتی
 - آشنایی با دانش بلاغت
 - اهمیت و فائده
 - آشنایی با فصاحت و بلاغت (تعریف لغوی و اصطلاحی، وجه انحصار علوم بلاغی در معانی، بیان و بدیع)
- علم معانی
 - تعریف، موضوع، هدف، واضع، ساختار علم معانی
 - خبر و انشاء
 - اطلاق و تقييد
 - احوال مسند و مسند اليه (احوال مشترك و مختص)
 - قصر
 - فصل و وصل
 - ایجاز، اطناب و مساوات
- علم بیان
 - تعریف، موضوع، هدف، واضع، ساختار علم بیان
 - تشبيه
 - مجاز (مجاز عقلي، مجاز مرسل، استعاره)

- کنایه

• علم بدیع

- تعریف، موضوع، هدف، واضع، ساختار علم بدیع

- مهمترین محسنات معنویه (توریه، طباق، ایهام و استخدام)

- مهمترین محسنات لفظیه (جناس، سجع و اقتباس)

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
*	*	*	-	*

۵. منابع آموزشی:

۱. منهاج البلاغه؛ سید حمید جزایری

۲. لمحات من البلاغه؛ محمد امین مومنی

۳. تهذیب البلاغه؛ عبد الهادی فضلی

۴. دروس فی البلاغه؛ معین دقیق

۶. راه کارهای اجرایی:

۱- به ارتباط و پیوند مباحث بلاغی با صرف و نحو توجه شود.

۲- بر ارائه تمارین مناسب با تأکید بر استفاده از آیات و روایات به ویژه نهج البلاغه و صحیفه سجادیه تأکید می شود.

۳- به مباحث مهم و کاربردی توجه بیشتری شود.

۴- به شیوه های طرح مباحث علوم بلاغی در منابع توجه شود.

۵- از پرداختن به مباحث کم کاربرد اجتناب شود.

۶- مباحثه این دروس ضرورت دارد. طلاب نسبت به انجام این مهم، مورد تشویق و ترغیب قرار گیرند.

۷. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.

۸. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ در کلاس درس مشارکت داده شوند.

۹. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

متن خوانی

پیش نیاز : درک متن	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: متن خوانی
	عملی		۶۴	تعداد ساعت	

۲. هدف: توانایی کار برد قواعد ادبیات عربی در قرائت متون عربی.

۳. سرفصل دروس:

- تأثیر صرف و نحو در صحت قرائت متن
- متون منتخب (عمومی ساده با محوریت متون درسی) جهت قرائت دانش پژوهان در کلاس و تمرین خارج از کلاس.

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	آزمون شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	+	-

۵. منابع آموزشی:

- متن تدوینی المصطفی (ص)
- تفسیر مجمع البیان (بخش «المعنی»); طبرسی
- الإرشاد؛ شیخ مفید
- التبیان؛ شیخ طوسی
- دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی؛ ایروانی
- شرح لمعه؛ شهید ثانی
- حلقات؛ شهید صدر

۶. راه کارهای اجرایی:

- ۱- آزمون این درس علاوه بر کتبی به صورت شفاهی نیز می باشد.
- ۲- متون درسی و تمارین خارج از کلاس، از علوم مختلف حوزوی مانند تفسیر، فقه، تاریخ، کلام و ... انتخاب شود.
- ۳- متون انتخابی باید در برگزیده نکات بیشتری از ادبیات عربی جهت ایجاد انس با ذهن طلاب باشد.
- ۴- دو سرفصل اول حداکثر در ۲ جلسه تبیین شود و سپس در ضمن قرائت متون بیان شود.

- ۵- مباحثه این دروس ضرورت دارد. طلاب نسبت به انجام این مهم مورد تشویق و ترغیب قرار گیرند
۶. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سرفصل درس، صورت گیرد.
۷. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ، در کلاس درس مشارکت داده شوند.
- ۸.. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

درک متن

پیش نیاز : نحو (۳)	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: درک متن
	عملی		۶۴	تعداد ساعت	

۲. هدف:

- توانایی نسبی فهم و درک متون عربی
- فهمیدن تفاوت درک متن با متن خوانی
- فهمیدن رابطه معنایی جملات

۳. سرفصل درس:

- مقدمات: تبیین موضوع ، اهمیت درک متن و تفاوت آن با درس متن خوانی
- بیان قواعد مربوط به درک متن مانند: معلوم و مجهول نقش قرینه های لفظی و معنوی، تشخیص رکن و قید، تفاوت قیود در معنا و راه شناسایی نوع قید و
- بیان رابطه معنایی جملات با یکدیگر
- متون منتخب حوزوی (جهت کاربرد، تمرین و تحقیق طلاب)

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
*	-	*	*	-

۵. منابع آموزشی:

۱. جزوه درک متن؛ محمود رضا عصارى

۲. الهدایة فی النحو فی ثوبها الجدید؛ حسین شیرافکن

۳. مغنی الأریب فی تهذیب بابی الأول و الرابع من مغنی الأدیب؛ محمد ابراهیم کفیل

۴. دروس فی البلاغة؛ معین دقیق

۵. صدی الحیاة؛ ضیاء الدین تاج الدین

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. متون درسی و تمارین خارج از کلاس، از علوم مختلف حوزوی مانند تفسیر (از جمله کتاب مجمع البیان، بخش المعنی)، ، فقه، تاریخ (مانند الارشاد)، کلام و ... انتخاب شود.
۲. متون انتخابی باید در برگرفته‌ی نکات بیشتری از ادبیات عربی جهت ایجاد انس با ذهن طلاب باشد.
۳. نسبت به پرورش توان تحصیلی مخاطبان بر قدرت درک متون، اهتمام ویژه صورت گیرد.
۴. نسبت به توانایی تبیین دیدگاه‌های مختلف اهتمام صورت گیرد.
۵. نسبت به رسیدن طلبه به فهم و تحلیل متون پیچیده جدید صورت گیرد.
۶. مباحثه این دروس ضرورت دارد. طلاب نسبت به انجام این مهم، مورد تشویق و ترغیب قرار گیرند.
۷. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
۸. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ در کلاس درس، مشارکت داده شوند .
۹. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پرژکتور و.... برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

(۲) سرفصل دروس فقهی

احکام عمومی

پیش نیاز : -	نظری (۳)	نوع واحد	۴	تعداد واحد	۱. عنوان درس: احکام عمومی
	عملی (۱)		۸۰	تعداد ساعت	

۲. هدف: آشنایی طلاب با احکام فقهی مبتلابه

۳. سرفصل درس:

۱. شناخت احکام

- گستره احکام شرعی
- مفاهیم واصطلاحات

۲. اجتهاد و تقلید

- مقدمات اجتهاد
- شرایط مرجع
- راه‌های شناخت مرجع
- بقای بر تقلید
- تغییر مرجع
- احتیاط

۴. طهارت و اقسام آن (حتی امکان به صورت عملی آموزش داده شود).

- اقسام و احکام وضوء
- اقسام و احکام غسل
- اقسام و احکام تیمم

۵. نجاسات

- تعریف نجس و متنجس
- انواع نجاسات
- چگونگی تطهیر شیء نجس

۶. مطهرات

- آب
- زمین
- آفتاب
- استحاله

- انتقال
- اسلام
- تبعیت
- برطرف شدن نجاست
- استبراء حیوان نجاستخوار
- غائب شدن مسلمان

۷. احکام و آداب مسجد

۸. نماز (حتی امکان به صورت عملی آموزش داده شود).

- اقسام نماز
- واجبات نماز
- آداب نماز
- مبطلات نماز
- نماز مسافر
- نماز قضاء
- نماز جماعت
- نماز جمعه: اهمیت، وقت، کیفیت، وظایف امام جمعه و نمازگزاران
- نماز آیات: اسباب و وجوب، چگونگی و احکام آن

۹. روزه

- اقسام روزه
- مبطلات روزه

۱۰. امر به معروف و نهی از منکر

- تعریف منکر و معروف
- اهمیت امر به معروف و نهی از منکر
- منکرات
- شرایط امر به معروف و نهی از منکر
- مراتب امر به معروف و نهی از منکر
- آداب امر به معروف و نهی از منکر

۱۱. زکات

- متعلقات زکاه
- زکات فطره

- مصرف زکات

۱۲. خمس

- متعلقات خمس

- مصارف خمس

۱۳. خرید و فروش

- احکام خرید و فروش

- معامله نسیه، سلف و الکترونیک

۱۴. اجاره و احکام آن

۱۵. قرض و رهن

- اقسام قرض

- احکام قرض ربوی

- رهن

۱۶. هبه و صدقه (در صورت داشتن فرصت خوانده شود).

۱۷. وصیت ؛ تهیه و تنظیم وصیت نامه

۱۸. عهد، نذر و قسم (در صورت داشتن فرصت خوانده شود).

۱۱. آداب زندگی

- معاشرت

- مجالست

- سفر و زیارت

- خوانندگی و موسیقی

- مجالس شادی

- عزاداری

-

۱۲. ارتباط با هموعان

- حقوق والدین

- حقوق فرزندان

- حقوق همسر

- صله أرحام

- محرم و نامحرم

- اسباب محرمیت

- محارم نسبی

- محارم سببی

- ارتباط با نامحرم

- حجاب

۱۳. خوردنی‌ها و آشامیدنی‌ها

- اقسام خوراکی‌ها

- ذبح حیوان حلال گوشت و کیفیت آن

- آداب غذاخوردن

- آداب آب نوشیدن

۱۴. نکاح: احکام و کیفیت اجرای صیغه عقد

۱۵. طلاق: احکام و کیفیت اجرای صیغه طلاق

۱۶. احکام و آداب محض (به صورت عملی آموزش داده شود).

۱۷. احکام اموات: تجهیز، نماز، دفن (به صورت عملی آموزش داده شود).

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	-	-

۵. منابع آموزشی:

۱. متن تدوینی المصطفی (ص)

۲. درسنامه فقه؛ محمدحسین فلاحزاده

۳. رساله مصور؛ ابوالفضل بنائی کاشی

۴. احکام اموات؛ امیربهاءالدین علائی نژاد

۶. دروس من زبده الاحکام (ویژه عرب زبان ها)

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. پرداختن به مباحث کاربردی و اجتناب از مباحث کم اهمیت مورد اهتمام باشد.

۲. مباحثه درس، الزامی است استاد محترم طلاب را نسبت به انجام این مهم مورد تشویق و ترغیب قرار گیرد.

۳. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.

۴. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و برگزاری سمینار در کلاس درس ،مشارکت داده شوند.
۵. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور و.... برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.
۶. سعی شود حتی المقدور احکام عملی توسط طلاب و استاد در فضای وسیع و با شبیه سازی انجام شود.
۷. بخشی از مباحث به صورت خود خوان به طلاب واگذار شود .

احکام بانوان (۱)

پیش نیاز : احکام عمومی	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: احکام بانوان (۱)
	عملی		۶۴	تعداد ساعت	

۲. هدف: آشنایی بانوان با احکام اختصاصی مبتلا به خویش و شناخت نسبی آنها

۳. سرفصل درس:

۱. احکام مختص بانوان

- احکام حیض
- احکام استحاضه
- احکام نفاس

۲. احکام شیردهی

- حکم
- اسباب محرمیت شیردهی
- شرایط

۳. حجاب

- محدوده واجب
- مستثنیات

۴. احکام زوجین

- اطاعت از شوهر و محدوده آن
- احکام نشوز
- احکام نفقات واجب
- وظایف واجب زن نسبت به شوهر
- وظایف واجب شوهر نسبت به زن

۵. احکام فعالیت‌های اجتماعی زن در خارج منزل

۶. احکام تربیت و حضانت فرزند توسط مادر و پدر

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	-	-

۵. منابع آموزشی:

۱. متن تدوینی المصطفی (ص)
۲. احکام ویژه بانوان؛ محمدحسین فلاحزاده
۳. احکام اموات؛ امیربهاءالدین علائی نژاد
۴. دروس من زیده الاحکام (ویژه عرب زبان ها)
۵. اجوبه الإستفتانات مقام معظم رهبری

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. پرداختن به مباحث کاربردی و اجتناب از مباحث کم اهمیت مورد اهتمام باشد.
۲. پیش مطالعه و مباحثه درس، مورد تاکید است استاد محترم طلاب را نسبت به انجام این مهم مورد تشویق و ترغیب قرار دهند.
۳. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سرفصل درس، صورت گیرد.
۴. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و برگزاری سمینار در کلاس درس، مشارکت داده شوند.
۵. ابزارهای موثرکمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور و.... برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

احکام بانوان (۲)

پیش نیاز : احکام بانوان (۱)	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: احکام بانوان (۲)
	عملی		۶۴	تعداد ساعت	

۲. هدف: آشنایی با احکام تکلیفی با رویکرد موضوع شناسی و حکم شناسی مرتبط با بانوان

۳. سرفصل درس:

۱. احکام فعالیت‌های اجتماعی زنان

- تحصیل
- اشتغال
- حضور زنان در رسانه (بازیگری، خبرنگاری و ...)
- تصدی مسئولیت‌های کشوری (وزارت، نمایندگی مجلس و ...)

۲. احکام معاشرت

- احکام ستر (پوشش و حجاب) در اجتماع
- احکام زینت در اجتماع
- روابط دختر و پسر

۳. احکام زیبایی

- جراحی‌های زیبایی
- جراحی‌های ترمیمی ویژه بانوان
- احکام آرایش‌های نوپدید (کاشت ناخن، مژه و ...)

۴. احکام خانواده و جمعیت

- احکام باروری به روش‌های نو (رحم اجاره ای، تخمک اهدایی و ...)
- احکام پیشگیری از بارداری و سقط جنین

۵. احکام فعالیت‌های اقتصادی

- مالکیت اموال
- حق تصرف در اموال
- درآمد زایی و کارآفرینی (ایجاد بستر اشتغال برای دیگران)

۶. احکام فعالیت‌های پزشکی

- طبابت و پزشکی
- پرستاری

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	-	-

۵. منابع آموزشی:

۱. بیان نوین احکام بانوان ؛ گروه علمی - آموزشی تبلیغ جامعه الزهراء(ع)؛ مرکز نشر هاجر
۲. توضیح المسائل مراجع عظام
۳. استفتائات
۴. سایت مراجع عظام
۵. آرایش های نوپدید ؛ اکرم تفتی
۶. زن در اسلام (مبحث مشارکت سیاسی و اجتماعی)؛ فریبا علاسوند
۷. اسلام و تفاوت های جنسیتی در نهادهای اجتماعی (مبحث اشتغال) ؛ حسین بستان
۸. مقاله نظام اسلامی و مساله پوشش زنان ؛ جمعی از نویسندگان
۹. مقاله بازخوانی روابط دختر و پسر ؛

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. پرداختن به مباحث کاربردی و اجتناب از مباحث کم اهمیت مورد اهتمام باشد .
۲. استاد محترم طلاب را نسبت به انجام مباحثه درس مورد تشویق و ترغیب قرار گیرد.
۳. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
۴. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و برگزاری سمینار در کلاس درس ، مشارکت داده شوند.
۵. ابزارهای موثرکمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور و.... برای تشویق و یادگیری بهتر ، مورد استفاده قرار گیرد.

آشنایی با دانش فقه

پیش نیاز : احکام عمومی	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: آشنایی با دانش فقه
	عملی		۳۲	تعداد ساعت	

۲. هدف:

هدف کلی: آشنایی اجمالی با مباحث مقدماتی، تاریخچه، مدارس و أبواب فقهی
اهداف ویژه: آشنایی اجمالی با فقه و سیر تاریخی و تحولات آن و آشنایی اجمالی با ابواب فقه

۳. مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. مباحث مقدماتی
 - تعریف
 - موضوع
 - اهمیت و رتبه
 - جایگاه فقه در تربیت اسلامی
 - حکم و اقسام آن (تکلیفی و وضعی).
 - اقسام واجب: تعبّدی و توصّلی، عینی و کفایی، تعیینی و تخییری، نفسی و مقدّمی
 ۲. تاریخچه فقه و اجتهاد شیعی:
 - عصر تشریح، تفسیر و تبیین محدثان، آغاز اجتهاد، کمال اجتهاد و تقلید، رکود اجتهاد و تقلید، نهضت مجدد مجتهدان، پیدایش اخباری‌گری، شکست اخباری‌گری، عصر جدید استنباط
 ۳. تاریخچه فقهاء شیعه و مدارس و مراکز فقهی
 ۴. آشنایی اجمالی با ابواب فقه:
 - عبادات: طهارت، صلاّه، خمس و
 - عقود: تجارت، اجاره، رهن و
 - ایقاعات: طلاق، عتق، ظهار و
 - احکام: صید و ذبّاحه، ارث، حدود و
- ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:
- ۱- مباحث مهم و پرکاربرد بیشتر مورد توجه واقع شود.
 - ۲- تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ در کلاس درس مشارکت داده شوند.
 - ۳- به طور اجمال به همه مباحث پوشش داده شود و به جزئیات مباحث پرداخته نشود.

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	+	-

۵. منابع آموزشی:

- ۱- کلیات علوم اسلامی (بخش فقه)؛ استاد شهید مطهری
- ۲- فقه و فقهای امامیه؛ محمد حسن ربانی
- ۳- ادوار فقه؛ محمود شهابی
- ۴- آشنایی با مهم‌ترین مکاتب و دوره‌های فقه شیعه؛ محمد مهدی کریمی نیا
- ۵- ادوار فقه؛ ابوالقاسم گرجی
- ۶- مبادی فقه و اصول؛ فیض

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. به مباحث مهم و کاربردی توجه بیشتر، و از پرداختن به مباحث کم کاربرد اجتناب شود .
۲. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ در کلاس درس مشارکت داده شوند .
۳. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور و... برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.
۴. مدیریت زمان کلاس در پاسخگویی به سؤالات متناسب طلاب و ارتباط با آنان در خارج از کلاس برای ارائه پاسخ تفصیلی
۵. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
۶. برخی از مباحث، توسط استاد به طلاب به صورت خود خوان، واگذار شود .

فقه (۱)

پیش نیاز : آشنایی با دانش فقه	نظری	نوع واحد	۳	تعداد واحد	۱. عنوان درس: فقه (۱)
	عملی		۴۸	تعداد ساعت	

۲. هدف: آشنایی با احکام شرعی و نحوه استنباط آن به گونه نیمه استدلالی.

۳. سرفصل درس:

۱. طهارت

- اقسام المیاه
- احکام تخلی
- احکام الوضوء
- الغسل اقسامه و احکامه
- احکام المیت، التیمم و احکامه
- النجاسات اقسامها و احکامها
- المطهرات اقسامها و احکامها

۲. صلاة

- الصلاة و شرائطها
- اجزاء الصلاة
- احکام الشکوک
- صلاة المسافر و احکامها
- صلاة الجماعة و احکامها
- صلاة الجمعة و احکامها

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	+	-

۵. منابع آموزشی:

۱. دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی (المختصر یا تلخیص)؛ محمدباقر ایروانی
۲. الروضة البهية فی شرح اللمعة؛ شهیدین
۳. تحریر الروضة البهية فی شرح اللمعة؛

۴. تبصره المتعلمین فی احکام الدین ؛ علامه حلی

۵. المختصر النافع فی مختصر الشرایع ؛ محقق حلی

۶. راه کارهای اجرائی:

۱. امکان اختصاص یک ساعت به کار تحقیقی و بررسی تحقیقات طلاب در موضوعات فقهی که از پیش ارائه شده وجود دارد.

۲. در هر مسأله فقهی ابتدا آیه مرتبط با آن مطرح شود.

۳. مباحثه درس، الزامی است. استاد محترم طلاب را نسبت به انجام این مهم و نیز پیش مطالعه مورد تشویق و ترغیب قرار دهند.

۴. به مباحث مهم و کاربردی توجه بیشتر، و از پرداختن به مباحث کم کاربرد اجتناب شود.

۵. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ در کلاس درس مشارکت داده شوند.

۶. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور و... برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

۷. مدیریت زمان کلاس در پاسخگویی به سؤالات متناسب طلاب و ارتباط با آنان در خارج از کلاس برای ارائه پاسخ تفصیلی

۸. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.

۹. برخی از مباحث، توسط استاد به طلاب به صورت خود خوان، واگذار شود.

فقه (۲)

پیش نیاز: فقه (۱)	نظری	نوع واحد	۳	تعداد واحد	۱. عنوان درس: فقه (۲)
	عملی		۴۸	تعداد ساعت	

۲. هدف: آشنایی با احکام شرعی و نحوه استنباط آن به گونه نیمه استدلالی.

۳. سرفصل درس:

۱. الزکاة

- متعلقات الزکاة
- شرایط عامه للزکاة
- المستحقون للزکاة
- زکاة الفطره و احکامها

۲. الخمس

- متعلقات الخمس
- کیفیت تقسیم الخمس

۳. الصوم

- اقسام الصوم
- شرایط الوجوب
- مفطرات الصوم
- شرائط صحة الصوم
- احکام عامه للصوم
- قضاء كفاره
- ثبوت الهلال

۴. الاعتكاف

۱. الحج

- الحج و احکام وجوبه
- مواقيت الاحرام

- افعال العمرة و الحج

- محرمات الاحرام

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	+	-

۵. منابع آموزشی:

۱. دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی، (تلخیص ویا المختصر)؛ محمدباقر ایروانی
۲. الروضة البهية فی شرح اللمعة؛ شهیدین
۳. تحریر الروضة البهية فی شرح اللمعة؛ علیرضا امینی وسید محمدرضا آیتی
۴. تبصره المتعلمین فی احکام الدین؛ علامه حلی
۵. المختصر النافع فی مختصر الشرایع؛ محقق حلی

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. امکان اختصاص یک ساعت به کار تحقیقی و بررسی تحقیقات طلاب در موضوعات فقهی که از پیش ارائه شده وجود دارد.
۲. در هر مسأله فقهی ابتدا آیه مرتبط با آن مطرح شود.
۳. مباحثه دروس، الزامی است. استاد محترم طلاب را نسبت به انجام این مهم و نیز پیش مطالعه مورد تشویق و ترغیب قرار دهند.
۴. به مباحث مهم و کاربردی توجه بیشتر، و از پرداختن به مباحث کم کاربرد اجتناب شود.
۵. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ در کلاس درس مشارکت داده شوند.
۶. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور و... برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.
۷. مدیریت زمان کلاس در پاسخگویی به سؤالات متناسب طلاب و ارتباط با آنان در خارج از کلاس برای ارائه پاسخ تفصیلی
۸. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
۹. برخی از مباحث، توسط استاد به طلاب به صورت خود خوان، واگذار شود.

فقه (۳)

پیش نیاز : فقه (۱)	نظری	نوع واحد	۴	تعداد واحد	۱. عنوان درس: فقه (۳)
	عملی		۶۴	تعداد ساعت	

۲. هدف: آشنایی با احکام شرعی و نحوه استنباط آن به گونه نیمه استدلالی.

۳. سرفصل درس:

۱. طلاق

- حقیقت طلاق
- اقسام
- شرایط
- احکام عده
- خلع و مبارات

۲. ظهار

- تعریف
- احکام

۳. ایلاء

- تعریف
- احکام
- كفاره

۴. نعان

- ماهیت
- احکام

۵. یمین، نذر و عهد

- احکام یمین
- احکام نذر
- احکام عهد

۶. شفعه

- حقیقت شفعه
- احکام

۷. جعاله

- حقیقت جعاله
- احکام
- ۸. وصیت
- احکام
- احکام وصی
- احکام وصیت
- ۹. وقف
- حقیقت وقف
- شرایط
- احکام
- حبس
- احکام صدقه

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	+	-

۵. منابع آموزشی:

۱. دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی (تلخیص)؛ محمدباقر ایروانی
۲. الروضة البهية فی شرح اللمعه ؛ شهیدین
۳. تحریر الروضة البهية فی شرح اللمعه ؛ علیرضا امینی و سید محمدرضا آیتی
۴. تبصره المتعلمین فی احکام الدین ؛ علامه حلی
۵. المختصر النافع فی مختصر الشرایع ؛ محقق حلی

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. در هر مسأله فقهی ابتدا آیه مرتبط با آن مطرح شود.
۲. در موارد استناد به روایت، بررسی سند روایت و منابع آن به عنوان تکلیف کلاسی از طلاب خواسته شود.
۳. به مباحث مهم و کاربردی توجه بیشتر، و از پرداختن به مباحث کم کاربرد اجتناب شود.
۴. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ در کلاس درس مشارکت داده شوند.
۵. امکان اختصاص یک ساعت به کار تحقیقی و بررسی تحقیقات طلاب در موضوعات فقهی که از پیش ارائه شده، وجود دارد.
۶. حتی المقدور ارتباط مباحث فقهی با مباحث اصولی متناظر، تبیین شود.
۷. در موارد استناد به روایت، بررسی سند روایت و منابع آن به عنوان تکلیف کلاسی از طلاب خواسته شود.
۸. در هر هفته مشارکت طلاب به صورت سمینار انجام شود.

۹. مباحثه درس، الزامی است. استاد محترم طلاب را نسبت به انجام این مهم و نیز پیش مطالعه مورد تشویق و ترغیب قرار دهند.

۱۰. ابزارهای موثرکمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور و... برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

۱۱. مدیریت زمان کلاس در پاسخگویی به سؤالات متناسب طلاب و ارتباط با آنان در خارج از کلاس برای ارائه پاسخ تفصیلی.

۱۲. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.

۱۳. برخی از مباحث، توسط استاد به طلاب به صورت خود خوان، واگذار شود.

فقه (۴)

پیش نیاز : فقه (۲)	نظری	نوع واحد	۴	تعداد واحد	۱. عنوان درس: فقه (۴)
	عملی		۶۴	تعداد ساعت	

۲. هدف: آشنایی با احکام شرعی و نحوه استنباط آن به گونه نیمه‌استدلالی.

۳. سرفصل درس:

۱. قضاء

- قضا در شریعت
- شروط قاضی
- کیفیت قضا
- وسائل اثبات دعوا
- احکام عمومی

۲. شهادات

- شرایط شاهد
- اختلاف حقوق در اثبات
- احکام عمومی

۳. اقرار

- حقیقت اقرار
- مدرک حجیت اقرار
- احکام اقرار

۴. حدود

- موجبات حد
- زنا و حد آن
- کیفیت اقامه حد
- لواط
- تفخیذ
- سحوق
- قذف
- شرب مسکر
- سرقت

- محاربه و فساد

۵. قصاص

- اقسام قصاص

- قصاص نفس

- اقسام قتل

- احکام قصاص

- قصاص مادون نفس

۶. دیات

- مقادیر دیات

- دیه قتل عمد

- دیه قتل شبهه عمد

- دیه قتل خطاء

- دیه جوارح

- دیه حمل

- ارش

- حکومت عاقله

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	+	-

۵. منابع آموزشی:

۱. درس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی، ۴ (تلخیص)؛ محمدباقر ایروانی

۲. الروضة البهية فی شرح اللمعه ؛ شهیدین

۳. تحریر الروضة البهية فی شرح اللمعه ؛ علیرضا امینی و سید محمدرضا آیتی

۴. تبصره المتعلمین فی احکام الدین ؛ علامه حلی

۵. المختصر النافع فی مختصر الشرایع ؛ محقق حلی

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. در هر مسأله فقهی ابتدا آیه مرتبط با آن مطرح شود.
۲. در موارد استناد به روایت، بررسی سند روایت و منابع آن به عنوان تکلیف کلاسی از طلاب خواسته شود.
۳. به مباحث مهم و کاربردی توجه بیشتر، و از پرداختن به مباحث کم کاربرد اجتناب شود.
۴. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ در کلاس درس مشارکت داده شوند.
۵. امکان اختصاص یک ساعت به کار تحقیقی و بررسی تحقیقات طلاب در موضوعات فقهی که از پیش ارائه شده، وجود دارد.
۶. حتی المقدور ارتباط مباحث فقهی با مباحث اصولی متناظر، تبیین شود.
۷. در موارد استناد به روایت، بررسی سند روایت و منابع آن به عنوان تکلیف کلاسی از طلاب خواسته شود.
۸. در هر هفته مشارکت طلاب به صورت سمینار انجام شود.
۹. مباحثه دروس، الزامی است. استاد محترم طلاب را نسبت به انجام این مهم و نیز پیش مطالعه مورد تشویق و ترغیب قرار دهند.
۱۰. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور و... برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.
۱۱. مدیریت زمان کلاس در پاسخگویی به سؤالات متناسب طلاب و ارتباط با آنان در خارج از کلاس برای ارائه پاسخ تفصیلی.
۱۲. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
۱۳. برخی از مباحث، توسط استاد به طلاب به صورت خود خوان، واگذار شود.

فقه (۵)

پیش نیاز : فقه (۲)	نظری	نوع واحد	۴	تعداد واحد	۱. عنوان درس: فقه (۵)
	عملی		۶۴	تعداد ساعت	

۲. هدف: آشنایی با احکام شرعی و نحوه استنباط آن به گونه نیمه استدلالی.

۳. سرفصل درس:

۱. کتاب غضب

- اسباب ضمان
- احکام غضب

۲. کتاب اطعمه و اشربه

- محرّمات
- حیوان بحر
- حیوان بر
- طیور
- محرّمات حیوان مذبوح
- تحریم عارضی

۳. صید و ذبّاحه

- وسائل تحقق تذکّیه
- ذبح
- نحر
- اصطیاد
- ما یقبل التذکّیه

۴. کتاب الارث

- موجبات ارث
- فروض ارث
- ارث بالفرض و بالقرباء
- حجّب
- عول و تعصیب
- طبقات ارث

- احکام ارث

۵. انفال و مشترکات

- ملکیت انفال

- انحاء ملکیت و سائل تحصیل آن

- احکام مشترکات

۶. کتاب الإجاره

- تعریف اجاره

- احکام

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	+	-

۵. منابع آموزشی:

۱. دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی، (تلخیص)؛ محمدباقر ایروانی

۲. تحریرالروضه البهیه فی شرح اللمعه؛ شهیدین

۳. تحریرالروضه البهیه فی شرح اللمعه؛

۴. تبصره المتعلمین فی احکام الدین؛ علامه حلی

۵. المختصر النافع فی مختصر الشرایع؛ محقق حلی

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. در هر مسأله فقهی ابتدا آیه مرتبط با آن مطرح شود.

۲. در موارد استناد به روایت، بررسی سند روایت و منابع آن به عنوان تکلیف کلاسی از طلاب خواسته شود.

۳. به مباحث مهم و کاربردی توجه بیشتر، و از پرداختن به مباحث کم کاربرد اجتناب شود.

۴. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ در کلاس درس مشارکت داده شوند.

۵. امکان اختصاص یک ساعت به کار تحقیقی و بررسی تحقیقات طلاب در موضوعات فقهی که از پیش ارائه شده،

وجود دارد.

۶. حتی المقدور ارتباط مباحث فقهی با مباحث اصولی متناظر، تبیین شود.

۷. در موارد استناد به روایت، بررسی سند روایت و منابع آن به عنوان تکلیف کلاسی از طلاب خواسته شود.

۸. در هر هفته مشارکت طلاب به صورت سمینار انجام شود.

۹. مباحثه دروس، الزامی است. استاد محترم طلاب را نسبت به انجام این مهم و نیز پیش مطالعه مورد تشویق و ترغیب

قرار دهند.

۱۰. ابزارهای موثرکمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور و... برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

۱۱. مدیریت زمان کلاس در پاسخگویی به سؤالات متناسب طلاب و ارتباط با آنان در خارج از کلاس برای ارائه پاسخ تفصیلی.

۱۲. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.

۱۳. برخی از مباحث، توسط استاد به طلاب به صورت خود خوان، واگذار شود.

فقه مقارن

پیش نیاز : فقه (۴)	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: فقه مقارن
	عملی		۶۴	تعداد ساعت	

۲. اهداف :

هدف کلی: آشنایی با برخی از فروع فقهی به صورت تطبیقی همراه با ادله اجمالی
اهداف ویژه: آشنایی با مسائل باب طهارت و صلاۀ

۳. سرفصل‌ها:

۱. کلیات

- تعریف
- موضوع
- تفاوت فقه مقارن با علم فقه
- فواید
- تاریخچه (پیدایش و تطور)
- پیشگامان عرصه فقه مقارن
- اسباب اختلاف فقهاء

۲. مسائلی از باب طهارت

- حدّ شستن صورت
- کیفیت شستن صورت و دست‌ها
- کیفیت مسح سر
- مسح یا شستن پا
- مسح بر خفین
- نواقض وضوء
- کیفیت تیمّم و...

۳. مسائلی از باب صلاۀ

- تثویب (الصلاة خیر من النوم) در اذان نماز صبح
- حذف «حیّ علی خیر العمل» در اذان
- جزئیّت بسمله و جهر در آن
- تکتّف در نماز
- تأمین بعد از حمد
- قنوت در نماز
- سجده بر زمین
- صلوات در نماز
- تکبیر بعد از سلام نماز

- جمع بین دو نماز
- مرور از مقابل نمازگزار
- عدالت امام جماعت
- نماز تراویح و...

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	-	-

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال ۳۰ درصد
آزمون پایان نیمسال ۷۰ درصد

۵. منابع آموزشی:

- ۱- الفقه علی المذاهب الخمسة؛ محمدجواد مغنیه
- ۲- فقه مقارن؛ علی اصغر رضوانی
- ۳- الاعتصام بالكتاب و السنة؛ آية الله جعفر سبحانی
- ۴- الفقه علی المذاهب الأربعة (با ملحقات آراء امامیه)؛ جزیری (چاپ جدید)

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. رعایت اقتضای دوره آشنایی، از حیث عدم ورود به مباحث اختلاف برانگیز
۲. به مباحث مهم و کاربردی توجه بیشتر، و از پرداختن به مباحث کم کاربرد اجتناب شود.
۳. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و به صورت سمینار در کلاس درس مشارکت داده شوند .
۴. امکان اختصاص یک ساعت به کار تحقیقی و بررسی تحقیقات طلاب در موضوعات اصولی که از پیش ارائه شده، وجود دارد.
۵. مباحثه دروس، الزامی است. استاد محترم طلاب را نسبت به انجام این مهم و نیز پیش مطالعه مورد تشویق و ترغیب قرار دهند.
۶. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور و... برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.
۷. مدیریت زمان کلاس در پاسخگویی به سؤالات متناسب طلاب و ارتباط با آنان در خارج از کلاس برای ارائه پاسخ تفصیلی.
۸. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
۹. برخی از مباحث، توسط استاد به طلاب به صورت خود خوان، واگذار شود.

آشنایی با قواعد فقهی

پیش نیاز: اصول (۲)	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: آشنایی با قواعد فقهی
	عملی		۳۲	تعداد ساعت	

۲. هدف: آشنایی اجمالی با بخشی از قواعد فقهی

۳. سرفصل دروس:

۱. مباحث مقدماتی:

- اهمیت بحث قواعد
- فرق قاعده فقهیه و اصولیه و فرق آن با مساله اصولی و فقهی

۲. آشنایی با قواعد:

- قاعده طهارت
- قاعده سوق مسلم
- قاعده اصاله الصحه
- قاعده لاتعاد، قاعده فراغ و تجاوز
- قاعده علی الید، قاعده لاضرر
- قاعده لاحرج، قاعده ید
- قاعده سلطنت .

۵. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	آزمون شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	+	+

۵. منابع آموزشی:

۱. دروس تمهیدیه فی القواعد الفقهیه (تلخیص)؛ محمدباقر ایروانی
۲. القواعد؛ سید محمدکاظم مصطفوی نیا
۳. القواعد الفقهیه؛ سید محمدحسن بجنوردی
۴. العناوین؛ میرفتاح مراغی

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. برخی از قواعد توسط استاد محترم تدریس می شود ولی برخی از آنها توسط خود طلاب تحقیق و ارائه می شود.
۲. چهار نمره درسی به تحقیق طلبه اختصاص می یابد.
۳. سعی شود مباحث به صورت مقارن ارائه شود.
۴. به مباحث مهم و کاربردی توجه بیشتر، و از پرداختن به مباحث کم کاربرد اجتناب شود.
۵. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ در کلاس درس مشارکت داده شوند.
۶. در موارد استناد به روایت، بررسی سند روایت و منابع آن به عنوان تکلیف کلاسی از طلاب خواسته شود.
۷. مباحثه دروس، الزامی است. استاد محترم طلاب را نسبت به انجام این مهم و نیز پیش مطالعه مورد تشویق و ترغیب قرار دهند.
۸. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور و... برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.
۹. مدیریت زمان کلاس در پاسخگویی به سؤالات متناسب طلاب و ارتباط با آنان در خارج از کلاس برای ارائه پاسخ تفصیلی.
۱۰. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.

نقد شبهات فقهی - حقوقی حوزه زنان

پیش نیاز : فقه (۴)	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: نقد شبهات فقهی و حقوقی
	عملی		۳۲	تعداد ساعت	

۲. هدف: شناخت مهم ترین شبهات حقوق مالی و حقوق اجتماعی زنان و توانایی پاسخگویی به آن

۳. سرفصل درس:

۱. حقوق مالی

- تفاوت در ارث زن و مرد
- تفاوت در دیه زن و مرد
- حق مالکیت بر اموال
- حق تصرف بر اموال (صدقه، نذر، ...)
- حق تعیین میزان و نوع مهریه
- حق تعیین میزان و نوع نفقه

۲. حقوق اجتماعی

- ازدواج و انتخاب همسر
- حق تعیین محل سکونت
- حق وکالت
- حق شهادت
- حق وصیت
- حق مرجعیت
- حق جهاد

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	-	+

۶. منابع آموزشی:

۱. مجموعه درس گفتار مطالعات زن و خانواده (پژوهشگر زن و خانواده)
۲. زن در اسلام و شبهات پیرامون آن؛ مصطفی عبدالحی، ترجمه محمود ابراهیمی
۳. شبهات زنان در اسلام و پاسخ به آن؛ مصطفی عبدالحی، ترجمه محمود ابراهیمی
۴. حقوق زنان: برابری یا نابرابری (پاسخ به شبهات مسائل زنان)؛ زهرآیت الهی

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. از تفصیل و پرداختن زیاد به جزئیات مباحث پرهیز شود.
۲. به مباحث مهم و کاربردی توجه بیشتر، و از پرداختن به مباحث کم کاربرد اجتناب شود.
۳. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و به صورت سمینار در کلاس درس مشارکت داده شوند.
۴. امکان اختصار یک ساعت به کار تحقیقی و بررسی تحقیقات طلاب در موضوعات اصولی که از پیش ارائه شده، وجود دارد.
۶. مباحثه دروس، الزامی است. استاد محترم طلاب را نسبت به انجام این مهم و نیز پیش مطالعه مورد تشویق و ترغیب قرار دهند.
۷. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور و... برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.
۸. مدیریت زمان کلاس در پاسخگویی به سؤالات متناسب طلاب و ارتباط با آنان در خارج از کلاس برای ارائه پاسخ تفصیلی.
۹. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
۱۰. برخی از مباحث، توسط استاد به طلاب به صورت خود خوان، واگذار شود

۳) سرفصل دروس اصولی

آشنایی با دانش اصول فقه

پیش نیاز: آشنایی با دانش منطق	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: آشنایی با دانش اصول
	عملی		۳۲	تعداد ساعت	

۲. هدف: آشنایی اجمالی با تاریخچه و مباحث علم اصول

۳. سرفصل دروس:

۱. مباحث مقدماتی

- تعریف
- موضوع
- اهمیت و فایده
- جایگاه علم اصول نسبت به سایر علوم
- تاریخچه علم اصول: دوره تأسیس تا عصر حاضر
- تقسیمات مباحث علم اصول

۲. مباحث الفاظ:

- رابطه لفظ و معنی، وضع و اقسام آن
- اوامر: ماده و صیغه.
- نواهی: ماده و صیغه.
- مفاهیم: معنای مفهوم، اقسام مفهوم: موافق و مخالف (شرط و وصف).
- عام و خاص: تعریف، اقسام، الفاظ عموم.
- مطلق و مقید: تعریف، کیفیت دلالت مطلق بر شمول.

۳. ملازمات عقلی:

- تعریف، اقسام: مستقلات عقلیه: تعریف با ارائه مثال، غیرمستقلات: مقدمه واجب و دلالت نهی بر فساد در عبادات.

۴. حجّت:

- معنای حجت
- کتاب: جواز تخصیص و تقييد قرآن، حجّیت ظواهر قرآن
- سنت: تعریف و اقسام، حجّیت خبر متواتر، حجّیت خبر واحد: آیه نبأ و روایات.
- اجماع: تعریف و اقسام: محصل و منقول

- عقل: ملاک حجیت عقل

۵. اصول عملیه

- مباحث مقدماتی: موضوع اصول عملیه، مجرای اصول، تفاوت بحث اصل عملی با مباحث حجّت
- اصل برائت: تعریف؛ مجری و مهمترین دلیل
- اصل احتیاط: تعریف؛ مجری و مهمترین دلیل
- اصل تخییر: تعریف؛ مجری و مهمترین دلیل
- استصحاب: تعریف؛ مجری و مهمترین دلیل

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	-

۵ منابع آموزشی:

۱. درآمدی بر تاریخ علم اصول؛ مهدی علی پور
۳. آشنایی با علوم اسلامی؛ استاد شهید مطهری
۴. دوره اصول؛ مصطفی محقق داماد
۵. مبادی فقه و اصول؛ فیض

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. از تفصیل و پرداختن زیاد به جزئیات مباحث پرهیز شود.
۲. به مباحث مهم و کاربردی توجه بیشتر، و از پرداختن به مباحث کم کاربرد اجتناب شود.
۳. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ در کلاس درس مشارکت داده شوند.
۴. حتی المقدور ارتباط مباحث فقهی با مباحث اصولی متناظر، تبیین شود.
۵. در هر هفته مشارکت طلاب به صورت سمینار انجام شود.
۶. مباحثه درس، الزامی است. استاد محترم طلاب را نسبت به انجام این مهم و نیز پیش مطالعه مورد تشویق و ترغیب قرار دهند.
۷. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور و... برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.
۸. مدیریت زمان کلاس در پاسخگویی به سؤالات متناسب طلاب و ارتباط با آنان در خارج از کلاس برای ارائه پاسخ تفصیلی.
۹. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
۱۰. برخی از مباحث، توسط استاد به طلاب به صورت خود خوان، واگذار شود.

اصول فقه (۱)

پیش نیاز: آشنایی با دانش اصول	نظری	نوع واحد	۵	تعداد واحد	۱. عنوان درس: اصول فقه (۱)
	عملی		۸۰	تعداد ساعت	

۲. هدف: آشنایی اجمالی با مباحث علم اصول

۳. سرفصل درس:

۱. مقدمه

- الحاجة الى علم الاصول
- تعريف موضوع
- ابواب

۲. مباحث الفاظ

- وضع
- حالات معنی
- طرق احراز وضع
- استعمال
- ظواهر

۳. اوامر

- ماده و صیغه امر
- فور و تراخی
- اقسام واجب

۴. نواهی

- ماده و صیغه نهی

۵. عام و خاص

- تعريف عام
- مخصص و اقسام آن
- تمسك به عام در صورت شك در وجود مخصص

۶. دليل عقلي

- مستقلات و غير مستقلات
- اجزاء

- اجماع
- امر و نهی
- ضد
- مقدمه واجب

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	+	-

۵. منابع آموزشی:

۱. دروس فی علم الأصول ؛ محمد باقر ایروانی
۲. الحلقة الثانية ؛ شهید صدر(ره)
۳. اصول الفقه ؛ محمدرضا مظفر
۴. الوسیط ؛ آیت الله سبحانی
۵. الأساس ؛ محمد حسن عبدی
۶. الموجز ؛ آیت الله سبحانی
۷. تحریر اصول الفقه ؛ انتشارات المصطفی (ص)

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. از تفصیل و پرداختن زیاد به جزئیات مباحث پرهیز شود.
۲. به مباحث مهم و کاربردی توجه بیشتر، وازپرداختن به مباحث کم کاربرد اجتناب شود .
۳. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ در کلاس درس مشارکت داده شوند .
۴. امکان اختصاص یک ساعت به کار تحقیقی و بررسی تحقیقات طلاب در موضوعات اصولی که از پیش ارائه شده، وجود دارد.
۵. در هر هفته مشارکت طلاب به صورت سمینار انجام شود.
۶. مباحثه درس، الزامی است. استاد محترم طلاب را نسبت به انجام این مهم و نیز پیش مطالعه مورد تشویق و ترغیب قرار دهند.
۷. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور و... برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.
۸. مدیریت زمان کلاس در پاسخگویی به سؤالات متناسب طلاب و ارتباط با آنان در خارج از کلاس برای ارائه پاسخ تفصیلی.
۹. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
۱۰. برخی از مباحث، توسط استاد به طلاب به صورت خود خوان، واگذار شود.

اصول فقه (۲)

پیش نیاز : اصول فقه (۱)	نظری	نوع واحد	۵	تعداد واحد	۱. عنوان درس: اصول فقه (۲)
	عملی		۸۰	تعداد ساعت	

۲. هدف: آشنایی اجمالی طلاب با مباحث علم اصول

۳. سرفصل درس:

۱. شناخت عرف و سیره

- تعریف

- سیره عقلاء

- سیره متشرعه

۲. اجماع

- تعریف

- طرق کشف اجماع

- اجماع منقول

۳. شهرت فتوایه

۴. امارات غیر معتبر

- قیاس

- استحسان

- سد ذرایع

- فتح ذرایع

- مصالح مرسله

۵. امارت معتبر

- ظواهر

- خبر واحد

- اجماع منقول

۶. مباحث اصول عملیه

- مجاری اصول عملیه

- براءت

- استصحاب

- تخییر

- احتیاط

۷. تعادل و تواجیح

- تعریف

- قاعده اولیه تعارض

- قاعده ثانویه تعارض

- مرجحات منصوص و غیر منصوص

- قاعده الجمع

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	+	+

۵. منابع آموزشی:

۱. دروس فی علم الأصول؛ محمد باقر ایروانی

۲. الحلقة الثانية؛ شهید صدر(ره)

۳. اصول الفقه؛ محمدرضا مظفر

۴. الوسیط؛ آیت الله سبحانی

۵. الأساس؛ محمد حسن عبدی

۶. الموجز؛ آیت الله سبحانی

۷. تحریر اصول الفقه؛ انتشارات المصطفی (ص)

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. از تفصیل و پرداختن زیاد به جزئیات مباحث پرهیز شود.

۲. به مباحث مهم و کاربردی توجه بیشتر، وازپرداختن به مباحث کم کاربرد اجتناب شود.

۳. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ در کلاس درس مشارکت داده شوند.

۴. امکان اختصار یک ساعت به کار تحقیقی و بررسی تحقیقات طلاب در موضوعات اصولی که از پیش ارائه شده، وجود دارد.

۵. در هر هفته مشارکت طلاب به صورت سمینار انجام شود.

۶. مباحثه دروس، الزامی است. استاد محترم طلاب را نسبت به انجام این مهم و نیز پیش مطالعه مورد تشویق و ترغیب قرار دهند.

۷. ابزارهای موثرکمک آموزشی مانندپاورپوینت، ویدئو پروژکتور و... برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.
۸. مدیریت زمان کلاس در پاسخگویی به سؤالات متناسب طلاب و ارتباط با آنان در خارج از کلاس برای ارائه پاسخ
تفصیلی.
۹. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
۱۰. برخی از مباحث، توسط استاد به طلاب به صورت خود خوان، واگذار شود

٤) سرفصل دروس قرآنی وحدیثی

قرائت و روانخوانی قرآن

پیش نیاز : ندارد	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱.عنوان درس: قرائت و روانخوانی قرآن
	عملی		۶۴	تعداد ساعت	

۲.هدف: کسب مهارت روانخوانی قرآن

۳.سرفصل دروس:

- ۱- آشنایی با صامت‌ها و مصوت‌ها
- ۲- آشنایی با نشانه‌های کاربردی (سکون، تشدید، تنوین، مد)
- ۳- حروف ناخوانا
- ۴- اشباع
- ۵- ابتدا به همزه وصل
- ۶- التقاء ساکنین
- ۷- شیوه‌های وقف بر آخر کلمات
- ۸- تمایز حروف دهگانه
- ۹- تصحیح قرائت نماز
- ۱۰- تمرین عملی

۴.روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	آزمون شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	+	-

۵.منابع آموزشی:

- ۱.قرآن مجید
۲. متن تدوینی المصطفی (ص) مرکز تدوین متون حوزه.
- ۳.آموزش قرائت ؛ محمد رضا شهیدی پور ، علی قاسمی

۴. علم تجوید؛ ابوالفضل علامی

۵. آیین تلاوت؛ محمدرضا حاجی اسماعیلی

۶. دوره قرائت تحقیق عبدالباسط عبدالصمد و ترتیل محمود خلیل الحصری یا محمد صدیق منشاوی یا شهریار پرهیزگار

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. در برخی جلسات نسبت به اهمیت قرائت و جایگاه قاریان قرآن مطالبی بیان گردد.
۲. آزمون نهایی فقط به صورت شفاهی برگزار شود.
۳. به صحیح خوانی قرائت نماز توجه ویژه شده و ۵ نمره امتحان به آن اختصاص یابد.
۴. تبیین مطالب به صورت توصیفی بر روی تابلو
۵. تبیین مطالب همراه با تصویر کتاب اطلس تجوید
۶. پخش قرائت یکی از قراء (ترجیحاً عبدالباسط عبدالصمد و خلیل الحصری) یا یکی از مرتلین (ترجیحاً منشاوی یا پرهیزگار)
۷. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سرفصل درس، صورت گیرد.
۸. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ در کلاس درس، مشارکت داده شود.
۹. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

تجوید قرآن

پیش نیاز: قراءت و روانخوانی	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱.عنوان درس: تجوید قرآن
	عملی		۶۴	تعداد ساعت	

۲. هدف: شناخت اصطلاحات تجویدی و قواعد آن و توانایی به کارگیری آن‌ها در قرائت قرآن

۳.سرفصل دروس:

۱. مباحث مقدماتی

- آشنایی با آداب تلاوت قرآن
- ترتیل و مراتب قرائت
- آشنایی با علم قرائت و تجوید
- ضرورت فراگیری تجوید
- مهارت افزایی در ادای صحیح حرکات

۲. مخارج حروف

تمایز حروف

۳. صفات ذاتی حروف

- استعلاء
- استفال
- قلقله
- لین
- نبر

۴. احکام حروف

- تفخیم و ترقیق
- تفخیم و ترقیق لام
- تفخیم و ترقیق راء
- تفخیم و ترقیق الف مدی
- ادغام

- احکام نون ساکن و تنوین
- اظهار
- اقلاب
- ادغام
- اخفاء
- احکام میم ساکن
- ادغام
- اخفاء
- اظهار
- مراتب غنه
- احکام مد و قصر
- احکام تسهیل، اماله، اشمام
- کلمات دو وجهی

۵. احکام وقف، وصل و ابتدا

- وقف و ابتدا
- اقسام وقف
- علائم وقف

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	+	-

۵. منابع آموزشی

۱. قرآن مجید
۲. متن تدوینی المصطفی (ص).
۳. علم تجوید؛ ابوالفضل علامی
۴. آیین تلاوت؛ محمدرضا حاجی اسماعیلی
۵. دوره قرائت تحقیق عبدالباسط عبدالصمد و ترتیل محمود خلیل الحصری یا محمد صدیق منشاوی یا شهریار پرهیزگار

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. در برخی جلسات نسبت به اهمیت قرائت و جایگاه قاریان قرآن مطالبی بیان گردد.
۲. آزمون نهایی فقط به صورت شفاهی برگزار شود.
۳. به صحیح خوانی قرائت نماز توجه ویژه شده و ۵ نمره امتحان به آن اختصاص یابد.
۴. تبیین مطالب به صورت توصیفی بر روی تابلو
۵. تبیین مطالب همراه با تصویر کتاب اطلس تجوید
۶. پخش قرائت یکی از قراء (ترجیحاً عبدالباسط عبدالصمد و خلیل الحصری) یا یکی از مرتلین (ترجیحاً منشاوی یا پرهیزگار)
۷. تمرین عملی قرائت قرآن در کلاس صورت گیرد.
۸. نقاط ضعف و قوت طلاب بیان و نکات تکمیلی تبیین گردد.
۹. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
۱۰. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ در کلاس درس، مشارکت داده شوند.
۱۱. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

حفظ قرآن

پیش نیاز: ندارد	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱.عنوان درس: حفظ قرآن کریم
	عملی		۳۲	تعداد ساعت	

۲. هدف: آشنایی با روش حفظ قرآن کریم ضمن حفظ نیمه دوم جزء سی ام

۳. سرفصل دروس:

- آشنایی با اصول وقواعد کلی حفظ قرآن کریم
- حفظ نیمه دوم جزء ۳۰ قرآن کریم

۴. روش ارزشیابی:

تحقیق ضمن آموزش	امتحان شفاهی	آزمون نهایی	میان نیمسال	ارزشیابی مستمر
-	+	+	-	+

۵. منابع آموزشی:

- قرآن کریم
- تفسیر قرآن مجید مهر؛ محمدعلی رضایی اصفهانی
- قرآن حکیم؛ آیه الله العظمی مکارم شیرازی
- قرآن کریم (همراه با ترجمه و تفسیر مختصر)؛ محسن قرائتی

۶. راه کارهای اجرایی:

- شیوه نامه اجرایی در گروه علمی با توجه به مخاطبان تهیه و اجرا گردد.
- استاد می تواند در هر هفته، یک جلسه را به بیان مفاهیم و مفردات و سایر جلسات آن هفته را به حفظ قرآن بپردازد.
- استاد نسبت به مرور و تثبیت محفوظات این درس، اهتمام و توجه نماید.

قرائت تکمیلی

پیش نیاز : قرائت و روانخوانی	نظری (۱)	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: قرائت تکمیلی
	عملی (۱)		۴۸	تعداد ساعت	

۲. اهداف:

هدف کلی: آشنایی با قرائت قرآن، تجوید قرآن و آسیب‌شناسی و رفع اشکالات عملی تلاوت

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با قواعد روان خوانی قرآن
۲. آشنایی با صفات فرعی حروف قرآن
۳. آشنایی با وقف و ابتدا

۳. سرفصل درس:

۱. قواعد روان خوانی و رفع اشکالات
۲. جایگاه و منزلت قاریان قرآن
۳. فضیلت قرائت قرآن در زمان‌ها و مکان‌های مختلف
۴. قرائت فصیح و آهنگین قرآن
۵. اداء صحیح حروف و تبیین مخارج و صفات اصلی (ممیزه)
۶. صفات فرعی حروف و احکام آنها
۷. وقف و ابتدا و بررسی مصادیق
۸. تمرین قطعه‌خوانی و تقویت توان ارائه قرائت تقلیدی از قطعات قاریان مشهور جهان اسلام
- ۹.

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	+	-

۵. منابع آموزشی:

۱. آموزش قرائت؛ شهیدی پور و محمدرضاو علی قاسمی، قم، انتشارات مرکز مدیریت حوزه های علمیه، نوبت ششم، سال ۹۸ ش.

۲. علم تجوید (پژوهشی در علم تجوید)؛ علامی، ابوالفضل، انتشارات زمزم هدایت وابسته به پژوهشکده علوم اسلامی امام صادق (ع)، نوبت چهارم، سال ۱۳۸۶ ش.
۳. آیین تلاوت قرآن: (تجوید پژوهی روایت حفص از عاصم)؛ حاجی اسماعیلی، محمد رضا، ناشر: تلاوت (وابسته به موسسه فرهنگی دارالقرآن الکریم)، سال ۱۳۹۵ ش.
۴. دوره قرائت تحقیق عبدالباسط عبدالصمد و ترتیل محمود خلیل الحصری یا محمد صدیق منشاوی یا شهریار پرهیزگار.

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. در برخی جلسات نسبت به اهمیت قرائت و جایگاه قاریان قرآن مطالبی بیان گردد.
۲. آزمون نهایی به صورت شفاهی برگزار شود.
۳. به صحیح خوانی قرائت نماز توجه ویژه شده و ۵ نمره امتحان به آن اختصاص یابد.
۴. تبیین مطالب به صورت توصیفی بر روی تابلو
۵. تبیین مطالب همراه با تصویر کتاب اطلس تجوید
۶. تمرین عملی قرائت قرآن در کلاس
۷. بیان نقاط ضعف و قوت شاگردان و تبیین نکات تکمیلی.
۸. پخش قرائت یکی از قراء (ترجیحاً عبدالباسط عبدالصمد و خلیل الحصری) یا یکی از مرتلین (ترجیحاً منشاوی یا پرهیزگار)
۹. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
۱۰. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ در کلاس درس، مشارکت داده شود.
۱۱. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

تفسیر ترتیبی

پیش نیاز : -	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: تفسیر ترتیبی
	عملی		۳۲	تعداد ساعت	

۲. هدف: آشنایی با تفسیربخشی از سوره های جزء ۳۰ قرآن کریم.

۳. سرفصل درس:

آشنایی با تفسیر سوره قدر تا آخر قرآن

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	-	-

۵. منابع آموزشی:

۱. تفسیر نمونه؛ (جلد ۲۷)؛ مکارم شیرازی ، ناصر (الأمثل برای عرب زبانها)

۲. تفسیر نور؛ قرائتی، محسن

۳. تفسیر المیزان؛ طباطبایی، سید محمدحسین

۴. تفسیر قرآن مهر؛ رضایی اصفهانی ، محمد علی

۵. تذکار وحی؛ صفوی، سید محمد رضا و فتح الله نجارزادگان

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. در تدریس، به شأن نزول آیات و نکات مهم تفسیری توجه شود و مباحث دیگر جهت مطالعه به

طلاب واگذار شود.

۲. در هر جلسه سعی شود تفسیر اجمالی یک سوره قرآن مطرح شود.

۳. در تفسیر رویکرد لغوی و ادبی نگیرد و اختلاف اقوال مفسران پررنگ نشود.

۴. به مباحث لغوی و ادبی و اختلاف اقوال مفسران در حد ضرورت پرداخته شود.

۵. به نکات تجویدی مهم در آیات نیز توجه شود.

۶. بخشی از مباحث ، برای مطالعه به طلاب واگذار شود.

۷. طلاب محترم نسبت به انجام مباحثه تشویق شوند.

۸. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.

۹. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و برگزاری سمینار در کلاس درس ، مشارکت داده شوند.

۱۰. ابزارهای موثرکمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر مورد استفاده قرار گیرد.

ترجمه و مفاهیم قرآن (۱)

پیش نیاز: -	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: ترجمه و مفاهیم قرآن (۱)
	عملی		۳۲	تعداد ساعت	

۲. هدف:

هدف کلی: آشنایی با ترجمه و مفاهیم قرآن کریم همراه با کارورزی (مفاهیم منتخب از قرآن)

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با اهم منابع روش ترجمه و مفاهیم قرآن
۲. آشنایی با روش‌های ترجمه قرآن و آسیب‌شناسی ترجمه‌ها
۳. آشنایی با مفاهیم قرآن بر اساس مراحل کلمه‌شناسی و جمله‌شناسی

۳. سرفصل درس:

۱. کلیات:

- مفهوم‌شناسی
- ضرورت اهمیت
- معرفی اهم منابع روش ترجمه و مفاهیم قرآن

۲. ترجمه قرآن

- تاریخچه ترجمه و معرفی مترجمان بزرگ قرآن زبان‌های مختلف (با توجه به مخاطبان)
- روش‌های ترجمه قرآن
- آسیب‌شناسی ترجمه‌ها
- کارورزی روش ترجمه به صورت کارگاهی (بیان ضروریات صرف و نحو، آشنایی با واژگان پرکاربرد، مقایسه ترجمه‌های قرآن با یکدیگر)

۳. مفاهیم قرآن:

- تقسیم‌بندی آشنایی با مفاهیم قرآن بر اساس مراحل کلمه‌شناسی و جمله‌شناسی
- تمرین شیوه آموزش مفاهیم بر اساس واژگان متضاد، مترادف و مشترک
- تبیین آموزش مفاهیم بر اساس مفاهیم کلیدی سوره‌های قرآنی
- تقسیم‌بندی لغات پرکاربرد و کم کاربرد

- تبیین جایگاه ادبیات در تدریس مفاهیم

- روش پیام‌گیری از قرآن

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	-	-

۵. منابع آموزشی:

۱. منطق ترجمه قرآن، رضایی اصفهانی، محمدعلی

۲. آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم، محدث، هادی صفارهرندی، حمید، علامی، ابوالفضل

۳. آموزش مفاهیم قرآن، وکیل، مسعود

۶. راه‌کارهای اجرایی:

۱. لازم است بخشی از کلاس به صورت کنفرانس مطرح شود.

۲. اجرای نمونه عملی تدریس ترجمه مفاهیم قرآن توسط دانش‌پژوهان در کلاس و نقد و بررسی آنها صورت گیرد.

۳. بخشی از مباحث، برای مطالعه به طلاب واگذار شود.

۴. طلاب محترم نسبت به انجام مباحثه تشویق شوند.

۵. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سرفصل درس، صورت گیرد.

۶. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و برگزاری سمینار در کلاس درس، مشارکت داده شوند.

۷. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر مورد استفاده قرار گیرد.

ترجمه و مفاهیم قرآن (۲)

پیش نیاز: -	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: ترجمه و مفاهیم قرآن (۲)
	عملی		۳۲	تعداد ساعت	

۲. هدف:

هدف کلی: آشنایی با ترجمه و مفاهیم قرآن کریم همراه با کارورزی با تأکید بر آیات خانواده

اهداف ویژه:

۴. آشنایی با اهم منابع ترجمه قرآن در آیات خانواده
۵. آشنایی با روش‌های ترجمه قرآن و آسیب‌شناسی ترجمه‌ها در آیات خانواده
۶. آشنایی با مفاهیم در آیات خانواده

۳. سرفصل درس:

۱. کلیات:

- مفهوم‌شناسی
- ضرورت اهمیت
- معرفی اهم منابع روش ترجمه و مفاهیم قرآن
- ۲. مفاهیم مهم در موضوع اعضای خانواده
 - بررسی واژه های: اسوه، اسیر، اهل، آل
 - بررسی آیات مربوط به احترام به والدین: ۲۶ سوره اسراء، آیات مربوط به شکر نعمت والدین.
 - بررسی آیات مربوط به شیوه ارتباط با فرزند: داستان دختران شعیب، داستان حضرت ابراهیم و خواب ذبح اسماعیل. حضرت یعقوب و فرزندان، حضرت نوح و فرزند نوح
 - جایگاه فرزنده در آیات (قره اعین، ذریه طیبه، زینت، خلف، وارث، فتنه)
- ۳. آیات مربوط به همسران نمونه در قرآن
 - آیات مربوط به حضرت ابراهیم و همسران
 - آیات مربوط به رفتار پیامبر اکرم (ص) با همسران خود. (سوره تحریم، سوره احزاب، سوره نساء)

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	-	-

۵. منابع آموزشی:

۴. منطق ترجمه قرآن، رضایی اصفهانی

۵. آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم، محدث، هادی صفارهرندی، حمید، علامی، ابوالفضل

۶. آموزش مفاهیم قرآن، وکیل، مسعود

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. لازم است بخشی از کلاس به صورت کنفرانس مطرح شود.

۲. اجرای نمونه عملی تدریس ترجمه مفاهیم قرآن توسط دانش پژوهان در کلاس و نقد و بررسی آنها صورت گیرد.

۳. بخشی از مباحث، برای مطالعه به طلاب واگذار شود.

۴. طلاب محترم نسبت به انجام مباحثه تشویق شوند.

۵. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.

۶. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و برگزاری سمینار در کلاس درس، مشارکت داده شوند.

۷. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر مورد استفاده قرار گیرد.

آشنایی با علوم قرآنی

پیش نیاز: ندارد	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱.عنوان درس: آشنایی با علوم قرآنی
	عملی		۳۲	تعداد ساعت	

۲. هدف: آشنایی با علوم قرآنی

۳. سرفصل دروس:

الف) هندسه دانش های قرآنی

- دانش های درونی قرآن کریم (تفسیر)

- دانش های بیرونی قرآن کریم

- دانش های میان رشته ای قرآن کریم

ب) دانش های بیرونی قرآن کریم

۱. نزول و کتابت قرآن

- مصدر قرآن

- معانی و کاربردهای وحی

- تاریخ نزول

- تدریجی بودن نزول

- اسباب نزول

- کتابت و کاتبان

- نوشت افزارها

۱. جمع قرآن

- تاریخ جمع قرآن

- دیدگاه های مختلف در مورد جمع قرآن

- جمع قرآن توسط امام علی علیه السلام

- اعجام، اعراب و سایر فنون نوشتاری

۲. یکسان سازی مصاحف

۲,۱. تاریخ و کیفیت یکسان سازی مصحف ها

۲,۲. مصاحف عثمانی و پیدایش اختلاف قرائات

۳. قرائات

۳,۱. روایات احرف سبعة

۳,۲. عوامل پیدایش اختلاف قرائات

۳,۳. تعداد قرائات و قاریان سبعة

۴. ساختار ظاهری قرآن کریم

- ۴,۱. بحثی در مورد بسم الله الرحمن الرحيم
- ۴,۲. سوره
- ۴,۳. آیه
- ۴,۴. مکی و مدنی
- ۴,۵. حروف مقطعه
۵. سبک بیانی قرآن کریم
- ۵,۱. سوگندهای قرآن
- ۵,۲. مثل های قرآن
- ۵,۳. قصه های قرآن
۶. ساختار دلالتی قرآن
- ۶,۱. محکم و متشابه
- ۶,۲. ظاهر و باطن
- ۶,۳. نسخ در قرآن
۷. ویژگی های ذاتی قرآن کریم
- ۷,۱. تحریف ناپذیری
- ۷,۲. اعجاز قرآن
۸. (ج) دانش های میان رشته ای و تطبیقی
۱. قرآن و علوم
- ۱,۱. جایگاه علم در قرآن
- ۱,۲. قرآن و شاخه های مختلف علمی
- ۱,۳. قرآن و علوم انسانی و طبیعی
- ۱,۴. ارتباط میان قرآن و علوم
- ۱,۵. چند نمونه از اشاره های علمی قرآن
۲. قرآن و سایر کتابهای آسمانی
- ۲,۱. تعداد کتابهای آسمانی
- ۲,۲. کتابهای آسمانی موجود
- ۲,۳. قرآن و کتابهای آسمانی
- ۲,۴. اشتراکات کلی قرآن و کتاب مقدس
- ۲,۵. تفاوت های کلی قرآن و کتاب مقدس

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	-

۵. منابع آموزشی:

۱. آشنایی با علوم قرآن؛ آیه الله محمد هادی معرفت
۲. علوم قرآن؛ آیه الله محمد هادی معرفت
۳. علوم قرآن؛ سید محمد باقر حکیم
۴. علوم قرآن؛ حسین جوان آراسته
۵. علوم قرآن؛ تقریرات درس آیه الله محمد هادی معرفت، اسکندرلو

۶. راه کارهای اجرایی:

- استاد محترم با توجه به مخاطبان درس که طلاب و در نیمسال های اولیه هستند، از پرداختن به اقوال و جزئیات پرهیز کند.
- مطالعه بخشی از مباحث، به طلاب واگذار شود.
- مدیریت زمان کلاس در پاسخگویی به سؤالات طلاب.
- طلاب محترم نسبت به انجام مباحثه تشویق شوند.
- مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
- تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و برگزاری سمینار در کلاس درس، مشارکت داده شوند.
- ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

آشنایی با دانش حدیث

پیش نیاز: ندارد	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: آشنایی با دانش حدیث حدیث
			۳۲	تعداد ساعت	

۲. هدف: آشنایی با دانش حدیث

۳. سرفصل‌ها:

۱. هندسه دانش های حدیثی:

۱. تعریف دانش حدیث؛^۱
۲. اهمیت و ضرورت دانش حدیث؛
۳. نماسازی هندسه دانش های حدیثی؛
۴. رابطه دانش حدیث با علوم دیگر.

۲. تاریخ و منابع مهم حدیثی شیعه:

(الف) حدیث در دوره حضور معصوم سلام الله علیه

۱. حدیث در عصر نبوی صلی الله علیه و آله (عصر تولد حدیث):

➤ ویژگیهای عصر پیامبر صلی الله علیه و آله ۲ ؛

➤ کتابهای مشتمل بر احادیث نبوی صلی الله علیه و آله ۳ ؛

۲. حدیث در عصر ائمه سلام الله علیهم:

➤ ویژگی ها و شرائط عصر ائمه سلام الله علیهم؛

❖ عصر امیرالمومنین سلام الله علیه تا امام سجاد سلام الله علیه ۴ ؛

❖ عصر صادقین سلام الله علیهما ۵ ؛

❖ عصر امام کاظم ع تا امام عصر عجل اله تعالی فرجه ۶؛

➤ اصول اربعه

(ب) حدیث در دوره غیبت معصوم سلام الله علیه

^۱. تعریف دانش حدیث و اصطلاح حدیث و مترادف‌های آن مثل خبر

^۲. ویژگیهای فرهنگی، اجتماعی، سیاسی عصر پیامبر صلی الله علیه و آله و شکل گیری گونه های حدیثی متناسب با این ویژگیها

^۳. از جمله نهج الفصاحه، سنن النبی صلی الله علیه و آله، سیره پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله

^۴. شرائط فرهنگی اجتماعی سیاسی حاکم بر زمان حضرت امیر سلام الله علیه (خانه نشینی - حکومت) و حضرت زهراء و حسنین سلام الله علیه و امام سجاد سلام الله علیه، شیوه نشر حدیث توسط

هر یک از آن ائمه، نام تعداد محدودی از راویان معروف و پرحدیث این ۵ معصوم.

^۵. گونه شناسی حدیث در زمان صادقین سلام الله علیهما، شرائط حاکم بر دوره حدیثی این دو امام. اصحاب خاص و برجسته امامین صادقین سلام الله علیهما.

^۶. شرائط فرهنگی اجتماعی سیاسی خراسان در زمان امام رضا سلام الله علیه تا امام عسگری سلام الله علیه و شاگردان برجسته هریک و حوزه حدیثی قم در این زمان.

۱. ملاک تقسیم تاریخ حدیث به عصر قدام و متاخرین؛

۲. حدیث در عصر قدام:

➤ شرائط فرهنگی اجتماعی و سیاسی حاکم بر عصر قدام؛

➤ تلاش‌های قدام در عرصه حدیث:

❖ محورهای تلاش‌های حدیث انجام شده در این عصر^۷؛

❖ محدثان مشهور و کتابهای تدوین شده این عصر^۸؛

۳. حدیث در عصر متاخرین:

➤ دوره رکود^۹؛

➤ دوره رویکرد مجدد به حدیث؛

➤ دوره مواجهه با افراط‌گرایی (اخباریون) و سر انجام آن؛

۴. حدیث در دوره معاصر^{۱۰}.

۳. آشنایی با علم رجال:

۱. تعریف، ضرورت و پیشینه؛

۲. آشنایی با مهمترین منابع رجالی شیعه؛

➤ منابع متقدم رجالی؛

➤ منابع متاخر رجالی؛

۳. آشنایی با اصطلاحات پرکاربرد و مهم رجالی؛

۴. قواعد سند شناسی.

۴. آشنایی با مصطلحات مهم حدیثی:

۱. مفاهیم اولیه؛

۲. حدیث متواتر و واحد؛

۳. تقسیمات خبر واحد؛

۴. اصطلاحات مربوط به کتاب‌های حدیثی؛

۵. اصطلاحات مربوط به طرق تحمل حدیث؛

۶. کنیه‌ها و علائم اختصاری.

۵. روش فهم حدیث:

۱. کلیات (مفهوم شناسی، ضرورت و فایده)؛

۲. سیر فهم حدیث:

➤ قواعد فهم متن حدیث:

^۷ تدوین، تهذیب، تبویب و....

^۸ کتب اربعه و سایر کتب محمدون ثلاث از جمله توحید و خصال از شیخ صدوق و... و نیز مصنفات سایر علمای این عصر از جمله شیخ مفید و...

^۹ مشاهیر از محدثین، آثار حدیثی این دوره، رکود تدوین متون حدیثی و پرداختن به شرح و تفسیر

^{۱۰} ویژگی پژوهشگران حدیثی معاصر، کتاب‌ها و معاجم و نرم افزارها.

- ❖ فهم مفردات^{۱۱} و تطبیق آن بر احادیث؛
- ❖ فهم ترکیبات^{۱۲} و تطبیق آن بر احادیث؛
- قواعد فهم مقصود اصلی گوینده:
- ❖ قرینه های لفظی و مقامی؛
- ❖ اسباب ورود حدیث^{۱۳}؛
- ❖ تشکیل خانواده حدیث^{۱۴}؛
- ۳. موانع فهم حدیث^{۱۵}؛

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	-

۵. منابع آموزشی:

۱. دانش حدیث؛ جمعی از اساتید دانشگاه قرآن و حدیث؛
۲. تاریخ حدیث شیعه؛ سید محمدکاظم طباطبایی؛
۳. آشنایی با تاریخ و منابع حدیثی؛ علی نصیری؛
۴. تاریخ عمومی حدیث؛ مجید معارف
۵. تاریخ حدیث؛ سید رضا مودب؛
۶. کلیات فی علم الرجال؛ جعفر سبحانی؛
۷. بازشناسی منابع اصلی رجال شیعه؛ محمدکاظم رحمان ستایش و محمدرضا جدیدی نژاد؛
۸. المدخل الی علم الرجال و الدراية؛ حسینی قزوینی؛
۹. سند شناسی؛ مهدی غلامعلی؛
۱۰. معجم مصطلحات رجال و درایه؛ محمدرضا جدیدی نژاد؛
۱۱. اصول الحدیث و احکامه فی علم الدراية؛ آیت الله جعفر سبحانی؛
۱۲. درایه الحدیث؛ شادی نفیسی؛
۱۳. روش فهم حدیث؛ عبدالهادی مسعودی؛
۱۴. منطق فهم حدیث؛ سید محمد کاظم طباطبایی؛

^{۱۱} اشاره به پیش نیازهای فهم از جمله صرف و لغت

^{۱۲} اشاره به پیش نیازهای ترکیبات از جمله نحو و بلاغت

^{۱۳} تعریف اسباب ورود حدیث؛ شیوه‌ها و نمونه‌ها

^{۱۴} مفهوم خانواده حدیث، آثار تشکیل خانواده حدیث از جمله تخصیص حکم و تقیید و تبیین آن، شیوه های بازایی خانواده حدیث و...

^{۱۵} موانع فهم متن (اشتراک لفظی، خلط معنای لغوی و اصطلاحی، خلط معنای فارسی و عربی و تصحیف و ...) و موانع فهم مقصود (تبع ناقص و پیش فرض ذهنی، برخورد گزینشی و ...)

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. بخشی از مباحث جهت مطالعه به طلاب واگذار شد.
۲. طلاب محترم نسبت به انجام مباحثه تشویق شوند.
۳. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
۴. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و برگزاری سمینار در کلاس درس، مشارکت داده شوند.
۵. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

آشنایی با نهج البلاغه

پیش نیاز : -	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱.عنوان درس: آشنایی با نهج البلاغه
	عملی		۳۲	تعداد ساعت	

۲. هدف: آشنایی با کتاب نهج البلاغه و خواندن بخش هایی از آن

۳. سرفصل دروس:

مباحث مقدماتی (ویژگی های نهج البلاغه)

❖ کتاب شناسی نهج البلاغه:

- ضرورت، جایگاه و اهمیت نهج البلاغه؛
- اعتبار، اسناد و نسخه های نهج البلاغه؛
- طراحی و ساختار نهج البلاغه.

❖ مولف شناسی نهج البلاغه

- زیست نامه، مقام و جایگاه سید رضی رحمه الله؛
- انگیزه و هدف تدوین نهج البلاغه.

❖ منابع پیرامونی نهج البلاغه:

- آشنایی با ترجمه های نهج البلاغه (ترجمه انصاریان، دشتی، شهیدی، فیض الاسلام)؛
- آشنایی با شروح نهج البلاغه (ابن میثم، پیام امام، منهاج البراعة، ابن ابی الحدید)؛
- آشنایی با فرهنگ نامه ها و نرم افزارها.

آشنایی با محتوا و متن نهج البلاغه:

❖ بخش اول: حکمت ها^{۱۶}؛

❖ بخش دوم: نامه ها:

- نامه های ۶۹، ۴۷، ۳۱، ۵۳ و ۴۵؛

❖ بخش اول: خطبه ها:

- خطبه های اعتقادی^{۱۷}؛

- خطبه های اخلاقی؛ خطبه ۹۳ (متقین)

- خطبه های سیاسی اجتماعی؛ خطبه ۳ (شقشقیه) و خطبه ۲۰۲ (عِنْدَ دَفْنِ سَيِّدَةِ النِّسَاءِ فَاطِمَةَ سَلَامَ اللهُ عَلَيْهَا)

^{۱۶} . انتخاب حکمت ها متناسب با ساعات مشخص شده، بر عهده مولف و با تایید ناظر تالیف می باشد.

^{۱۷} . انتخاب خطبه های اعتقادی متناسب با ساعات مشخص شده، بر عهده مولف و با تایید ناظر تالیف می باشد.

۶. شروع مهم نهج البلاغه و ترجمه ها

۱. معارج نهج البلاغه (بیهقی)
۲. منهاج البراعة فی شرح نهج البلاغه (راوندی)
۳. شرح نهج البلاغه (ابن ابی الحدید)
۴. مصباح السالکین (ابن میثم)
۵. منهاج البراعة (خوئی)
۶. فی ظلال نهج البلاغه (محمد جواد مغنیه)
۷. شرح نهج البلاغه (علامه جعفری)

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	-

۵. منابع آموزشی:

۱. نهج البلاغه؛
۲. نهج البلاغه - ترجمه محمد دشتی؛
۳. نهج البلاغه - ترجمه حسین انصاریان؛
۴. نهج البلاغه - ترجمه فیض الاسلام؛
۵. نهج البلاغه - ترجمه شهیدی؛
۶. شرح نهج البلاغه - ابن ابی الحدید
۷. شرح نهج البلاغه - ابن میثم
۸. شرح نهج البلاغه - آیت الله العظمی مکارم شیرازی؛
۹. منهاج البراعة فی شرح نهج البلاغه (شرح نهج البلاغه) - مرحوم آیت الله العظمی خوئی رحمه الله
۱۰. فی ظلال نهج البلاغه؛ محمد جواد مغنیه؛
۱۱. شناخت نامه نهج البلاغه؛ احمد غلامعلی؛
۱۲. سیری در نهج البلاغه؛ شهید آیت الله مطهری رحمه الله؛ صدرا؛ ۱۳۹۵؛
۱۳. آشنایی با نهج البلاغه؛ حمید رضا شیخی؛ سمت، ۱۳۹۲؛
۱۴. چشمه خورشید (آشنایی با نهج البلاغه)؛ مصطفی دلشاد تهرانی؛ تهران؛ خانه اندیشه جوان؛ ۱۳۷۷؛

۶. راه کارهای اجرایی:

- بر ساختار صرفی واژگان و معانی آن‌ها، اعراب کلمات و ترکیبات، نکته‌های بلاغی، اشارات قرآنی تأکید شود
- تحقیق کلمات قصار نهج البلاغه به عهده طلاب گذاشته شود و تشویق به حفظ گردند
- برخی خطبه‌ها یا نامه‌ها در کلاس توسط استاد و طلاب خوانده شود.
- بخشی از مباحث جهت مطالعه به طلاب واگذار شد.
- طلاب محترم نسبت به انجام مباحثه تشویق شوند.

- مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
- تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و برگزاری سمینار در کلاس درس ، مشارکت داده شوند.
- ابزارهای موثرکمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر ، مورد استفاده قرار گیرد.

آشنایی با صحیفه سجادیه

پیش نیاز : -	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: آشنایی با صحیفه سجادیه
	عملی		۳۲	تعداد ساعت	

۲. هدف: آشنایی با کتاب صحیفه سجادیه و خواندن بخش هایی از آن

۳. سرفصل دروس:

- کلیات (ضرورت و اهمیت صحیفه سجادیه و جایگاه آن نزد عالمان شیعه و اهل سنت و معرفی برخی منابع در زمینه

درس.)

- عصر امام سجاد ((علیه السلام)) و انگیزه آن حضرت در رویکرد به دعا (اشاره ای به اهمیت و فلسفه دعا)

- اسناد و مصادر صحیفه

- تکمله ها، نسخه ها و اهم شروح و ترجمه ها و معاجم

- معرفی کلی صحیفه (عناوین دعاها)

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	-

۵. منابع آموزشی:

- صحیفه سجادیه، امام سجاد (ع)

- آشنایی با صحیفه سجادیه، محمدعلی مجدققیهی

- شناخت نامه صحیفه سجادیه، احمد غلامعلی

- دیار عاشقان (تفسیر جامع صحیفه سجادیه)، حسین انصاریان

- ریاض السالکین، سیدعلی خان

- مقدمه شهید صدر بر صحیفه سجادیه، مجمع جهانی اهل بیت

۶. راه کارهای اجرایی:

- برخی دعاهای صحیفه سجادیه توسط استاد و طلاب در کلاس متن خوانی شود.

- بخشی از مباحث، جهت مطالعه به طلاب واگذار شد.

- مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سرفصل درس، صورت گیرد.

- تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و برگزاری سمینار در کلاس درس ، مشارکت داده شوند.
- ابزارهای موثرکمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

**۵) سرفصل دروس منطق، فلسفه،
عقاید، ادیان و مذاهب**

آشنایی با دانش منطق

پیش نیاز : -	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱.عنوان درس: آشنایی با دانش منطق
	عملی		۳۲	تعداد ساعت	

۲.اهداف:

هدف کلی: آشنایی با تاریخچه و مهم‌ترین مباحث علم منطق

اهداف ویژه: آشنایی با کلیات مباحث منطقی و مباحث مربوط به تعریف و استدلال در حد ابتدایی

۳. سرفصل‌ها:

۱. مباحث مقدماتی
 - تعریف علم منطق و ارائه تصویر کلی از مباحث (الفاظ، کلیات، معرف، قضایا، حجّت، صناعات)
 - نیاز به علم منطق (تبيين اهداف و فوائد)
 - تاریخچه (دوره یونان، دوره اسلامی)
۲. منطق تصوّرات
 - علم و اقسام آن (تصوّر و تصدیق، بدیهی و نظری)
 - مباحث الفاظ (دلالت، تقسیمات لفظ)
 - کلی و جزئی (اقسام آن‌ها، نسب اربع، کلیات خمس)
 - تعریف و معرف (حد و رسم، تام و ناقص)
۳. منطق تصدیقات
 - تعریف قضیه و اقسام آن (حمله، شرطیه) تقسیم قضیه به اعتبار موضوع
 - استدلال
 - انواع استدلال
 - قیاس و اقسام آن (اقترانی، استثنایی)
 - استقرا و تمثیل
 - صناعات خمس [برهان (لمی و ائی)، جدل، خطابه، شعر، مغالطه]

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
✓	-	✓	-	-

۵. منابع آموزشی:

۱. درآمدی بر منطق، محمود منتظری مقدم ویژه دبیرستان
۲. آشنایی با منطق؛ استاد شهید مطهری
۳. خلاصه المنطق؛ عبدالهادی فضلی
۴. مبانی منطق؛ محمدعلی اژه‌ای
۵. معیار اندیشه؛ عسکری سلیمانی
۶. منطق کاربردی؛ سید علی‌اکبر خندان
۷. رهبر خرد؛ محمود شهابی
۸. منطق صوری؛ محمد خوانساری

۶. راه‌کارهای اجرایی:

۱. اهتمام در خصوص انگیزه بخشی نسبت به عقل‌مداری و حکمت‌ورزی به طلاب صورت گیرد.
۲. استفاده از مثال و تمرین جهت تعمیق در آموزش این درس الزامی است.
۳. استاد محترم برای تثبیت مباحث در ذهن طلاب محترم، باید به صورت تمرین‌محور، تکالیفی را در جلسه درس و خارج از آن، تدارک ببیند.
۴. مباحثه این درس ضرورت دارد. طلاب نسبت به انجام این مهم مورد تشویق و ترغیب قرار گیرند.
۵. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
۶. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و حل تمارین، در کلاس درس مشارکت داده شوند..
۷. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

منطق (۱)

پیش نیاز : آشنایی با دانش منطق	نظری	نوع واحد	۴	تعداد واحد	۱. عنوان درس: منطق (۱)
	عملی		۶۴	تعداد ساعت	

۲. اهداف:

هدف کلی: شناخت تفصیلی یک دوره از مباحث منطق

اهداف ویژه: آشنایی با کلیات مباحث منطقی و مباحث مربوط به تعریف و استدلال در حد متوسط

۳. سرفصل‌ها:

۱. مباحث مقدماتی (حداکثر یک جلسه)
 - تعریف علم منطق (منطق صوری، منطق ریاضی، منطق فازی)
 - فایده و غرض علم منطق
۲. منطق تصوّرات
 - مفهوم و مصداق، عنوان و معنون
 - کلی و اقسام آنها (کلی طبیعی و منطقی و عقلی)
 - نسب اربعه
 - کلیات خمس (ذاتی و عرضی، تعریف و اقسام آنها، سلسله مراتب اجناس و انواع و فصول، اقسام عرض عام و خاص)
 - تعریف و معرف (معنای تعریف، غرض از تعریف، شرایط تعریف، اقسام تعریف)
 - تقسیم و تصنیف (قواعد، انواع، روش‌ها، طریق کسب تعریف)
۳. منطق تصدیقات
 - تعریف قضیه و اقسام آن
 - حملیه و اقسام آن (شخصیه، طبیعی، مهمله و محصوره)
 - شرطیه و اقسام آن (متصله و منفصله، موجبه و سالبه، حقیقیه و مانعه الجمع و مانعه الخلو)
 - تعریف استدلال و اقسام آن به لحاظ صورت
 - تعریف استدلال مباشر و اقسام آن (تناقض، تضاد، عکس مستوی و عکس نقیض، نقض المحمول و نقض الموضوع و نقض الطرفین)
 - تعریف استدلال غیرمباشر و اقسام آن (قیاس و استقراء و تمثیل)
 - قیاس

- قیاس اقترانی
- شرایط عمومی
- شرایط در اشکال اربعه
- قیاس استثنایی و اقسام آن (اتصالی و انفصالی)
- شرایط عمومی
- شرایط اختصاصی اقسام
- لواحق قیاس (قیاس مضمّر و ضمیر، قیاس خلف، قیاس مساوات)
- تعریف استقراء و اقسام آن (تام و ناقص)
- ارزش علمی استقراء
- تعریف تمثیل و تفاوت آن با قیاس منصوص العله
- ارکان تمثیل
- ارزش علمی تمثیل

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
✓	-	✓	-	-

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال
 ۴۰ درصد
 آزمون پایان نیمسال
 ۶۰ درصد

۵. منابع آموزشی:

۱. منطق کاربردی؛ عبداللهی
۲. المنطق؛ مرحوم محمد رضا مظفر
۳. منطق صوری؛ محمد خوانساری
۴. رهبر خرد؛ محمود شهابی
۵. مبانی منطق؛ محمد علی اژه‌ای
۶. منطق نوین؛ مشکوه الدینی
۷. الجوهر النضید؛ علامه حلی
۸. شرح مطالع الانوار فی المنطق؛ قطب‌الدین رازی

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. انگیزه بخشی به طلاب نسبت به عقل ورزی
۲. علاوه بر تمرین های کلاسی و تمرین های خارج از کلاس، نگارش تحقیق درباره موضوعات مربوط به این درس نیز لازم است.
۳. ضروری است که استاد محترم تمرین های مثال محور برای خارج از کلاس را فراهم نماید.
۴. پرسش های آزمونی این درس، عمدتاً استنباط محور باشند.
۵. مباحثه این درس الزامی است. اساتید محترم طلاب را نسبت به انجام مباحثه مورد تشویق و ترغیب قرار گیرند.
۶. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
۷. مدیریت زمان کلاس در پاسخگویی به سؤالات طلاب و ارتباط با آنان در خارج از کلاس برای ارائه پاسخ تفصیلی صورت گیرد.
۸. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و حل تمارین، در کلاس درس مشارکت داده شوند..
۹. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

منطق (۲)

پیش نیاز : منطق (۱)	نظری	نوع واحد	۴	تعداد واحد	۱. عنوان درس: منطق (۲)
	عملی		۶۴	تعداد ساعت	

۲. اهداف:

هدف کلی: شناخت تفصیلی یک دوره از مباحث منطق

اهداف ویژه: آشنایی با کلیات مباحث منطقی و مباحث مربوط به تعریف و استدلال در حد متوسط

۳. سرفصل‌ها:

۱. مباحث مقدماتی (حداکثر یک جلسه)

- تعریف علم منطق (منطق صوری، منطق ریاضی، منطق فازی)
- فایده و غرض علم منطق
- موانع رشد عقلانی

۲. صناعات خمس

- ماده استدلال (یقینیات و اقسام آن، مظنونات، مشهورات، مسلّمات، مقبولات، مشبّهات، وهمیات، مخیلات)
- اقسام استدلال به لحاظ ماده
- تعریف برهان و اقسام آن (لمّی و إنّی)
- ارزش و فایده برهان
- شرائط مقدمات برهان (یقینی، اعراف، ذاتی، اولّی، کلّی، ضروری)
- تعریف جدل و ضرورت آن
- مقایسه جدل با صناعات دیگر
- اهداف جدل
- مبادی جدل
- مطالب جدل
- ادوات جدل
- مواضع در جدل
- ارکان جدل

- آداب جدل
- تعریف خطابه و ضرورت آن
- فوائد خطابه
- اجزای خطابه
- اصناف خطابه
- مبادی خطابه
- آداب خطابه
- تعریف شعر و فوائد آن
- مبادی شعر
- تعریف مغالطه و فوائد آن
- اقسام مغالطه
- مغالطه در تعریف و اقسام آن (تعریف دوری، تعریف به اخص، تعریف به اعم، مغالطه کنه و وجه، جایجایی مطلب ما و مطلب هل)
- مغالطه در استدلال و اقسام آن (مغالطه در استدلال مباشر و غیرمباشر)

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
✓	-	✓	-	-

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال ۴۰ درصد
 آزمون پایان نیمسال ۶۰ درصد

۵. منابع آموزشی:

۱. منطق کاربردی؛ عبداللهی
۲. المنطق؛ مرحوم محمد رضا مظفر
۳. منطق صوری؛ محمد خوانساری
۴. رهبر خرد؛ محمود شهابی
۵. مبانی منطق؛ محمد علی اژه‌ای
۶. منطق نوین؛ مشکوه الدینی

۷. الجوهر النضید؛ علامه حلی

۸. شرح مطالع الانوار فی المنطق؛ قطب‌الدین رازی

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. انگیزه بخشی به طلاب نسبت به عقل ورزی
۲. علاوه بر تمرین‌های کلاسی و تمرین‌های خارج از کلاس، نگارش تحقیق درباره موضوعات مربوط به این درس نیز لازم است.
۳. ضروری است که استاد محترم تمرین‌های مثال‌محور برای خارج از کلاس را فراهم نماید.
۴. پرسش‌های آزمون‌ی این درس، عمدتاً استنباط محور باشند.
۵. مباحثه این درس الزامی است. اساتید محترم طلاب را نسبت به انجام مباحثه مورد تشویق و ترغیب قرار گیرند.
۶. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سرفصل درس، صورت گیرد.
۷. مدیریت زمان کلاس در پاسخگویی به سؤالات طلاب و ارتباط با آنان در خارج از کلاس برای ارائه پاسخ تفصیلی صورت گیرد.
۸. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و حل تمرین، در کلاس درس مشارکت داده شوند..
۹. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

فلسفه اسلامی مقدماتی

پیش نیاز : منطق (۱)	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: فلسفه اسلامی مقدماتی
	عملی		۳۲	تعداد ساعت	

۲. اهداف

هدف کلی: آشنائی با روش، سیر تاریخی، مکاتب مختلف و مهم‌ترین مباحث و اصطلاحات فلسفه اسلامی
اهداف ویژه: آشنایی اجمالی با مکاتب فکری اسلامی و برخی از مسائل مربوط به هستی‌شناسی

۳. سرفصل‌ها:

۱. مباحث مقدماتی:

- معنای واژه «فلسفه» و تعریف مصطلح آن
- ضرورت و کارکرد فلسفه
- موضوع، هدف، روش، مبادی، و مسائل فلسفه
- رابطه فلسفه با علوم دیگر (منطق، کلام ...)

۲. سیر تاریخی فلسفه اسلامی

- زمینه‌های پیدایش، عصر ترجمه
- آغاز فلسفه اسلامی
- دوره‌های تاریخی
- برجسته‌ترین فیلسوفان مسلمان

۳. گزارشی از مکاتب فلسفی مشاء، اشراق و حکمت متعالیه و ارتباط میان آنها

۴. آشنائی با مهم‌ترین مباحث فلسفه اسلامی

الف: هستی‌شناسی:

- وجود و ماهیت و اصالت وجود
- مواد ثلاث (وجود و امکان و امتناع)
- علّت و معلول (تعریف، اقسام، سنخیت علّت و معلول، ضرورت علّی، استحاله دور و تسلسل)
- ثابت و متغیّر (تعریف حرکت، اقسام حرکت، حرکت جوهری، زمان)
- حادث و قدیم
- مجرد و مادی
- تجرّد نفس

ب: معرفت‌شناسی:

- تعریف معرفت

- شناخت حضوری و حصولی
- شناخت بدیهی و نظری
- شناخت تصویری و تصدیقی
- منابع شناخت
- ارزش شناخت

ج: خداشناسی:

- اثبات وجود خدا
- صفات الهی

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
✓	-	✓	-	-

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال
آزمون پایان نیمسال

۲۰ درصد
۸۰ درصد

۵. منابع آموزشی:

۱. فلسفه مقدماتی (برگرفته از آثار استاد شهید مطهری)؛ عبدالرسول عبودیت یا آشنایی با علوم اسلامی (فلسفه اسلامی؛ شهید مطهری)
۲. فلسفه اسلامی؛ جمعی از مؤلفین مقطع متوسطه
۳. آموزش فلسفه؛ آیه الله مصباح یزدی
۴. درآمدی بر فلسفه اسلامی؛ عبدالرسول عبودیت
۵. فلسفه آزاد؛ سید رضا صدر
۶. هستی‌شناسی اسلامی؛ موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی
۷. کلیات فلسفه؛ علی شیروانی
۸. معرفت‌شناسی؛ حسن معلمی

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. در تدریس این درس پرورش روحیه حقیقت جویی و عقل‌مداری در طلاب مورد توجه باشد؛
۲. رعایت سطح آشنایی در آموزش فلسفی
۳. ترغیب طلاب محترم به دانش فلسفه از طریق آسان‌سازی مفاهیم و مسائل، و تکثیر مثال‌ها و نظیرها
۵. مباحثه این درس الزامی است. اساتید محترم طلاب رانسبت به انجام مباحثه مورد تشویق و ترغیب قرار گیرند.
۶. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.

۷. مدیریت زمان کلاس در پاسخگویی به سؤالات طلاب و ارتباط با آنان در خارج از کلاس برای ارائه پاسخ تفصیلی صورت گیرد.

۸. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و حل تمرین، در کلاس درس مشارکت داده شوند..

۹. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

فلسفه اسلامی عمومی

پیش نیاز : فلسفه مقدماتی	نظری	نوع واحد	۴	تعداد واحد	۱.عنوان درس: فلسفه اسلامی عمومی
	عملی		۶۴	تعداد ساعت	

۲.اهداف

هدف کلی: آشنایی با مهمترین مباحث معرفت‌شناسی، وجودشناسی و الهیات بالمعنی‌الاصح در فلسفه اسلامی

اهداف ویژه: آشنایی با مبادی معرفت‌شناسی، مسائل هستی‌شناسی (وجود، ماهیت - اصالت وجود - مفادعلیت، خداشناسی و اقسام توحید)

۳. سرفصل‌ها:

۱. مباحث مقدماتی:
 - انقسام مباحث فلسفی به مباحث معرفت‌شناسی و وجودشناسی و انسان‌شناسی و خداشناسی و بیان ارتباط میان آنها
۲. معرفت‌شناسی:
 - تعریف معرفت‌شناسی
 - اهمیت معرفت‌شناسی با اشاره به زمینه تاریخی آن
 - تعریف شناخت و اقسام آن (حضور و حصولی، تصور و تصدیق، بدیهی و نظری)
 - امکان شناخت و بررسی شبهات شکاکان و پاسخ به آنها
 - منابع شناخت (حس، خیال، وهم، عقل، شهود، و وحی)
 - ارزش شناخت (تبیین تفاوت ارزش معرفتی علم حضوری و حصولی)
 - معیار صدق (نظریه مطابقت)
۳. هستی‌شناسی:
 - تعریف، ضرورت و مسائل هستی‌شناسی
 - وجود و ماهیت (بدهات وجود، اشتراک معنوی وجود، اصالت وجود، تشکیک وجود، تعریف ماهیت و احکام آن)
 - مواد ثلاث (وجوب، امکان و امتناع و اقسام آنها)

- علت و معلول (مفهوم علت و معلول و علیت، تقسیمات علت، ویژگی‌های رابطه‌ی علّیت از جمله کلیّت و ضرورت و سنخیت، ملاک نیازمندی معلول به علت، مفاد اصل علّیت و اهمّیت آن، دور و تسلسل)

- جوهر و عرض (تعاریف، ویژگی‌ها و اقسام)

- مجرد و مادّی (تعریف، ویژگی‌های موجود مادی مانند امتداد مکانی و زمانی، اقسام مجرد (مثالی، عقلی و فراعقلی)

۴. خداشناسی:

- خداشناسی فطری

- خداشناسی استدلالی (برهان امکان و وجوب سینوی، برهان امکان فقری صدرائی)

- توحید و اقسام آن (توحید در وجوب وجود و دلائل آن، توحید در خالقیت، توحید در ربوبیت)

- صفات الهی و اقسام آن‌ها (صفات ثبوتی و سلبی، صفات ذاتی و فعلی، تبیین علم الهی، اراده الهی، قدرت الهی، حیات الهی)

- قضا و قدر

- نظام احسن و شبهه شرور

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
✓	-	✓	-	-

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال
آزمون پایان نیمسال

۳۰ درصد
۷۰ درصد

۵. منابع آموزشی:

۱. کلیات فلسفه؛ علی شیروانی

۲. درآمدی بر فلسفه اسلامی؛ عبدالرسول عبودیت

۳. بدایة الحکمة؛ علامه طباطبایی و شروح آن

۴. آموزش فلسفه؛ آیه الله مصباح یزدی

۵. شرح مختصر منظومه؛ استاد شهید مطهری

۶. معرفت‌شناسی؛ حسن معلمی

۷. معرفت‌شناسی؛ حسین زاده

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. در تدریس این درس پرورش روحیه حقیقت جویی و عقل مداری در طلاب مورد توجه باشد؛
۲. نگارش تحقیق باید در حد گزارش یا تلخیص یک کتاب یا مقاله باشد و حداکثر به تتبع و گردآوری مطالب درباره یک موضوع مربوط به درس پردازد.
۳. ترغیب طلاب محترم به دانش فلسفه از طریق آسان سازی مفاهیم و مسائل، و تکثیر مثالها و نظیرها
۵. مباحثه این درس الزامی است. اساتید محترم طلاب رانسبت به انجام مباحثه مورد تشویق و ترغیب قرار گیرند.
۶. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
۷. مدیریت زمان کلاس در پاسخگویی به سؤالات طلاب و ارتباط با آنان در خارج از کلاس برای ارائه پاسخ تفصیلی صورت گیرد.
۸. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و حل تمارین، در کلاس درس مشارکت داده شوند..
۹. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

عقاید اسلامی (۱)

پیش نیاز: آشنایی با دانش منطق	نظری	نوع واحد	۴	تعداد واحد	۱. عنوان درس: عقاید اسلامی (۱)
	عملی		۶۴	تعداد ساعت	

۲. اهداف:

آشنایی با مفهوم و حقیقت توحید و مراتب آن، ادله اثبات وجود خدا و نبوت

۳. سرفصل‌ها:

۱. مباحث مقدماتی

- مفهوم‌شناسی دین
- ضرورت دین‌شناسی
- فوائد دین‌شناسی (توانایی فهم معارف، پاسخگویی به پرسش‌های عقیدتی، توانایی ارشاد دیگران، تقویت ایمان و انگیزه‌ی عمل صالح)
- راه‌های شناخت خدا (عقلی، نقلی، تجربی، شهودی)

۲. براهین اثبات خدا

- فطرت (معنای فطرت، ویژگی‌های فطرت، فطرت در قرآن و روایات، برهان فطرت)
- نظم (معنای نظم، تقریرات برهان نظم، نظم علی، نظم غایی، نظم زیبایی‌شناختی)
- وجوب و امکان (بیان مقدمات برهان، تقریر برهان)

۳. توحید

- انقسام‌های توحید (نظری و عملی)
- توحید نظری و انواع آن
- توحید ذاتی
- توحید احدی (نفی انواع ترکیب عقلی و خارجی و مقداری)
- توحید واحدی (برهان کمال مطلق، برهان نفی ترکیب، برهان تمانع)
- توحید صفاتی (معنای توحید صفاتی، ادله توحید صفاتی، توحید صفاتی در آیات و روایات)
- توحید افعالی (معنای توحید افعالی، انواع توحید افعالی: خالقیت، ربوبیت، الوهیت، تشریح، دلائل توحید افعالی، فاعلیت عرضی و طولی، توحید افعالی و اختیار انسان، و توحید افعالی در آیات و روایات)
- توحید عملی و انواع آن (توحید در عبادت، توحید در استعانت، و توحید در اطاعت)
- دلائل توحید عملی

- مراتب توحید معنانشناسی صفت (تفاوت ذات و صفت و اسم)

- صفات الهی و اقسام آن (ثبوتی و سلبی، ذاتی و فعلی، حقیقی و اضافی)

- امکان شناخت اوصاف (نظریه های تعطیل و تشبیه و تنزیه و نقد آنها)

- راههای شناخت اوصاف الهی (عقلی، تجربی، شهودی، نقلی)

- توقیفیت اوصاف و اسماء الهی

- اوصاف الهی:

- علم الهی (ویژگیهای علم الهی، علم به ذات، علم به ماسوا، ادله علم الهی، علم قبل از ایجاد و علم بعد

از ایجاد، علم الهی در آیات و روایات)

- قدرت الهی (معنای قدرت، عمومیت قدرت الهی، ادله قدرت الهی، شبهه تعلق قدرت به امور قبیح و

محال، قدرت الهی در آیات و روایات)

- حیات الهی (معنای حیات، ادله حیات، ازلیت و ابدیت، حیات الهی در آیات و روایات)

- اراده الهی (معنای اراده، اراده ذاتی و فعلی، اراده الهی در آیات و روایات)

- صفات سلبیه: (عدم جسمانیت، عدم مکان و زمان، عدم حلول، نفی رؤیت، ادله صفات سلبی، صفات

سلبی در آیات و روایات)

- افعال الهی :

- کلام الهی (معنای کلام، کلام لفظی و نفسی، کلام فعلی، کلام در آیات و روایات)

- حکمت الهی (معنای حکمت، ادله حکمت، آثار حکمت {لطف، نبوت، و ...} حکمت الهی در آیات و

روایات)

- عدل الهی (معنای عدل، عدل تکوینی و تشریحی و جزایی، عدل الهی در آیات و روایات)

- حسن و قبح افعال الهی (معنای حسن و قبح، اقسام حسن و قبح، ادله حسن و قبح عقلی، حسن و قبح

در آیات و روایات)

- قضاء و قدر (معنای قضاء و قدر، قضاء و قدر عینی و علمی، بداء و سازگاری آن با قضاء الهی، قضاء و

قدر در آیات و روایات)

- جبر و تفویض در افعال الهی (معنای جبر و اختیار و کسب و تفویض، تبیین نظریه امر بین الامرین، امر

بین الامرین در آیات و روایات، رابطه ی علم پیشین الهی و اختیار انسان)

۴. نبوت

- نبوت عامه

- تعریف نبوت عامه

- ضرورت بعثت نبی (دلیل لطف، دلیل نیاز به قانون، دلیل نیاز به الگو)

- راه شناخت نبی (معجزه، اخبار نبی سابق، جمع قرائن)

- ویژگی های پیامبران

- تلقی وحی

- عصمت (ضرورت عصمت، گستره عصمت، دفع شبهات وارد بر عصمت)

- علم لدنی

- نبوت خاصه

- معرفی اجمالی پیامبر گرامی اسلام
- دلائل نبوت پیامبر اسلام
- قرآن معجزه جاودان
- وجوه اعجاز قرآن
- مصونیت قرآن از تحریف
- جهانی بودن اسلام
- خاتمیت و دلائل آن
- راز ختم نبوت

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	-	-

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال
آزمون پایان نیمسال

۱۵ درصد
۸۵ درصد

۵. منابع آموزشی:

۱. آموزش کلام اسلامی؛ سعیدی مهر (مباحث مرتبط)
۲. معارف و عقاید جلد سوم؛ دفتر تدوین متون درسی حوزه‌های علمیه
۳. آموزش عقائد؛ آیه الله مصباح یزدی
۴. درسنامه عقائد؛ علی شیروانی
۵. شرح باب حادی عشر؛ فاضل مقداد

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. رعایت اقتضای دوره آشنایی، از حیث عدم ورود به مباحث اختلاف برانگیز
۲. تقویت باور طلاب نسبت به مباحث توحیدی
۳. اساتید محترم طلاب رانست به انجام مباحثه مورد تشویق و ترغیب قرار گیرند.
۴. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
۵. مدیریت زمان کلاس در پاسخگویی به سؤالات طلاب و ارتباط با آنان در خارج از کلاس برای ارائه پاسخ تفصیلی صورت گیرد.
۶. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و حل تمارین، در کلاس درس مشارکت داده شوند..
۷. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

عقاید اسلامی (۲)

پیش نیاز : عقاید اسلامی (۱)	نظری	نوع واحد	۴	تعداد واحد	۱. عنوان درس: عقاید اسلامی (۲)
	عملی		۶۴	تعداد ساعت	

۱.۲ اهداف: آشنایی تفصیلی با مباحث امامت، معاد و آشنایی اجمالی مباحث انسان شناسی، جهان شناسی، مباحث

اجتماعی دین

۳. سرفصل‌ها:

۱. امامت

- مباحث مقدماتی (جایگاه مبحث امامت، امامت عامه و خاصه)

- امامت عامه

- ضرورت امامت در اندیشه شیعی

- تعریف امامت و امام (تفاوت امامت و خلافت، تفاوت نبی و امام)

- شرائط و ویژگی های امام (علم لدنی، عصمت، نصب الهی، تدبیر)

- دلایل عقلی و نقلی بر ضرورت وجود امام

- وظائف امام (تعلیم و تبیین، هدایت و تربیت، حراست و حفاظت دین، زعامت و رهبری اجتماعی)

- راه های شناخت امام: نص، معجزه

- راه های تعیین امام: بیعت و استیلاء

- امامت خاصه

- امامت ائمه دوازده گانه (روایات ائمه اثنی عشر، نقش تاریخی اهل بیت عصمت در بقای دین)

- امامت و فضایل امیرالمؤمنین (ادله امامت امیرالمؤمنین، ادله عصمت، ادله افضلیت)

- امامت سائر ائمه (معرفی اجمالی ائمه معصومین و بیان ادله روایی امامت آنان)

- مهدویت (منجی در ادیان و ملل، مهدویت در قرآن، مشترکات اهل سنت و شیعه درباره امام مهدی (عج)،

ولادت و ادله آن، طول عمر آثار وجودی امام در عصر غیبت، غیبت صغری و کبری، انتظار و آثار آن، ظهور و

حکومت عدل جهانی)

۲. معادشناسی

- مباحث مقدماتی

- تعریف معاد (معاد جهان، معاد انسان {جسمانی، روحانی})

- آثار اعتقاد به معاد

- معاد در ادیان

- تجرد نفس و نقش آن در مبحث معادشناسی

- ادله عقلی و نقلی تجرد نفس

- ادله عقلی و نقلی ضرورت معاد

- علل انکار معاد

- حقیقت معاد در اندیشه اسلامی

- دیدگاه‌ها در کیفیت معاد و دیدگاه مختار

- ادله معاد جسمانی

- تعریف تناسخ و ادله ابطال آن

- تجسم اعمال
- شفاعت
- خلود در عذاب
- موافق پس از مرگ

- برزخ
- قبر
- نفخ صور
- حشر
- صراط
- میزان
- قیامت
- بهشت و جهنم (مراتب و ویژگی ها)

۳. جهان‌شناسی

- عالم شهادت: زمین، آسمان، گیاهان و جانوران
- عالم غیب: فرشتگان، جن و شیطان

۴. انسان‌شناسی

- تعریف انسان‌شناسی
- آفرینش انسان
- ابعاد وجودی انسان: ادراکی، احساسی، رفتاری
- هدف از آفرینش انسان

۵. مباحث اجتماعی دین

- تعریف جامعه و اجتماع
- اجتماعی بودن انسان
- مهم‌ترین نهادهای اجتماعی
- حاکمیت از دیدگاه اسلام

۶. ارتباط فرد و جامعه

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	-	-

۱۵ درصد
۸۵ درصد

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال
آزمون پایان نیمسال

۵. منابع آموزشی:

۱. آموزش کلام اسلامی؛ سعیدی مهر (مباحث مرتبط)
۲. معارف و عقائد ج ۶؛ دفتر تدوین متون درسی حوزه‌های علمیه
۴. الهیات؛ آیه الله سبحانی
۵. مفاهیم القرآن؛ آیه الله سبحانی
۶. براهین و نصوص امامت؛ استاد ربانی گلپایگانی
۶. پیام قرآن؛ آیه الله مکارم شیرازی
۷. حیات جاودانه؛ علامه طباطبایی
۸. بدایة المعارف؛ خرازی
۹. معاد در قرآن، اسعدی، پژوهشگاه فرهنگ و علوم
۱۰. معادشناسی؛ سید محمدحسین تهرانی
۱۱. تفاسیر موضوعی مرتبط

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. رعایت اقتضای دوره آشنایی، از حیث عدم ورود به مباحث اختلاف برانگیز
۲. اهتمام نسبت به پاسخگویی نسبت به شبهات اعتقادی طلاب
۳. توجه دادن طلاب نسبت به محبت خداوند و آثار آن
۴. اساتید محترم طلاب رانسبت به انجام مباحثه مورد تشویق و ترغیب قرار گیرند.
۵. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
۶. مدیریت زمان کلاس در پاسخگویی به سؤالات طلاب و ارتباط با آنان در خارج از کلاس برای ارائه پاسخ تفصیلی صورت گیرد.
۷. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و حل تمرین، در کلاس درس مشارکت داده شوند..
۸. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

مهدویت

پیش نیاز : عقاید (۲)	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱.عنوان درس: مهدویت
	عملی		۳۲	تعداد ساعت	

۲.هدف: شناخت مسائل مهم مهدویت قبل از ظهور و بعد از ظهور

۳.سرفصل ها:

۱. کلیات

- حضرت مهدی (عج) از ولادت تا امامت
- دوران غیبت صغری و نواب اربعه
- غیبت کبری و مسائل پیرامون عمر طولانی آن حضرت

۲.انتظار

- وظایف منتظران
- شاخصه‌های جامعه منتظر مهدوی
- سبک زندگی منتظرانه فردی، خانوادگی و اجتماعی
- فواید و آثار انتظار

۳.شرایط ظهور

- آمادگی و پذیرش عمومی
- یاران خاص

۴.علائم ظهور

- بررسی علائم سفیانی، یمانی، خَسَفِ بیداء، صیحه آسمانی، قتل نفس زکیه حسنی، دجال و...

۵.رخداد ظهور

- کیفیت ظهور، زمان و مکان دعوت، نزول حضرت عیسی و...

- ظهور حق و رحمت الهی

- کیفیت غلبه بر دشمنان و مباحث پیرامون آن

۶.حکومت جهانی امام مهدی

- ویژگی‌ها، قلمرو، مدت و...

- اهداف

- دستاوردها، مانند عدالت فراگیر، امنیت عمومی، حاکمیت اسلام و سرنوشت اهل کتاب

۷.رجعت

- امکان رجعت

- مستندات قرآنی و روایی رجعت

- اهداف رجعت

- شبهات پیرامون رجعت

۸. انحرافات و آسیب‌ها

- برداشت‌های غلط
- تعیین زمان ظهور
- تطبیق علائم ظهور بر مصادیق خاص
- مدعیان دروغین

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	-	-

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال
آزمون پایان نیمسال

۱۵ درصد
۸۵ درصد

۵. منابع آموزشی:

۱. درس‌نامه مهدویت؛ خدا مراد سلیمیان
۲. دانشنامه امام مهدی؛ محمد محمدی ری شهری
۳. تاریخ غیبت کبری؛ سید محمد صدر
۴. تأملی در نشانه‌های حتمی ظهور؛ نصرت‌الله آیتی
۵. سبک زندگی منتظرانه؛ حسن ملایی
۶. انتظار پویا؛ محمد مهدی آصفی
۷. نشانه‌های دولت موعود؛ نجم الدین طبسی
۸. الغیبة؛ شیخ نعمانی
۹. تا ظهور؛ نجم الدین طبسی
۱۰. الملاحم و الفتن؛ سید بن طاووس
۱۱. الشیعة و الرجعة جلد ۲؛ محمدرضا طبسی
۱۲. تاریخ مابعد الظهور؛ سید محمد صدر
۱۳. حکومت جهانی مهدی؛ ناصر مکارم شیرازی
۱۴. ایقاظ من الهجعة بالبرهان علی الرجعة؛ شیخ حر عاملی
۱۵. اندیشه مهدویت و آسیب‌ها؛ محمد صابر جعفری
۱۶. آسیب‌شناسی جامعه منتظر؛ سید محمد میر تبار

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. رعایت اقتضای دوره آشنایی، از حیث عدم ورود به مباحث اختلاف برانگیز
۲. اهتمام نسبت به پاسخگویی نسبت به شبهات اعتقادی طلاب
۳. اساتید محترم طلاب رانسبت به انجام مباحثه مورد تشویق و ترغیب قرار گیرند.
۴. اساتید محترم طلاب رانسبت به انجام مباحثه مورد تشویق و ترغیب قرار گیرند.
۵. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
۶. مدیریت زمان کلاس در پاسخگویی به سؤالات طلاب و ارتباط با آنان در خارج از کلاس برای ارائه پاسخ تفصیلی صورت گیرد.
۷. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ، در کلاس درس مشارکت داده شوند.
۸. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

آشنایی با ادیان

پیش نیاز: عقاید اسلامی (۲)	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: آشنایی با ادیان
	عملی		۳۲	تعداد ساعت	

۲. هدف: آشنایی با ادیان ابراهیمی و غیر ابراهیمی

۳. سرفصل دروس:

۱. کلیات

- معرفی و مفاهیم، روشها، فائده، منابع

۲. ادیان غیر ابراهیمی

- ادیان ابتدایی (شناسه و تاریخ، متون، عقائد و آداب)

- ادیان هند: هندوئیسم، بودیزم، سیکیزم (شناسه تاریخ ادوار فرق متون مقدس و اصلی عقاید

اساسی آداب و رسوم اخلاقیات)

- ادیان چین و ژاپن (شناسه تاریخ ادوار فرق متون مقدس و اصلی عقاید اساسی آداب و

رسوم اخلاقیات)

- ادیان ایران قبل از اسلام (شناسه تاریخ ادوار فرق متون مقدس و اصلی عقاید اساسی آداب

و رسوم و اخلاقیات)

۳. ادیان ابراهیمی

- یهودیت (شناسه و تاریخ، ادوار متون مقدس و اصلی، عقاید اساسی آداب و رسوم،

اخلاقیات، ملاحظات انتقادی قرآن درباره عقائد یهودی)

- مسیحیت (شناسه تاریخ، ادوار و فرق، متون مقدس و اصلی، عقاید اساسی، آداب و رسوم

و اخلاقیات، تبشیر مسیحی، ملاحظات انتقادی قرآن درباره عقاید مسیحی)

- اسلام (شناسه و تاریخ، ادوار فرق متون مقدس و اصلی، عقاید اساسی، آداب و رسوم و اخلاقیات)

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	-

۵. منابع آموزشی:

۱. آشنایی با تاریخ ادیان بزرگ؛ حسین توفیقی
۲. راهنمای ادیان زنده؛ جان هینلز؛ ترجمه عبدالرحیم گواهی
۳. تاریخ جامع ادیان جان ناس؛ ترجمه علی اصغر حکمت
۴. کلام مسیحی؛ توماس میشل؛ ترجمه حسین توفیقی
۵. باورها و آیین های یهودی؛ آنترن؛ ترجمه رضا فرزین
۶. مقارنهٔ الادیان؛ احمد شلبي
۷. ادیان هند؛ سرویراستار محمدجواد شمس، انتشارات سمت
۸. درسنامه ادیان شرقی؛ رستمیان و موحدیان، انتشارات طه
۹. اخلاق در شش دین جهان؛ ترجمه محمدحسین وقار، انتشارات اطلاعات
۱۰. قرآن و کتاب مقدس؛ دنیز ماسو؛ ترجمه فاطمه سادات تهامی، انتشارات سهروردی
۱۱. القرآن و العهدان؛ علی الشیخ

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. تقسیم بندی جلسات ساعات درسی به صورت زیر انجام شود:
کلیات (در ۲ جلسه)؛ ادیان غیرابراهیمی (در ۶ جلسه)؛ ادیان ابراهیمی (در ۸ جلسه)
۲. به اقتضای دوره آشنایی، از ورود به مباحث شبهه برانگیز پرهیز شود.
۳. نسبت به تقویت باورهای دینی، و ارائه مباحث تکمیلی، و ایجاد و تقویت روحیه پژوهش گری، اقدام لازم صورت گیرد.
۴. مدیریت زمان کلاس در پاسخگویی به سؤالات طلاب و ارتباط با آنان در خارج از کلاس برای ارائه پاسخ تفصیلی.
۵. طلاب محترم نسبت به انجام مباحثه تشویق شوند.
۶. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
۷. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و برگزاری سمینار در کلاس درس، مشارکت داده شوند.
۸. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

آشنایی با فرق و مذاهب اسلامی

پیش نیاز : عقائد (۲)	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: آشنایی با فرق و مذاهب اسلامی
	عملی		۳۲	تعداد ساعت	

۲. هدف: آشنایی با مهم‌ترین مذاهب اسلامی

۳. سرفصل دروس:

۱. کلیات:

- مفهوم‌شناسی دانش فرق و مذاهب اسلامی و تفاوت آن با دانش‌های مرتبط

- فواید، اهداف و ضرورت

- منبع‌شناسی توصیفی

۲. مذاهب کلامی

- خوارج، مرجئه

- معتزله

- اهل حدیث

- اشاعره و ماتریدیه

- زیدیه و اسماعیلیه

- امامیه اثناعشریه (با تبیین اصالت و تقدّم بر مذاهب اسلامی)

- سلفیه و وهابیت

۳. مذاهب فقهی

- مذهب حنفی

- مذهب مالکی

- مذهب شافعی

- مذهب حنبلی

- مذهب امامیه

- مذهب زیدیه

۴. مذاهب عرفانی

- مهم‌ترین فرقه‌های صوفی جهان اسلام (۱): قادریه و نقشبندیه

- مهم‌ترین فرقه‌های صوفی جهان اسلام (۲): چشتیه، بکتاشیه، شاذلیه و....

۵. فرق انحرافی

۶. فرقه‌های نو ظهور

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	-

۵. منابع آموزشی:

۱. آشنایی با فرق و مذاهب اسلامی، رضا برنجکار
۲. آشنایی با فرق تشیع؛ مرکز مدیریت حوزه علمیه قم
۳. آشنایی با فرق تسنن؛ مرکز مدیریت حوزه علمیه قم
۴. ملل و نحل؛ شهرستانی
۵. ملل و نحل؛ آیه الله سبحانی
۶. تاریخ فرق اسلامی، حسین صابری
۷. درسنامه تاریخ و عقاید زیدیه؛ مهدی فرمانیان و سید علی موسوی نژاد
۸. درسنامه تاریخ و عقاید اسماعیلیه؛ مهدی فرمانیان
۹. فرق و مذاهب کلامی؛ استاد ربانی
۱۰. مقالات الاسلامی اشعری
۱۱. التبصیر؛ الاسفراینی

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. نسبت به تقویت باور طلاب محترم در مباحث مذهب شیعه، اهتمام جدی صورت گیرد.
۲. از مطرح کردن مباحث اختلاف برانگیز پرهیز شود.
۳. مدیریت زمان کلاس در پاسخگویی به سؤالات طلاب و ارتباط با آنان در خارج از کلاس برای ارائه پاسخ تفصیلی صورت گیرد.
۴. طلاب محترم نسبت به انجام مباحثه تشویق شوند.
۵. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
۶. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و برگزاری سمینار در کلاس درس، مشارکت داده شوند.
۷. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

شیعه شناسی

پیش نیاز: آشنایی با فرق و مذاهب اسلامی	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: شیعه شناسی
	عملی		۳۲	تعداد ساعت	

۲. هدف: آشنایی فراگیران با مبانی، کارکردها و جغرافیای تشیع در جهان اسلام.

۳. سرفصل دروس:

۱. شیعه در لغت و اصطلاح
۲. امامت، فارق اصلی شیعه از سایر مذاهب اسلامی
۳. مقایسه امامت شیعی با نظریه خلافت (اعم بودن امام شیعی از زعامت اجتماعی)
۴. پیدایش تشیع (شیعه در عصر رسول خدا ((صلی الله علیه وآله))، تشیع در عصر امام علی ((علیه السلام))، افسانه عبدا... بن سبا)
۵. نگاهی اجمالی به فرقه های شیعه و عوامل پیدایش آن
۶. جریان غلو در مذاهب اسلامی و در شیعه
۷. نقش ائمه شیعه ((علیهم السلام)) در تمدن اسلامی
۸. شیعه و علوم اسلامی (تفسیر، حدیث، فقه، اصول، کلام، عرفان، فلسفه، ادبیات، طب و ریاضیات و ...)
۹. اجتهاد مفتوح در شیعه
۱۰. عقل گرایی اعتدالی در شیعه
۱۱. شیعه در حکومت ها (حکومت های شیعی، مبارزات شیعه، تأثیر شیعه در مبارزات سیاسی - اجتماعی جهان اسلام)
۱۲. جغرافیای انسانی شیعه (مناطق شیعه نشین در تاریخ، مراکز علمی و تاریخی مهم شیعه)

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	آزمون شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	-	-

۵. منابع آموزشی:

۱. معالم المدرستين؛ علامه عسکری
۲. الشيعة و الحاکمون؛ محمد جواد مغنیه
۳. شبهات و رودود؛ سامی بدری
۴. قیام الاثمه با حياء السنه؛ علامه عسکری
۵. تأسيس الشيعة؛ سيد محسن امين
۶. تاريخ تشيع در ايران؛ رسول جعفریان
۷. الجذور التاريخيه للغلو؛ سامی غریری
۸. تاريخ سياسی تشيع تا تشكيل حوزه علميه قم؛ روح ... حسينيان

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. مسایل کلیدی و دارای اهمیت بیشتر، مورد توجه و عنایت قرار گیرد.
۲. بخشی از مباحث، برای مطالعه به طلاب واگذار شود.
۳. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
۴. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد
۵. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و برگزاری سمینار در کلاس درس، مشارکت داده شوند.

٦) سرفصل دروس تاریخ و سیره

تاریخ اسلام (۱)

پیش نیاز: ندارد	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: تاریخ اسلام (۱)
	عملی		۳۲	تعداد ساعت	

۲. هدف: شناخت زندگانی رسول خدا (ص) و سیر پیدایش و گسترش اسلام

۳. سرفصل دروس:

۱. مباحث مقدماتی

- تعریف، اهمیت و فایده تاریخ، به ویژه تاریخ اسلام
- مهم ترین منابع تاریخ اسلام
- نگاهی به جغرافیای طبیعی، انسانی و سیاسی جزیره العرب در آستانه بعثت

۲. جهان در آستانه بعثت

- تعریف جاهلیت، ویژگی ها و قلمرو آن
- جاهلیت در جزیره العرب
- جایگاه قریش در جزیره العرب
- جاهلیت در سایر بلاد

۳. زندگانی رسول خدا (ص) از تولد تا بعثت

- مقدمه (نیاکان و والدین رسول خدا (ص))
- تولد و ارضاصات
- حوادث دوران کودکی و نوجوانی (انتخاب دایه، تحت حضانت مادر، عبدالمطلب و ابوطالب و سفر به شام)
- جوانی (جنگ های فجار، شغل ، حلف الفضول و سفر تجاری به شام و نصب حجر الاسود)
- ازدواج با حضرت خدیجه

۴. زندگانی رسول خدا (ص) از بعثت تا هجرت

- مبعث و مراحل دعوت به اسلام
- مخالفت مشرکان با اسلام و رسول خدا (ص)
- اقدامات مشرکان بر ضد رسول خدا (ص) و مسلمانان:
 - اتهامات
 - استهزاء پیامبر
 - آزار و شکنجه مسلمانان
- نقش حضرت ابوطالب و خدیجه در تداوم و گسترش دعوت پیامبر اکرم
- شیوه های دعوت رسول خدا
- اسراء و معراج پیامبر

- مهاجرت مسلمانان به حبشه
- ولادت حضرت فاطمه:
- حصر در شعب ابی طالب
- عام الحزن (وفات حضرت ابوطالب و حضرت خدیجه و پیامدهای تلخ آن)
- دعوت قبایل عرب به اسلام
- زمینه‌های هجرت پیامبر به مدینه (بیعت عقبه اول و دوم، تعیین نقابا دعوت در مدینه)

۵. زندگانی رسول خدا (ص) از هجرت تا رحلت

- هجرت رسول خدا (ص) به مدینه و لیلۃ المبیت
- اقدامات اساسی پیامبر (بناء مسجد، تشکیل حکومت اسلامی، عقد اخوت، تاسیس بازار اسلامی)
- معارضات دعوت رسول خدا (ص) (یهود و توطئه‌های آنان، منافقان و اقدامات ایذاپیشان)
- تغییر قبله
- غزوات و سرایای رسول خدا (ص) (چگونگی و بیان زمینه‌ها و عوامل)
- صلح حدیبیه زمینه ساز اعلام جهانی رسالت
- فتح مکه و پیامدهای آن
- عام الوفود و گسترش قلمرو سیاسی اسلام
- واقعه مباهله
- اعلام برائت از مشرکان
- حجة الوداع و واقعه غدیر خم و ترسیم خطوط کلی آینده اسلام
- همسران و فرزندان رسول خدا (ص) (با تکیه بر نقش حضرت زهرا (س))
- رحلت رسول خدا (ص)
- دستاوردهای رسالت پیامبر

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	-

۵. منابع

الف) منابع آموزشی:

- تاریخ اسلام ۱؛ پژوهشگران حوزه و دانشگاه
- تاریخ اسلام؛ مهدی پیشوایی
- تاریخ تحلیلی صدر اسلام؛ جواد سلیمانی

ب) منابع پژوهشی

- أنساب الأشراف؛ بلاذری

- الأَصْنَام؛ كلبی
- الْمُحَبَّر؛ ابن حبيب بغدادی
- المُنَمَّق فی أخبار قریش؛ ابن حبيب بغدادی
- المفصَّل فی تاریخ العرب قبل الاسلام؛ جواد علی
- تاریخ العرب قبل الإسلام؛ عبدالعزيز سالم
- بلوغ الإرب فی أخبار العرب؛ آلوسی
- تاریخ المدینة المنورة؛ ابن شبة نمیری
- اخبار مکه؛ أزرقی
- تاریخ اليعقوبی؛ يعقوبی
- تاریخ الطبری؛ طبری
- مروج الذهب؛ مسعودی
- المختصر فی اخبار البشر؛ ابوالفداء
- التنبہ والإشراف؛ مسعودی
- المغازی؛ واقدی
- السیره النبویه؛ ابن هشام
- السیره النبویه؛ ابن اسحاق
- الصحیح من سیره النبی الأعظم(ص)؛ جعفر مرتضی
- سیره رسول خدا (ص)؛ رسول جعفریان

۶. راهکارهای اجرایی:

۱. مسایل کلیدی و دارای اهمیت بیشتر ، مورد توجه و عنایت قرار گیرد.
۲. بخشی از مباحث ، برای مطالعه به طلاب واگذار شود. .
۳. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
۴. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و برگزاری سمینار در کلاس درس ، مشارکت داده شوند.
۵. ابزارهای موثرکمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر ، مورد استفاده قرار گیرد.

تاریخ اسلام (۲)

پیش نیاز :-	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: تاریخ اسلام (۲)
	عملی		۳۲	تعداد ساعت	

۲. هدف: آشنایی با تاریخ و سیره امامان شیعه

۳. سرفصل دروس:

۱. مباحث مقدماتی

- تعریف امامت و وصایت
- تعریف شیعه
- معرفی مهمترین منابع تاریخ امامان شیعه

۲. تاریخ و سیره امام علی علیه السلام

- امام علی (ع) از ولادت تا بعثت (ولادت در کعبه، حضور در خانه رسول خدا (ص))
- امام علی (ع) از بعثت تا هجرت (نخستین مسلمان، انذار عشیره، حضور در شعب ابی طالب، لیلۃ المیثت)
- امام علی (ع) از هجرت رسول خدا (ص) تا رحلت (حوادث حین هجرت، عقد اخوت با رسول خدا (ص)، ازدواج با حضرت فاطمه (س)، حضور در جنگ های پیامبر، ابلاغ آیات برائت، واقعه غدیر)
- امام علی (ع) از رحلت رسول خدا (ص) تا خلافت (تجهیز پیامبر اکرم، امام و مساله خلافت، جمع آوری قرآن، رفتار امام با خلفاء و حوادث عصر آنها)
- امام علی (ع) از خلافت تا شهادت (امام و مساله بیعت، جنگهای سه گانه، امام و غارتهای معاویه، شهادت)

۳. تاریخ و سیره امام حسن علیه السلام

- امام حسن (ع) از ولادت تا خلافت (تولد، نامگذاری، سفارشات پیامبر، دوران خلفاء سه گانه، دوران خلافت امام علی (ع))
- امام حسن (ع) از خلافت تا شهادت (بیعت با امام (ع)، امام (ع) و معاویه، صلح امام (ع)، همسران و فرزندان امام (ع))
- شهادت امام حسن (ع)

۴. تاریخ و سیره امام حسین علیه السلام

- امام حسین (ع) از ولادت تا واقعه کربلا (تولد، نامگذاری، سفارشات پیامبر، دوران خلفاء سه گانه، دوران خلافت امام علی (ع)، امام حسین (ع) در دوران امامت امام حسن (ع))
- امام (ع) و معاویه

- امام (ع) و قیام عاشورا (زمینه های قیام و پیامدهای آن)

۵. تاریخ و سیره امام سجاد علیه السلام

- امام سجاد (ع) از ولادت تا امامت (تولد، القاب)
- امام سجاد (ع) و واقعه کربلا
- دوران امامت امام سجاد (ع)
- پیام آور واقعه عاشورا
- امام (ع) در مقابل قیام های عصر خود (قیام عبدالله بن زبیر، قیام حرّه، قیام توابین، قیام مختار،)
- امام (ع) و نشر فرهنگ اهل بیت (دعا رساله حقوق تربیت شاگردان،)
- امام (ع) و خلفاء عصر خود
- سیره اجتماعی امام (ع) (تربیت غلامان، رسیدگی به فقرا)
- شهادت امام سجاد (ع)

۶. تاریخ و سیره امام باقر علیه السلام

- امام باقر (ع) از ولادت تا امامت
- زمانه امام باقر (ع) (خلفاء معاصر حضرت، جریانهای فکری، سیاسی)
- سیره فرهنگی امام (ع)، (نشر حدیث نبوی و علوی، تقویت اندیشه شیعی، تفسیر قرآن کریم)
- سیره سیاسی امام (ع)، (نحوه تعامل با خلفاء معاصر خویش، موضع امام (ع) در قبال جریان های سیاسی)
- سیره اجتماعی امام (ع)، کمک به فقراء، نیازمندان، منابع در آمد مالی امام (ع)
- شهادت امام باقر

۷. تاریخ و سیره امام صادق علیه السلام

- امام صادق (ع) از ولادت تا امامت
- زمانه امام صادق (ع) (خلفاء معاصر حضرت، جریانهای فکری، سیاسی معاصر امام (ع))
- سیره سیاسی امام (ع)، (نحوه تعامل با خلفاء معاصر، شیوه تعامل امام با جریان های سیاسی و نظامی، دعاة عباسی، موضع امام در برابر قیام های علویان، موضع امام در برابر خوارج)
- سیره فرهنگی امام (ع)، (احیاء سنت نبوی، تربیت شاگردان، تبیین معارف کلامی - فقهی عرفانی شیعه)
- سیره اجتماعی امام (ع)، (سازمان وکالت، رسیدگی به امور نیازمندان و خانواده شهدا)
- شهادت امام صادق (ع)

۸. تاریخ و سیره امام کاظم علیه السلام

- امام کاظم (ع) از ولادت تا امامت
- زمانه امام کاظم (ع)، (خلفاء معاصر امام (ع)، جریانهای فکری، سیاسی و نظامی معاصر امام (ع))
- سیره سیاسی امام (ع)، (نحوه تعامل با خلفاء معاصر، موضع امام در مقابل جریان های سیاسی اعم از علویان)

- سیره فرهنگی امام (ع)، (تبیین معارف حقه، تربیت شاگردان، برخورد با جریان های فکری منحرف)
- سیره اجتماعی امام (ع)، (سازمان وکالت، رسیدگی به امور نیازمندان)
- شهادت امام کاظم علیه السلام

۹. تاریخ و سیره امام رضا علیه السلام

- امام رضا (ع) از ولادت تا امامت
- زمانه امام رضا (ع) (خلفاء معاصر امام (ع)، جریانهای فکری، سیاسی و نظامی معاصر امام (ع))
- سیره سیاسی امام (ع)، (نحوه تعامل با خلفاء معاصر، پذیرش ولایت عهدی)
- سیره فرهنگی امام (ع)، (تبیین معارف حقه، در قالب مذاکره با ارباب فرق مختلف، چالش جانشینی حضرت)
- سیره اجتماعی امام (ع)، (حفظ و توسعه سازمان وکالت، رسیدگی به امور معیشت نیازمندان)
- شهادت امام رضا (ع)

۱۰. تاریخ و سیره ابناء الرضا علیهم السلام

- اوضاع و شرائط سیاسی حاکم بر عصر ابناء الرضا (ع)، (خلفاء معاصر، جریان های سیاسی، نظامی شامل قیام علویان، قیام مردم قم، صاحب الزنج)
- اوضاع و شرائط فرهنگی، فکری عصر ابناء الرضا (ع)، (فتنه خلق قرآن، رشد و نمو اهل حدیث، افول اعتزال)
- سیره سیاسی ابناء الرضا (ع)، (تعامل با خلفاء معاصر، جریانهای فکری، سیاسی و نظامی معاصر امام (ع))
- سیره فرهنگی امام (ع)، (چگونگی برخورد با جریان های فکری و انحرافی، بستر سازی جهت ورود به عصر غیبت)
- سیره اجتماعی امام (ع)، (حفظ و توسعه سازمان وکالت، رسیدگی به امور معیشت نیازمندان)
- شهادت ابناء الرضا (ع)

۱۱. تاریخ و سیره حضرت مهدی علیه السلام

- تاریخ عصر غیبت صغری حضرت (ع)
- ولادت و کودکی امام زمان (ع)
- ادله امامت حضرت مهدی (ع)
- شرائط سیاسی، فرهنگی حاکم بر عصر غیبت صغری حضرت (ع)
- نواب اربعه امام زمان (ع) (شخصیت و فعالیت های آنان)

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	-

۵. منابع

الف) منابع آموزشی:

- سیره پیشوایان، مهدی پیشوایی
- حیات فکری، سیاسی امامان شیعه، رسول جعفریان
- تاریخ اسلام ۲ (جلد اول و دوم) پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

ب) منابع پژوهشی:

- الفخری؛ ابن طقطقی
- الفصول المهمه؛ ابن صباغ
- روضة الواعظین؛ قتال نیشابوری
- كشف الغمة؛ اربلی
- دلایل الإمامة؛ طبری
- شرح نهج البلاغة؛ ابن أبی الحدید
- الإرشاد؛ شیخ مفید
- الجمل؛ شیخ مفید
- الغیبة؛ شیخ طوسی
- الغیبة؛ النعمانی
- مروج الذهب؛ مسعودی
- تاریخ یعقوبی؛ یعقوبی
- إعلام الوری؛ طبرسی
- مجموعة النفیسه؛ تحقیق مرعشی
- مقتل الحسین؛ خوارزمی
- الملهوف فی قتلی الطفوف؛ سید ابن طاووس
- مکاتیب الرسول؛ احمدی میانجی
- مکاتیب الأئمة؛ احمدی میانجی
- قادتنا؛ سیدهادی میلانی
- موسوعة الأئمة الإثنی عشر؛ باقر شریف القرشی
- إثبات الوصیه؛ مسعودی
- إعلام الوری؛ طبرسی

۶. راهکارهای اجرایی

۱. مسایل کلیدی و دارای اهمیت بیشتر، مورد توجه و عنایت قرار گیرد.

۲. بخشی از مباحث، برای مطالعه به طلاب واگذار شود..
۳. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
۴. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و برگزاری سمینار در کلاس درس، مشارکت داده شوند.
۵. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

سیره حضرت زهرا (سلام الله علیها)

پیش نیاز: -	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: سیره حضرت زهرا (سلام الله علیها)
	عملی		۳۲	تعداد ساعت	

۲. هدف: آشنایی با زندگانی و سیره حضرت زهرا(س) در ابعاد مختلف

۳. سرفصل درس:

- کلیات: مفاهیم، مبانی، اهداف، ضرورت و منابع
- منزلت حضرت زهرا (س) نزد شیعه و اهل سنت
- سیره فردی حضرت زهرا (س): زهد، عبادت، ساده زیستی، بهداشت، حجاب و عفاف، زینت و آراستگی و...
- سیره اجتماعی: نحوه تعامل با خانواده: با والدین، فرزندان و همسر...
- روش تعامل با همسایگان و سایر مردم، حق طلبی، کمک به دیگران و..
- سیره سیاسی: دفاع از مقام رسالت، حمایت و دفاع از امامت، اهتمام به امور سیاسی و نظامی، برخورد با حکومت و...
- سیره اخلاقی تربیتی: راستگویی، تواضع و حسن خلق و...
- سیره فرهنگی: بازخوانی سیره نبوی، فعالیت های علمی و آموزشی، بیان فلسفه احکام و...
- سیره اقتصادی: منابع مالی، کمک در تامین معیشت خانواده، وقف اموال

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
✓		✓		

۵. منابع آموزشی:

۱. کشف الغمّة فی معرفة الائمه؛ اثر بهاءالدین علی بن عیسیٰ اربلی
۲. اعلام الوری باعلام الهدی؛ امین الاسلام ابوعلی فضل بن حسن طبرسی
۳. احمد رحمانی همدانی، فاطمه الزهراء بهجه قلب المصطفی (ص)
۴. سیدجعفر شهیدی؛ زندگانی فاطمه زهراء (ع)
۵. محمدجواد مروجی طبسی؛ بررسی تحلیلی زندگانی حضرت فاطمه زهرا (س)
۶. بانوی بهشتی، شرح حال حضرت فاطمه (س)، محمدجعفر امامی
۷. زندگانی و سیره حضرت زهرا (س)؛ سیدمنذر حکیم
۸. سیره اخلاقی و سبک زندگی حضرت زهرا(س)؛ محمدرضا جباری
۹. سیری در سیره حضرت زهرا(س)؛ علی اکبر بابازاده

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. مباحث کاربردی سیره حضرت زهرا(س) مورد اهتمام باشد.
۲. بخشی از مباحث، برای مطالعه به طلاب واگذار شود.
۳. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
۴. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و برگزاری سمینار در کلاس درس، مشارکت داده شوند.
۵. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.
۶. طلاب به مباحثه درس تشویق شوند.

سیره تربیتی معصومین (ع)

پیش نیاز : -	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: سیره تربیتی معصومین (ع)
	عملی		۳۲	تعداد ساعت	

۲. هدف: آشنایی با زندگانی و سیره حضرات معصومین (علیهم السلام) در ابعاد مختلف تربیتی

۳. سرفصل درس:

- کلیات : مفاهیم، مبانی، اهداف، ضرورت و منابع

- سیره تربیت اعتقادی: آموزش کیفیت خداشناسی، معرفی پیامبر(ص)، آموزش امامت، تبیین معاد و تقویت ایمان و...

- سیره تربیت سیاسی: مبارزه با ظلم، اجرای عدالت، زمینه سازی ایجاد حکومت دینی، و...

- سیره تربیت اخلاقی: تهذیب ظاهر و باطن، پرورش روحیه تعقل، آموزش نماز، روزه، تعلیم قرآن کریم، ذکر و دعا و...

- سیره تربیت اجتماعی: تعلیم اصول تربیت اجتماعی نظیر اهتمام به امور اجتماعی، اصل مشارکت، اصل مدارا، اصل نظارت و مراقبت و..

- سیره تربیت علمی: آموزش و ایجاد روحیه تلاش، توجه به تفاوت های فردی، اصل استفاده از فرصت ها، اصل عمل گرایی، توجه دادن به تفکر و تفقه و...

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	-	-

۵. منابع آموزشی:

۱. سیره تربیتی پیامبر و اهل بیت (علیهم السلام)؛ سیدعلی حسینی زاده و محمد داوودی

۲. سیره تربیتی پیامبر و اهل بیت (علیهم السلام)؛ تربیت دینی، محمد داوودی

۳. سیره تربیتی پیامبر و اهل بیت (علیهم السلام)؛ تربیت اخلاقی، محمد داوودی

۴. تعلیم و تربیت در اسلام؛ مرتضی مطهری

۵. درآمدی بر نظام تربیتی اسلام؛ محمدعلی حاجی ده آبادی

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. مباحث کاربردی سیره حضرات معصومین (ع) مورد اهتمام باشد.

۲. بخشی از مباحث، برای مطالعه به طلاب واگذار شود.

۳. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.

۴. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و برگزاری سمینار در کلاس درس، مشارکت داده

شوند.

۵. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر

،مورد استفاده قرار گیرد.

۶. طلاب به مباحثه درس تشویق شوند.

تاریخ معاصر ایران

پیش نیاز : ندارد	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱.عنوان درس: تاریخ معاصر ایران
	عملی		۳۲	تعداد ساعت	

۲. هدف: شناخت زمینه ها و عوامل پیدایش، پیروزی، ثمرات داخلی و بین المللی انقلاب اسلامی

۳. سرفصل دروس:

مباحث مقدماتی

- ضرورت و اهداف
- تعریف انقلاب، (تعریف زمینه ها و عوامل)
- ماهیت انقلاب اسلامی و نظریه های آن
- منابع تاریخ انقلاب اسلامی

بخش اول : زمینه ها و عوامل شکل گیری انقلاب اسلامی

الف): وضعیت فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی ایران در اواخر قرن نوزدهم

- چگونگی شکل گیری حکومت قاجاریه
- نهضت تنباکو
- بررسی قراردادهای استعماری ایران با کشورهای استعماری
- نهضت مشروطه و عوامل ظهور و افول آن
- نقش روحانیت در مشروطه و گونه شناسی آنان

ب): وضعیت فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی ایران در آغاز قرن بیستم

- چگونگی تاسیس حکومت پهلوی
- اقدامات ضد دینی و ضد ملی پهلوی اول
- مخالفت با فرهنگ و شعائر اسلامی
- کشف حجاب
- منع عزاداری برای اهل بیت
- مخالفت با حوزه و روحانیت

- ترویج فرهنگ غربی
- ترویج اندیشه ایرانی گری
- چگونگی شکل گیری جریان روشنفکری
- اقدامات ضد دینی و ضد ملی پهلوی دوم
- مبارزه با فرهنگ اسلامی
- ترویج فساد و بی بندوباری
- ترویج اندیشه باستان گرایی
- مخالفت با حوزه و روحانیت
- مخالفت با جریان ملی شدن صنعت نفت
- ترویج بهائیت و فراماسونری
- وابستگی کشور به بیگانگان و تسلط آنان بر کشور
- استبداد و خفقان و جو امنیتی

بخش دوم: نهضت امام خمینی (از سال ۱۳۴۲ تا بهمن ۱۳۵۷)

فصل اول: جریان های سیاسی فعال

- روحانیت انقلابی
- گروه های مذهبی
- ملی گراها
- گروه های مارکسیستی

فصل دوم: آغاز نهضت امام خمینی

۱. نظریه سیاسی امام خمینی (نظریه ولایت فقیه و اسلام سیاسی)
 ۲. رفتار سیاسی امام خمینی
- انجمن های ایالتی و ولایتی
 - انقلاب سفید
 - کاپیتولاسیون
 - قیام پانزده خرداد
 - تبعید امام

- دوران غربت امام
- قیام ۱۹ دی
- پیروزی انقلاب اسلامی

فصل سوم: عناصر پیروزی انقلاب اسلامی ایران

۱. مکتب
۲. رهبری
۳. مردم

بخش سوم: تحولات دوران تثبیت و تداوم انقلاب اسلامی

- شورای انقلاب
- دولت موقت
- همه پرسی جمهوری اسلامی
- شکل گیری نهادهای انقلابی
- جریان های تجزیه طلبی و قومیت گرایی
- تدوین قانون اساسی
- تسخیر لانه جاسوسی
- انقلاب فرهنگی
- آغاز جنگ تحمیلی و دفاع مقدس
- اقدامات تروریستی دشمنان

بخش چهارم: دستاورد ها و آثار داخلی و خارجی انقلاب اسلامی

الف: دستاورد ها و آثار داخلی:

- پایان دادن به نظام ۲۵۰۰ ساله شاهنشاهی
- بسط عدالت همه جانبه (فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی)
- استقلال و خود کفایی همه جانبه (فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی)
- اعطاء آزادی های مشروع
- مبارزه با منکرات
- گسترش و تعمق فرهنگ اسلامی به ویژه فرهنگ اهل بیت (ع)
- توسعه علم و دانش در حوزه علوم انسانی و علوم پایه در دو محور حوزه و دانشگاه و تربیت نیروهای کارآمد در زمینه های علوم مختلف اسلامی و علوم پایه با تاکید بر بومی سازی
- توسعه صنایع دانش بنیان به ویژه صنایع نظامی و پالایشگاهی
- گردش نخبگان در متصدی مدیریت های کلان (فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی)
- احیاء و گسترش شعائر شیعی به ویژه نماز جمعه ها، اعتکاف، حج، عتبات و تورهای سیاحتی و فرهنگی

ب): دستاورد ها و آثار خارجی:

- برهم زدن وضعیت دو قطبی جهان
- بیداری اسلامی
- احیاء ارزش های الهی و دینی در سطح جهان
- گسترش عمق استراتژیک سیاسی و فرهنگی جمهوری اسلامی
- تقویت جنبش های اسلامی
- مقابله با تجاوزات نظامی مستکبران علیه مستضعفان

بخش پنجم: آینده انقلاب اسلامی (گام دوم)

- راهکارهای تداوم
- چالش های پیش رو

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	-	-

۵. منابع:

الف) منابع آموزشی:

- انقلاب اسلامی زمینه ها و پیامدها؛ منوچهر محمدی
- انقلاب اسلامی ایران: زمینه ها و پیامدها؛ علی ملکی
- انقلاب اسلامی در ایران؛ حامد، الگار
- ریشه های انقلاب ایران؛ نیکی. آر. کدی

ب) منابع پژوهشی:

- نهضت روحانیت؛ حمید روحانی
- اسناد انقلاب اسلامی؛ روح الله حسینیان

۶. راهکارهای اجرایی:

۱. مسایل کلیدی و دارای اهمیت بیشتر ، مورد توجه و عنایت قرار گیرد.
۲. بخشی از مباحث ، برای مطالعه به طلاب واگذار شود. .
۳. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
۴. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و برگزاری سمینار در کلاس درس ، مشارکت داده شوند.
۵. ابزارهای موثرکمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر ، مورد استفاده قرار گیرد.

(۷) اندیشه سیاسی

اندیشه سیاسی معاصر

پیش نیاز : -	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: اندیشه سیاسی معاصر
	عملی		۳۲	تعداد ساعت	

۲. اهداف:

هدف کلی: شناخت اندیشه و راهبردهای حضرت امام خمینی (ره) و حضرت امام خامنه ای (مدّ ظلّه العالی)

اهداف ویژه: آشنایی با اندیشه سیاسی امام خمینی ره و حضرت آیت الله خامنه ای و بررسی

راهبردها

۳. سرفصل درس:

۱. مفاهیم و کلیات

- انقلاب

- عناصر

- اجتهاد

- حکومت اسلامی

- ولایت فقیه و...

۲. زندگی و زمانه حضرت امام خمینی (ره)

۳. زندگی حضرت امام خامنه ای (مدّ ظلّه العالی)

۴. اندیشه سیاسی حضرت امام خمینی (ره) و حضرت امام خامنه ای (مدّ ظلّه العالی)

۵. اندیشه فرهنگی اجتماعی حضرت امام خمینی (ره) و حضرت امام خامنه ای (مدّ ظلّه العالی)

۶. اندیشه اقتصادی حضرت امام خمینی (ره) و حضرت امام خامنه ای (مدّ ظلّه العالی)

۷. راهبردها

- استقلال سیاسی
- فرهنگی و اقتصاد
- استکبارستیزی
- استبدادستیزی
- عدالت و پیشرفت
- اتحاد ملی و انسجام اسلامی
- حمایت از مستضعفان
- وحدت امت اسلامی
- مشارکت اجتماعی جوانان و بانوان و ..

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	-	+

۵. منابع آموزشی:

۱. صحیفه نور؛ امام خمینی (ره)
۲. مجموعه دفاتر تبیان
۳. حکومت اسلامی؛ امام خمینی (ره)
۴. فلسفه سیاسی آیه الله خامنه ای؛ محسن مهاجرنیا
۵. نگاهی به اندیشه سیاسی حضرت امام خمینی (ره)؛ محمد مهدی ماندگار

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. استفاده از مثال و تمرین جهت تعمیق در آموزش این درس الزامی است.
۲. استاد محترم برای تثبیت مباحث در ذهن طالب محترم، باید به صورت تمرین محور، تکالیفی را در جلسه درس و خارج از آن، تدارک ببیند.
۳. ارائه تحقیقات کلاسی مرتبط با درس
۴. ایجاد فضای بحث و گفت و گو در کلاس پیرامون مسایل سیاسی و انقلابی در کلاس
۵. بخشی از مباحث، برای مطالعه به طلاب واگذار شود.
۶. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
۷. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و برگزاری سمینار در کلاس درس، مشارکت داده شوند.
۸. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

۱) سرفصل دروس اخلاق اسلامی

اخلاق اسلامی (۱)

پیش نیاز : -	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: اخلاق اسلامی (۱)
	عملی		۳۲	تعداد ساعت	

۲. هدف:

۱. آشنایی اجمالی با علم اخلاق اسلامی و ایجاد انگیزه و التزام عملی بیشتر نسبت به تکالیف دینی
۲. آشنایی با آداب معلم و متعلم و به کارگیری آنها در تعلیم و تعلم

۳. سرفصل درس:

- تعریف اخلاق و آداب اسلامی
- رابطه اخلاق و آداب اسلامی (تفاوت‌ها و شباهت‌ها)
- جایگاه اخلاق و آداب در نظام معرفتی اسلام
- اهمیت و ضرورت اخلاق و آداب اسلامی
- قلمرو علم اخلاق
- هدف و فایده علم اخلاق
- مبادی و پیش فرض های علم اخلاق
- آداب تعلیم و تعلم
- کلیات (مفهوم ادب، تعلیم و تعلم، ارزش علم و عالم در قرآن و روایات، اهمیت و ضرورت بحث)
- آداب و وظایف معلم و متعلم
- آداب و وظایف مشترک (اخلاص، توکل، حسن خلق، عمل به دانسته‌ها)
- آداب و وظایف معلم (شایستگی علمی، محبت، شهامت، اظهار حق و ...)
- آداب و وظایف متعلم (تهذیب نفس، استفاده از فرصت‌های مغتنم، احترام و تکریم استاد و ...)

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	-	-

۵. منابع آموزشی:

۱. آموزه‌های بنیادین علم اخلاق؛ فتحعلی خانی، انتشارات المصطفی
۲. اخلاق اسلامی جلد (۱)؛ مرکز مدیریت حوزه های علمیه
۳. اخلاق اسلامی جلد ۲؛ مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه
۴. آیین دانشوری؛ ترجمه المراد من منیه المرید (محمد رضا طباطبایی، حمید رضا شریعتمداری)
۵. آداب المتعلمین؛ شهید ثانی
۶. اخلاق الهی؛ مجتبی تهرانی
۷. اخلاق اسلامی در قرآن و احادیث؛ مجتبی انصاری مقدم

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. جهت انس بیشتر طلاب و استفاده بهتر از مباحث اخلاقی آیات قرآن و روایات استفاده گردد.
۲. منابع اخلاقی دست اول به طلبه معرفی گردد.
۳. راهکارهای ایجاد انگیزه و التزام عملی به واجبات و ترک محرمات مباحثه گردد.
۴. ارائه برنامه‌های عملی تهذیب نفس در قالب تکرار بعضی آداب اخلاقی در بازه چهل روزه (مثل جزوات مدیریت نفس-چهل روز زندگی با برنامه).
۵. بخشی از مباحث جهت مطالعه به طلاب واگذار شد.
۷. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
۸. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و برگزاری سمینار در کلاس درس، مشارکت داده شوند.
۹. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

اخلاق اسلامی (۲)

پیش نیاز : -	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: اخلاق اسلامی (۲)
	عملی		۳۲	تعداد ساعت	

۲. هدف: آشنایی اجمالی فراگیران با معنا و مفهوم بندگی و اعمال و آداب آن

۳. سرفصل درس:

- معنای بندگی
- کلیات (اهمیت و ضرورت بحث، جایگاه بندگی در نظام تکاملی انسان، مصادیق اعمال جوارحی و جوانحی و ...)
- نماز (اهمیت و جایگاه، آثار نماز، آداب نماز و ...)
- روزه (اهمیت، آثار روزه داری، آداب ماه مبارک رمضان و ...)
- قرآن کریم (جایگاه و عظمت قرآن، ضرورت انس، تلاوت و تدبر در قرآن، آثار انس با قرآن، آداب تلاوت قرآن کریم و ...)
- دعا و مناجات (حقیقت دعا، آثار دعا، آداب دعا اعم از ظاهری و باطنی و ...)
- مسجد (جایگاه مسجد، ضرورت انس با مسجد، آثار حضور در مسجد در دنیا و آخرت، آداب ورود و حضور و خروج از مسجد و ...)

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	-	+

۵. منابع آموزشی:

۱. اخلاق اسلامی ، جلد اول (آداب بندگی) ؛ مرکز مدیریت حوزه های علمیه
۲. اخلاق اسلامی ؛ آیت الله محفوظی

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. در بحث نماز، ترجمه های اسرار الصلاة حضرت امام خمینی (ره) در حلقات علمی طلاب مباحثه شود.
۲. به صورت تحقیق های آموزشی از منابع دیگر مثل خطبه متقین، چهل حدیث حضرت امام مباحث مطابق با سرفصل به صورت تحقیق کلاسی ارائه شود.
۳. بخشی از مباحث، برای مطالعه به طلاب واگذار شود.
۴. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سرفصل درس، صورت گیرد.
۵. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و برگزاری سمینار در کلاس درس، مشارکت داده شوند.
۶. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.
۷. طلاب به مباحثه درس تشویق شوند.

اخلاق اسلامی (۳)

پیش نیاز: -	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: اخلاق اسلامی (۳)
	عملی		۳۲	تعداد ساعت	

۲. هدف: آشنایی اجمالی با اخلاق و آداب معاشرت براساس آموزه های اسلامی

۳. سرفصل درس:

- تعریف اخلاق اجتماعی، آداب معاشرت
- ضرورت و اهمیت (مدنی بالطبع بودن انسان، ساحت های حیات اجتماعی انسان: خانواده، دوستان، همسایگان، مسلمین)
- آثار و فوائد معاشرت (شکوفایی انسان، نشاط روحی، استفاده از کمالات دیگران، شفاعت در آخرت، پرهیز از انزوا و رهبانیت، خدمت به خلق به عنوان وسیله قرب الهی و ...)
- مصادیق آداب اجتماعی مانند: تکریم، احسان، حسن خلق، رفق و مدارا، نیکی در برابر بدی، توقع و انتظار نداشتن، خیرخواهی، حسن ظن، رازداری، امانت داری، صله رحم، مشورت، همدلی و همیاری، انفاق، ایثار، اصلاحگری، استکبارستیزی و ...)
- دوستی و آداب آن (اهمیت همنشین در شکل گیری شخصیت اخلاقی انسان، ویژگی های دوست خوب، وظایف دوست نسبت به دوست و ...)
- همسایه و آداب همسایه داری (اهمیت همسایه داری، آثار همسایه داری: آبادانی شهرها، تالیف قلوب، طول عمر، افزایش روزی، آمرزش گناهان، ورود به بهشت و ...)
- مهمان و آداب مهمانداری (آثار میهمان داری، وظایف مهمان، وظایف میزبان و ...)
- خانواده (اهمیت خانواده در اسلام، کارکرد خانواده، وظایف همسران نسبت به هم، وظایف فرزندان نسبت به والدین، وظایف والدین نسبت به فرزندان، وظایف نسبت به سالمندان و ...)

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	-	+

۵. منابع آموزشی:

۱. اخلاق اسلامی ، جلد ۳ ؛ مرکز مدیریت حوزه های علمیه
۲. اخلاق اسلامی ، جلد ۴ ؛ مرکز مدیریت حوزه های علمیه
۳. اخلاق اجتماعی ؛ محمد باقر تحریری
۴. اخلاق در خانه ؛ حسین مظاهری
۵. آداب معاشرت با مردم در سیره و سخن پیشوایان ؛ ترجمه کتاب العشرة وسائل الشیعه ؛ محمد علی مقدس

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. مطالب مربوط به حقوق زوجین، فرزند، پدر و مادر، هم سایه، خویشاوندان، فرودستان، هم نشین، مودن، امام جماعت و ... به صورت تحقیق کلاسی ارائه شود.
۲. فرازهای مربوط به اخلاق اجتماعی دعای مکارم الاخلاق به صورت مباحثه در کلاس انجام گردد.
۳. بخشی از مباحث ، برای مطالعه به طلاب واگذار شود. .
۴. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
۵. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و برگزاری سمینار در کلاس درس ، مشارکت داده شوند.
۶. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.
۷. طلاب به مباحثه درس تشویق شوند •

۹) سرفصل درس زن و خانواده

زن در اسلام

پیش نیاز: -	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: زن در اسلام
	عملی		۳۲	تعداد ساعت	

۲. هدف: آشنایی با تعالیم اسلامی در ارتباط با زن و خانواده

۳. سرفصل درس:

- کلیات و مبانی نظام حقوق زن در اسلام
- جایگاه انسانی زن
- جایگاه ارزشی زن
- تفاوت‌های تکوینی زن و مرد
- زن و ازدواج
- زن و همسری
- زن و مادری
- قوامیت
- تمکین و نشوز
- مهر و نفقه
- حق طلاق
- تعدد زوجات
- حق زن در چند همسری
- مشارکت اجتماعی زنان

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	-	-

۵. منابع آموزشی:

۱. نظام حقوق زن در اسلام؛ مرتضی مطهری، تهران، نشر صدرا.
۲. زن در اسلام؛ فریبا علاسوند.
۳. آشنایی با وظایف و حقوق زن؛ ابراهیم امینی.
۴. زن در آیینه جمال و جلال الهی؛ جوادی آملی.
۵. زن در قران؛ محمد حسین طباطبایی.
۶. زن در قران؛ حسین بستان.
۷. فلسفه حقوق خانواده؛ محمود حکمت نیا.
۸. حقوق زن؛ حمید کریمی.
۹. حق و تکلیف در اسلام؛ عبدالله جوادی آملی.

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. واگذاری کار تحقیقی به فراگیران.
۲. بررسی پرسشهای فقهی و حقوقی روز.
۳. مقایسه مشکلات فقهی حقوقی زنان در کشورهای اسلامی.
۴. طرح پرسشها و شبهات کشورهای مختلف توسط دانش پژوهان هر کشور.
۵. بخشی از مباحث جهت مطالعه به طلاب واگذار شد.
۷. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سرفصل درس، صورت گیرد.
۸. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و برگزاری سمینار در کلاس درس، مشارکت داده شوند.
۹. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

خانواده در اسلام

پیش نیاز : -	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: خانواده در اسلام
	عملی		۳۲	تعداد ساعت	

۲. هدف: آشنایی با ضرورت تشکیل خانواده، اهداف و کارکردهای خانواده، حقوق متقابل اعضا، اصول و روشهای تحکیم خانواده، آسیب های تهدید کننده خانواده

۳. سرفصل درس:

- کلیات (مفهوم شناسی خانواده و ازدواج و ...)
- اهمیت و اهداف تشکیل خانواده و کارکردهای خانواده
- نظریه های خانواده
- شاخصه های خانواده ایده آل
- قواعد و هنجارهای همسرگزینی
- آداب و سنتهای ازدواج
- حقوق متقابل زن و شوهر
- حقوق متقابل والدین و فرزندان
- روابط خویشاوندی
- آسیب های خانواده و راهکارهای تحکیم آن
- خشونت زناشویی
- طلاق
- ویژگی های خانواده امام علی علیه السلام و حضرت زهرا سلام الله علیها

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	-	+

۵. منابع آموزشی:

۱. خانواده در اسلام ؛ حسین بستان، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، قم.
۲. نظام خانواده در اسلام ؛ محمد رضا سالاری فر
۳. اسلام و جامعه شناسی خانواده ؛ حسین بستان.
۴. خانواده و تربیت کودک ؛ علی قائمی.
۵. خانواده و آسیب شناسی آن؛ منصور بیدامی.
۶. خانواده و ازدواج ؛ میشل آندره، ترجمه فرنگیس اردلان.
۷. اسلام و حقوق کودک ؛ محمد بهشتی.
۸. روابط موجود در خانواده ؛ علی اصغر احمدی.

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. در صورت لزوم آمار و تحقیقات میدانی ارائه گردد.
۲. کار تحقیقی به فرا گیران واگذار شود.
۳. بخشی از مباحث ، برای مطالعه به طلاب واگذار شود. .
۳. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
۴. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و برگزاری سمینار در کلاس درس، مشارکت داده شوند.
۵. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر ،مورد استفاده قرار گیرد.

مهارت‌های تدبیر خانواده

پیش نیاز : خانواده در اسلام	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: مهارت‌های تدبیر خانواده
	عملی		۳۲	تعداد ساعت	

۲. هدف:

- آشنایی با مهارت‌های موثر در زندگی خانوادگی موفق
- یادگیری روش‌های کاربردی کردن اصول ناظر به موفقیت در زندگی

۳. سرفصل درس:

- اصول مدیریت در خانواده
- نقش ایمان در تحکیم بنیاد خانواده
- مدیریت خانواده بر رفتار فرزندان
- مدیریت مصرف خانواده
- آموزش مهارت‌های زندگی و نقش مشاوره
- بهداشت پیش از ازدواج
- مهارت‌های ارتباطی زوجینی
- مدیریت تربیت فرزند
- مدیریت بهره‌وری در خانواده
- مهارت‌های ارتباطی بین اعضاء خانواده و بستگان در پایداری خانواده
- تاثیر تعالیم دینی و کسب مهارت‌های زندگی
- تدبیر و برنامه ریزی
- توازن بین کار و خانواده

- اقتصاد در خانواده

- عملکرد نظام خانواده و بهداشت روانی اعضای آن

- به مباحث کمک های اولیه اشاره شود .

۰۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	-	+

۰۵. منابع آموزشی:

۱. مدیریت خانواده ؛ نشر دیجیتالی اصفهان، مرکز تحقیقات رایانه ای قائم‌های اصفهان، ۱۳۹۱.
۲. مهارت‌های زندگی خانوادگی در آیینه آیات و روایات ؛ زهرا آیت‌اللهی ، نشر معارف.
۳. مهارت‌های زندگی، سیدمهدی خطیب ؛ دارالحدیث.
۴. مهارت‌های اساسی در خانواده درمانی ؛ زهره استوار، نشر مهر توکل.
۵. آیین همسر داری و تدبیر خانواده ؛ سیدمحمد ستارزاده، بهتا پژوهش.
۶. مهارت‌های زندگی در خانواده رشد یافته ؛ علی کریمی و کریم قاسمی، نشر رسانه تخصصی.

۰۶. راه کارهای اجرایی:

۱. ارائه تحقیقات میدانی توسط دانش پژوهان
۲. اجرای مهارت‌ها در زندگی و بیان بازخوردها به عنوان کار عملی در کلاس.
۳. بخشی از مباحث ، برای مطالعه به طلاب واگذار شود. .
۴. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
۵. تمامی طلاب از طریق پرسش و پاسخ و برگزاری سمینار در کلاس درس، مشارکت داده شوند.
۶. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد

تربیت فرزند

پیش نیاز : -	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: تربیت فرزند
	عملی		۳۲	تعداد ساعت	

۲. هدف:

- آشنایی دانش پژوهان با اصول و مبانی تربیت فرزند در اسلام
- کسب مهارت‌های تربیتی ناظر به اصول اسلامی در ارتباط با فرزند

۳. سرفصل درس:

- کلیات و مبانی
- اهمیت و ضرورت تربیت فرزند
- عوامل زمینه ساز در تربیت فرزندان
- توجه به نیازهای اساسی کودک
- محبت به کودک
- تکریم و احترام کودک
- تامین امنیت
- بازی با کودک
- اصول تربیت: آزادی، نظارت، مساوات و دوری از تبعیض، ملامت
- روشهای تربیت: صداقت، تشویق، پرهیز از امر و نهی، پرهیز از سرزنش، پرهیز از تنبیه بدنی، زدودن زمینه های تخلف
- آموزش فرزند

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	-	+

۵. منابع آموزشی:

۱. تربیت فرزند؛ سید علی حسینی زاده، قم، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
۲. کودک از نظر وراثت و تربیت؛ محمد تقی فلسفی
۳. روشهای تربیت در اسلام؛ احمد احمدی
۴. نگاهی دوباره به تربیت اسلامی؛ خسرو باقری
۵. نظریه تربیت اسلامی؛ مرتضی زاهدی
۶. خانواده و تربیت دینی؛ حسن ملکی
۷. تربیت فرزند از نظر اسلام؛ حسین مظاهری

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. درس همراه تحقیقات کلاسی ارائه شود.
۲. بررسی وضعیت کودکان در جهان.
۳. ارائه آمار و نتایج میدانی.
۴. ایجاد فضای بحث و گفت و گو در کلاس پیرامون مسایل تربیتی در کلاس.
۵. اجرای مهارتها در زندگی و بیان بازخوردها به عنوان کار عملی در کلاس.
۶. بخشی از مباحث، برای مطالعه به طلاب واگذار شود.
۷. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
۸. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.

۱۰) سرفصل درس ادبیات فارسی

زبان و ادبیات فارسی

پیش نیاز:-	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱.عنوان درس: زبان و ادبیات فارسی
	عملی		۳۲	تعداد ساعت	

۲.هدف: آشنایی عمومی طلاب و دانش پژوهان با زبان و ادبیات فارسی در حوزه‌های نظم و نثر، دستور زبان، انواع ادبی و تاریخ ادبیات ایران.

۳. سرفصل دروس

- گزیده متون نظم و نثر
- کلیات مسائل ادبی شامل: دستور زبان فارسی، تاریخ مختصر ادبیات فارسی، بلاغت و عروض و قافیه، انواع ادبی و قالب‌های شعری.

۴. روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	-

۵. منابع آموزشی:

۱. کیمیای هستی، محمد فولادی و دیگران، انتشارات دانشگاه قم، (با تاکید بر گزینش متون ساده نظم و نثر)
۲. دستور زبان فارسی ۱، احمدی گیوی و حسن انوری
۳. شیدایی، سید ابوالقاسم حسینی (ژرفا)
۴. فنون بلاغت و صناعات ادبی، جلال الدین همایی
۵. آموزش نوین عروض و قافیه، محمد رضا نیکزاد، انتشارات جامعه المصطفی.
۶. انواع ادبی و آثار آن در زبان فارسی، حسین رزمجو
۷. شعر انقلاب و ادبیات پایداری، محمد فولادی و بهاء الدین اسکندری، انتشارات المصطفی.

۶. راه کارهای اجرایی

۱. توجه به متون ادبی نظم و نثر ساده تر برای طلاب این سطح.
۲. شعر انقلاب اسلامی و دفاع مقدس مورد توجه قرار گیرد.
۳. استفاده صحیح و موثر از ابزارهای کمک آموزشی برای یادگیری آسان حوزه‌های تخصصی زبان فارسی.

۱۱) سرفصل دروس روشی

آیین نگارش

پیش نیاز:-	نظری (۱)	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: آیین نگارش
	عملی (۱)		۴۸	تعداد ساعت	

۲. هدف: آشنایی با شیوه های نگارش درست فارسی و فراگیری گونه های نگارش مرسوم در زبان فارسی.

۳. سرفصل دروس:

- آموزش بازگردانی ، بازنویسی و بازآفرینی.
- آموزش خاطره نویسی، سفرنامه نویسی و زندگی نامه نویسی
- آموزش گزارش نویسی، نامه نگاری اداری

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	امتحان شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	-	-

۵. منابع آموزشی:

۱. نگارش و ویرایش؛ احمد سمیعی گیلانی
۲. راهنمای نگارش و ویرایش؛ غلامحسین غلامحسین زاده
۳. گزارش نویسی؛ ابوالفضل حری
۴. مکاتبات اداری؛ کاظم امینی
۵. آیین نگارش مقاله های علمی پژوهشی؛ محمود فتوحی
۶. غلط ننویسیم؛ ابوالحسن نجفی
۷. راهنمای درست نویسی و ویراستاری؛ حسن ذوالفقاری

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. توجه به دیدگاه های فرهنگستان و زبان فارسی در مورد شیوه شیوه نگارش.
۲. ممارست و تمرین مستمر
۳. مدیریت کلاس به صورت فعال با مشارکت طلاب و دانش پز
وهان در سمینارهای کلاسی.

هدایت تحصیلی

پیش نیاز :-	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱.عنوان درس: هدایت تحصیلی
	عملی		۳۲	تعداد ساعت	

۲.هدف: آشنایی با مهارت‌های پایه تحصیلی، شناخت رشته‌های تحصیلی، نیازسنجی ملیتی

۳.سرفصل دروس:

۱- برنامه ریزی و مدیریت زمان

- تعریف برنامه‌ریزی
- روش‌های برنامه‌ریزی
- روش‌های مدیریت زمان

۲- مطالعه و یادگیری

- روش‌های مطالعه موثر
- انواع یادگیری
- مهارت‌های حضور فعال در کلاس درس

۳- مباحثه

- تعریف مباحثه و تاریخ آن.
- روش‌های مباحثه موثر
- ۴- خلاصه نویسی و یادداشت برداری
- تاریخ‌تقریر نویسی
- روش‌های خلاصه نویسی و یادداشت برداری

۵- حافظه

- آشنایی با حافظه
- روش‌های حفظ موثر و منحنی فراموشی
- تکنیک‌های تقویت حافظه

۶- نرم افزارهای کمک آموزش و منابع اینترنتی

- آشنایی به نرم افزارهای کمک آموزشی شیعه و اهل سنت
- روش استفاده از نرم افزارهای موسسه کامپیوتری نور
- آشنایی با منابع اینترنتی قابل اعتماد

۷- آشنایی با رشته‌های آموزش سطوح عالی و واحدهای آموزشی جامعه المصطفی.

۸- استعداد سنجی و آشنایی با نیازهای ملیتی (مشاوره موردی)

۴. روش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	آزمون شفاهی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	-	-	+

*فعالیت موثر و کار عملی طلاب در مجموع دوره آموزشی ملاک نمره پایانی خواهد بود.

۵. منابع آموزشی:

- ۱- روشها؛ محمد جواد محدثی.
- ۲- روانشناسی پرورشی؛ دکتر علی اکبر سیف
- ۳- مهارتهای تحصیلی در مدرسه و دانشگاه؛ دکتر سعیده غره آغاجی.
- ۴- مهارت های تحصیلی؛ اردشیر کیانی.
- ۵- مهارت های مطالعه؛ دکتر بهرام طوسی.
- ۶- جزوه مهارت‌های تحصیلی؛ دکتر مولودی.
- ۷- انتخاب رشته انتخاب شغل، (دارای تست شخصیتی متناسب با رشته‌های تحصیلی المصطفی).؛ دکتر امامی راد.
- ۸- کتابچه نمایه جامع رشته‌های آموزشی جامعه المصطفی العالمیه، معاونت آموزش.

۶. راهکارهای اجرایی:

- ۱- روش تدریس مناسب مهارت‌های تحصیلی روش کارگاهی است. بدین صورت که در هر جلسه طلاب نمونه‌های عملی از مطالب کارگاه را ارائه دهند.
- ۲- در طول برگزاری دوره آموزشی استاد خارج از کلاس بر برنامه‌ریزی درسی و مطالعات و مباحثات طلاب نظارت داشته باشد.

- ۳- طلاب حتی الامکان جزوات درسی خود را در طول دوره آموزشی به عنوان کار عملی ارائه دهند.
- ۴- تمامی طلاب باید نقش فعال در کلاس داشته باشند.
- ۵- ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپونت و ویدئو پروژکتور و ... برای یادگیری موثرتر استفاده شوند.
- ۶- مناسب است طلاب برای شناختن واحدهای آموزشی به صورت گروهی و همراه با استاد به مراکز آموزشی مراجعه حضوری داشته باشند.
- ۷- مناسب است از اساتید بارز رشته‌های تحصیلی و مدیران مراکز آموزشی به عنوان استاد مدعو برای توضیح رشته‌ها و مراکز آموزشی در کلاس استفاده گردد.
- ۸- برای استعداد سنجی و راهنمایی رشته تحصیلی طلاب، دست کم از تست ۱۶ شخصیتی (mbti) استفاده شود.
- ۹- تست شخصیتی و استعداد سنجی حداقل امکان به صورت انفرادی و توسط متخصص مربوطه انجام پذیرد.
- ۱۰- مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.
- ۱۱- لازم است کتابچه نیاز سنجی ملیتی توسط معاونت آموزش برای راهنمایی مناسب‌تر طلاب تهیه شود.

روش تبلیغ و فن خطابه

پیش نیاز: -	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: روش تبلیغ و فن خطابه
	عملی		۶۴	تعداد ساعت	

۲. هدف: فراگیری روش های تبلیغ و آیین سخنوری و شیوه های به کارگیری تمرین، جهت ابلاغ مبین و اقناع.

۳. سرفصل دروس:

الف) تبلیغ

۱. مفاهیم و کلیات

- مفهوم تبلیغ
- اهمیت تبلیغ
- تاریخچه تبلیغ
- اهداف تبلیغ

۲. اصول و مبانی تبلیغ

- اصول تبلیغ
- مبانی تبلیغ
- ارکان تبلیغ

۳. انواع و روش های تبلیغ

۴. ابزارهای تبلیغ

- کاربرد روانشناسی در تبلیغ

۵. موانع تبلیغ

- موانع درونی

- موانع بیرونی

۶. مناظره

- کلیات مناظره

- شیوه های مناظره در محیط های غیر اسلامی

- شیوه های مناظره در محیط های اسلامی غیر شیعی

ب) سخنوری

۱. کلیات (معنای سخنوری، تاریخچه، تعریف، موضوع و فایده ی خطابه و معنای بلاغت)

۲. ویژگیهای خطیب

۳. اقسام بلاغت و سخنوری

۴. مراحل سخنوری

- خلق یا آفرینش سخن (رعایت آداب و...)

- اقامه ی حجّت و دلیل های خطابی (کلیات، اقسام حجّت های خطابی، مواضع حجّت های خطابی)

- تنظیم سخن (معنا، درآمد سخن، طرح مطلب، نقل وقایع، اثبات سخن، فرود سخن و...)

- سخن پردازي یا تعبیر (مقام سخن پردازي، فصاحت، طبیعی بودن سخن، مقتضای حال بودن سخن

و...)

- نحوه ی ادای سخن یا سخن سرایی (حافظه، صوت و لحن، آهنگ و آواز، حرکات و اشارات و...)

- اقسام سخنوری (موضوعات سخنان سیاسی، علمی - تشریفاتی و به تناسب آن شکل سخنرانی)

- سخنوری منبری (اوصاف، موضوعات و شرایط آن).

۵. جاذبه های حین سخنرانی

۶. روضه خوانی و جایگاه آن (سبک ها و روش های روضه خوانی و ذکر مصیبت و...)

۷. مقایسه ی شیوه های مختلف سخنوری

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	-

۵. منابع آموزشی:

۱. تبلیغات دینی؛ ابزار و شیوه ها؛ احمد رزاقی
۲. پژوهشی در تبلیغ؛ محمد تقی رهبر
۳. سیره تبلیغی پیامبر اکرم (ص)؛ اصغر افتخاری
۴. سیره تبلیغی پیامبر اعظم (ص) در قرآن (تفسیر موضوعی)؛ ناصر رفیعی محمدی
۵. جایگاه تبلیغات در جهان امروز؛ احمد رزاقی
۶. تبلیغ اسلامی و دانش ارتباطات اجتماعی؛
۷. تجارب و نکات تبلیغی؛ احمد چراغی
۸. روش سخنرانی دینی؛ حسین ملانوری و محمد رضا برادران
۹. آیین سخنوری؛ محمد علی فروغی
۱۰. آیین سخنوری؛ فلسفی
۱۱. اسلوب تبلیغ؛ بچاری
۱۲. روش های سخنرانی؛ صادق اردستانی
۱۳. سخنران توانا شویم؛ رجبعلی مظلومی

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. استفاده دایمی و مکرر از دانش پژوهان، و به کارگیری موقت آن ها در ارایه ی عینی موارد در هر جلسه حداقل یک مورد یا یک گروه، جهت آمادگی بیشتر، یک واحد عملی توصیه می شود.
۲. ابزارهای موثر کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور و... برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.
۳. مدیریت زمان کلاس در پاسخگویی به سؤالات متناسب طلاب و ارتباط با آنان در خارج از کلاس برای ارائه پاسخ تفصیلی.
۴. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.

روش تحقیق

پیش نیاز: آیین نگارش	نظری (۱)	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱. عنوان درس: روش تحقیق
	عملی (۱)		۴۸	تعداد ساعت	

۲. هدف: آشنایی با روش های تحقیق و کاربرد آن در فرایند تحقیق؛ روش های گردآوری اطلاعات و تجزیه و تحلیل آن؛ نگارش تحقیقات علمی از جمله: گزارشات علمی، مقاله علمی و اجرای سمینار علمی.

۳. سرفصل دروس:

۱. مفاهیم و کلیات (مفهوم، اهمیت، تاریخچه، اهمیت و اهداف تحقیق)
۲. فرآیند انتخاب موضوع، مسأله محوری و روش تبیین آن، انتخاب فرضیه تحقیق
۳. روش های گردآوری و پردازش اطلاعات (کتابخانه ای، میدانی)
۴. انواع روش های تحقیق
۵. کاربرد روش های تحقیق در علوم انسانی و اسلامی
۶. مراحل علمی روش تحقیق
۷. کتاب شناسی و روش استفاده از منابع
۸. نقش تئوری در تحقیقات و پژوهش
۹. اخلاق در پژوهش و نگارش، ویژگی های مثبت و منفی یک تحقیق
۱۰. نویسندگی (خلاصه نویسی، مقاله نویسی، گزارش نویسی)
۱۱. ساختار شناسی مقاله علمی؛ اصول ارجاع دهی در مقالات
۱۲. معرفی انواع مقالات (پژوهشی، ترویجی، مروری)
۱۳. کارگاه سمینار علمی؛ ارائه یک تحقیق کلاسی در قالب مقاله؛ (هر دو ساعت یک جلسه)
۱۴. کارگاه گزارش نویسی؛ (هر دو ساعت یک جلسه)
۱۵. کارگاه تکنیک های جمع آوری اطلاعات؛ (هر دو ساعت یک جلسه)
۱۶. کارگاه مقاله نویسی؛ (هر دو ساعت یک جلسه)

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	سمینار(پروژه)
×	-	×	×

۵. منابع آموزشی:

- ۱- شیوه عملی مقاله نویسی؛ خلیل میرزایی
- ۲- آشنایی با انجام پروژه‌های تحقیقاتی و ارائه سمینار؛ حسین عباسی اسفنجانی؛
- ۳- خودآموز مقدمات پژوهش؛ حسن اسلامپور
- ۴- درسنامه روش تحقیق؛ مجید طرقی
- ۵- روش تحقیق با رویکردی به پایان نامه نویسی؛ غلامرضا خاکی
- ۶- روش تحقیق؛ حسین دهنوی
- ۷- راهنمای نگارش و ویرایش؛ محمدجعفر یاحقی
- ۸- روش تحقیق؛ س. ک. موزر؛ ج. کالتون؛ ترجمه کاظم ایزدی
- ۹- روش تحقیق و ماخذشناسی؛ احمد رنجبر
- ۱۰- روش تحقیق؛ عباسقلی خواجه‌نوری
- ۱۱- روش تحقیق کیفی؛ کاترین مارشال؛ گرچن ب. راسن من؛ ترجمه علی‌پارسائیان؛ محمد اعرابی
- ۱۲- روش تحقیق میدانی: راهنمای عملی تحقیق در تعلیم و تربیت و علوم اجتماعی، کلر تیلور، مین ویلکی، جودیت باسر؛ ترجمه محسن نیازی، عباس زارعی

۶. راه کارهای اجرایی:

- ۱- ارزیابی اولیه در جلسه اول و سطح بندی طلاب بر اساس مهارت های از قبل بدست آمده صورت پذیرد.
- ۲- از امکانات کمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور، و... استفاده شود.
- ۳- از کتابخانه و امکانات سخت افزاری و نرم افزاری استفاده شود.
- ۴- موضوعات تحقیق با توجه به نیاز منطقه‌ای انتخاب شود.
- ۵- پرسش و طرح سؤال جهت تحقیق حول آن مسئله ایجاد گردد.
- ۶- ارائه سمینار علمی بر اساس مقررات موجود در آیین‌نامه تحقیق پایانی کارشناسی.

روش بیان احکام

پیش نیاز : احکام بانوان (۲)	نظری	نوع واحد	۲	تعداد واحد	۱.عنوان درس: روش بیان احکام
	عملی		۶۴	تعداد ساعت	

۲. هدف: ارائه روش های مؤثر آموزش احکام در زمان کمتر با ماندگاری بیشتر.

۳. سرفصل دروس:

- کلیات

- مفاهیم: یادگیری- تدریس- احکام- روش- ابزار آموزش- تکنولوژی آموزش
- اهمیت روش مند بودن تدریس احکام شرعی
- ویژگی های احکام شرعی
- سیر تحول بیان احکام شرعی در کتب فتوایی (رساله ی عملیه)

بخش اول

- تدریس و یادگیری
- مدل عمومی تدریس (آموزش فعال و منفعل)
- نظریه های یادگیری و کاربرد آن در تدریس
- عوامل مؤثر در تدریس
- نقش ارتباط و رسانه آموزشی در تدریس

بخش دوم: اصول تدریس احکام شرعی

- کسب تسلط علمی
- مطالعه قبل از تدریس
- تنظیم و دسته بندی احکام
- پرهیز از پاسخ های احتمالی
- تنوع در بیان احکام
- ذکر مدرک و مأخذ
- پرهیز از اصطلاحات مشکل و نامأنوس
- زمینه سازی برای بیان احکام
- دقت در بیان مسائل اختلافی

- پرهیز از بیانه‌های شبهه ساز
- بخش سوم: روش‌های بیان احکام**
- قاعده‌ای (همراه با تطبیقات و مصادیق)
- مساله‌ای و موردی
- درختی و منظومه‌ای
- مقایسه‌ای
- رمزی و معنایی
- پرسش و پاسخ (تستی و تشریحی)

۴. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نیمسال	آزمون نهایی	تحقیق ضمن آموزش
+	-	+	-

۵. منابع آموزشی:

- شیوه‌های بیان احکام (موسسه بوستان کتاب)؛ محمود اکبری
- روش تدریس احکام؛ محمد وحیدی
- اسلام و تعلیم و تربیت (دفتر نشر فرهنگ اسلامی)؛ سید محمد باقر حجتی
- روش‌ها و فنون تدریس (انشارات دانشجو)؛ منوچهر وکیلان
- ادوار بیان فقه؛ محمد ابراهیم جناتی

۶. راه کارهای اجرایی:

۱. استفاده دایمی و مکرر از دانش پژوهان، و به کارگیری موقت آن‌ها در ارایه ی عینی موارد در هر جلسه حداقل یک مورد یا یک گروه، جهت آمادگی بیشتر، یک واحد عملی توصیه می شود..
۲. ابزارهای موثرکمک آموزشی مانند پاورپوینت، ویدئو پروژکتور و... برای تشویق و یادگیری بهتر، مورد استفاده قرار گیرد.
۳. مدیریت زمان کلاس در پاسخگویی به سؤالات متناسب طلاب و ارتباط با آنان در خارج از کلاس برای ارائه پاسخ تفصیلی.
۴. مدیریت شایسته کلاس و جلسات درس برای اتمام سر فصل درس، صورت گیرد.

۱۲) سرفصل درس نیاز های منطقه ای

عناوین و سرفصل های این درس به ارزش «۲ واحد» با توجه به نیاز طلاب واحد آموزشی، باید در جلسه و یا جلساتی با حضور اساتید و معاونان واحد آموزشی با مدیریت مدیر واحد، نهایی و به معاونت آموزش ستاد، ارسال گردد.

«وصلی الله علی سیدنا محمد و آله الطاهرین»

